

AZ AGRÁR-KOCKÁZATKEZELÉSI RENDSZER MŰKÖDÉSÉNEK ÉRTÉKELÉSE 2016

Agrárgazdasági Kutató Intézet

**AZ AGRÁR-KOCKÁZATKEZELÉSI
RENDSZER MŰKÖDÉSÉNEK
ÉRTÉKELÉSE
2016**

Szerkesztő: Kemény Gábor
Lámfalusi Ibolya

Szerzők: Keményné Horváth Zsuzsanna
Péter Krisztina
Zubor-Nemes Anna
Kiss Andrea
Lőrincz Katalin
Kóti Adrienn

Opponensek: Móró Tamás
Gazdag Gyula

Felelős kiadó: Juhász Anikó

Szerkesztőbizottság: Biró Szabolcs
Dublecz Károly
Felföldi János
Fertő Imre
Herdon Miklós
Illés B. Csaba
Kapronczai István
Káposzta József
Kemény Gábor
Kertész Róbert
Keszthelyi Szilárd

Lámfalusi Ibolya
Pető Károly
Potori Norbert
Rieger László
Stummer Ildikó
Szakály Zoltán
Szűcs István
Takács István
Tóth József
Tóth Tamás
Vágó Szabolcs

Kiadó:

Agrárgazdasági Kutató Intézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3–5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf. 944
Telefón: (+36 1) 217-1011
Fax: (+36 1) 217-4469
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu

DOI: <http://dx.doi.org/10.7896/ai1706>
ISSN 2415-9557
ISSN 1418-2130 (Agrárgazdasági Információk sorozat)

Nyomda, kötet: Primerate Kft.
© Agrárgazdasági Kutató Intézet

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatva vagy elektronikusan) történő tárolása vagy továbbítása, továbbá bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Vezetői összefoglaló	5	II. pillér	33
Problémafelvetés	5	Részvétel	33
Módszer	5	Károsodás	45
Eredmények	5	Kárhányadok	58
		A biztosítási díjak változása	64
Bevezetés	7	Összefoglalás	70
Szabályozás és módszertan	9	Summary	72
Szabályozási környezet	9	Kivonat	74
Módszertan	11	Abstract	74
Adatbázis	11	Mellékletek	75
Számítási eljárások	11	Mellékletek jegyzéke	75
Időjárási jelenségek 2016-ban	13		
A rendszer összesített eredménye	15		
Az I. pillér összesített eredménye	15		
A II. pillér összesített eredménye	16		
Ágazatonkénti, méretkategóriánkénti, veszélynemenkénti, biztosítási típusonkénti elemzés	18		
I. pillér	18		
Részvétel	18		
Károsodás	22		
Kárhányadok	30		

Vezetői összefoglaló

Problémafelvetés

Jelen kiadványunk a mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer működését és eredményeit mutatja be a 2016-os évre vonatkozóan. Kiadványunk célja, hogy segítséget nyújtson a rendszer irányítójának, a Földművelésügyi Minisztériumnak a jogszabályi háttér esetleges változtatásához, valamint tájékoztató pontot jelentsen úgy a termelők, mint a biztosítótársaságok és biztosítói egyesületek részére is.

Módszer

A mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer 2016. évi működésének értékelése során döntően a rendszer adatbázisára, valamint az AKI saját, biztosítókra vonatkozó adatbázisára támaszkodtunk. Az így képzett összetett adatbázis alapvetően három blokkból tevődik össze, amelyek az alábbiak:

- kárenyhítési hozzájárulások (253 074 rekord);
- kárenyhítő juttatások (15 730 rekord, a tételes és a kérelemszintű adatszolgáltatás alapján készült);
- biztosítói díjbevételek és kárkifizetések (417 692 rekord)

és ezek kapcsolódó adatai.

Az első két nyilvántartást a MÁK készíti, a harmadikat az üzleti biztosítók által megküldött adatok alapján az AKI állítja össze. A kiadvány mutatóinak fent jelzett eltérő aggregáltsági szintjei – a jövőben az adatszolgáltatás összehangolásával kiküszöbölhető – kényszerű becsléseket igényeltek az üzemszintű adatok dezaggregálásában. A felsorolt mutatók közül üzemi szinten állt rendelkezésre a kárenyhítő juttatás. A méretkategória szerinti bontás nem a kkv-törvényben megadottak szerint történik (nincsenek létszám-, árbevétel- stb. adataink), hanem az EK-ben szereplő területadatok alapján. Mikrovállalkozáson az 5 hektár terület alatti termelőket értjük. Kisvállalkozáson az 5–20 hektár között gazdálkodókat, középvállalkozáson pedig a 20–200 hektár területen termelőket definiáltuk, nagyvállalkozásnak a 200 hektár feletti gazdálkodókat jelöltük.

Eredmények

A legjelentősebb károkat a tavaszi fagy, a jégeső és a viharok okozták 2016-ban. A károk zöme az ültetvénykultúrákat és a szántóföldi növénykultúrákat érintette. Az I. pillérben a termelők száma 1,5 százalékkal nőtt az előző évihez képest, 72 474-ről 72 543 főre változott. Az egyes ágazatokban a kárenyhítési rendszer által lefedett területek nagysága a zöldségkultúrák esetében csökkent, a szántóföldi növénykultúrákban és az ültetvénykultúrákban növekedett az előző évhez képest. A legjobb penetrációval továbbra az ültetvénykultúrák rendelkeztek, értékük átlagosan 98 százalék felett alakult. A jogosnak megítélt kárenyhítő juttatás iránti kérelmek száma nagyságrendileg nem változott, az igényelt összeg négyötöde volt az előző évi értéknek, 6050 millió forintról 4928 millió forintra csökkent. A kárenyhítő juttatás 62,6 százalékát tavaszi fagykár, 21,8 százalékát jégesőkár fizették ki. Ezen felül 6,9 százalékban belvízkár, 5,9 százalékban vihar-kár, 1,7 százalékban felhőszakadéskár enyhítésére történt kifizetés. Az őszi és téli fagykárhoz, valamint az aszálykárhoz kapcsolódó kárenyhítés aránya 1 százalék alatt maradt. A növénykultúrák szerinti bontás alapján az összes kárenyhítő juttatásból a gyümölcsfélék 59,5 százalékkal, a szántóföldi növények 20,5 százalékkal, a borszőlő 8,7 százalékkal és a szántóföldi zöldségek 11,3 százalékkal részesedtek a tárgyévben. A legnagyobb kárhányadokkal az előző évhez hasonlóan a mikrovállalkozások rendelkeztek, kárhányaduk meghaladta az 550 százalékot. A kisvállalkozásoké 248,1 százalék volt. A közép- és nagyvállalkozások kevésbé károsodtak.

A II. pillérben a díjtámogatott biztosítási díjat befizető gazdaságok száma és a befizetett díjak is jelentősen emelkedtek a 2015. évhez képest a tárgyévben. A díjtámogatott biztosítást kötött gazdaságok száma közel 30 százalékkal (29,2 százalék) nőtt 2016-ban, ezáltal a díjbevételek is 37,7 százalékkal, 6,0 milliárd forintról 8,2 milliárd forintra gyarapodtak. Az egyes díjtámogatott biztosítások díjait nézve megállapítható, hogy mindhárom kategóriában több mint 30 százalékkal növekedtek a díjak, legnagyobb mértékben a „C” típusú (+45,3 százalék). Az „A” típusnál 40,5 százalékkal, a „B” biztosítási kategóriában 31,4 százalékkal bővült a díjbevételek mértéke. Bár a növekedés mértéke a „C” biztosítás esetében volt a legmagasabb, a biztosítási díjtömeget tekintve azonban a „B” típusú biztosítás volt a legnépszerűbb a termelők között, e biztosításra költötték el a legtöbb pénzt (3,5 milliárd forintot).

A kárkifizetések és kárhányadok az előző évinél gyakoribb, biztosítók által nagyobb arányban biztosított időjárási események következtében jelentősen emelkedtek, elsősorban a jégverés, a tavaszi fagy és a viharok károsították a szántóföldi növénykultúrák és az ültetvények területeit. A legnagyobb kárhányadváltozás az „A” és a „C” típusú díjtámogatott biztosítás esetében volt, a kárhányadok 15–19 százalékkal haladták meg a 2015. évi százalékos értékeket. A legmagasabb penetrációval (18,0 százalék) összességében a „B” típus rendelkezett, miközben az „A” és „C” esetében 6 százalék körülire tehető a biztosított terület vetésterülethez viszonyí-

tott aránya. A három biztosítástípus által együttesen lefedett terület a szántóföldi növények esetében közel 30 százalékos, a zöldségkultúrák esetében 36 százalékos volt, míg az ültetvények esetében csupán 7 százalékos (ezen belül a legnagyobb területen termesztett borszőlő esetében a lefedettség továbbra is csak 1,3 százalék).

Összességében megállapítható, hogy az országban a díjtámogatott biztosítások alapbiztosítási díjai csökkentek, a kiegészítő biztosítás díjai nőttek az előző évihez képest, a biztosítások penetrációja összességében minden növénykultúra esetében javult.

Bevezetés

A 2012-ben bevezetett kétpilléres mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer az előző évi kedvező tendenciát követve tovább fejlődött 2016-ban. A szabályozás változásainak hatására a kárenyhítő juttatásra jogosultak köre bővült, a biztosítási díjak mérséklődtek az előző évihez képest.

Jelen kiadványunk a mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer működését és eredményeit mutatja be a 2016-os évre vonatkozóan, felhasználva az Agrárgazdasági Kutató Intézet (AKI) saját adatgyűjtését és a Magyar Államkincstár (MÁK) adatait.

Az értékelés első részében áttekintjük a 2016. évre vonatkozó jogszabályi hátteret, valamint a tárgyévet

jellemző időjárási jelenségeket. A második fejezetben az I., a harmadik fejezetben a II. pillér eredményeit értékeljük járásonként, veszélynemenként, méretkategóriánként és ágazati bontásban, valamint megvizsgáljuk a biztosítási díjak változását.

Kiadványunk célja, hogy segítséget nyújtson a rendszer irányítójának, a Földművelésügyi Minisztériumnak a jogszabályi háttér esetleges változtatásához, valamint tájékozási pontot jelentsen úgy a termelők, mint a biztosítótársaságok és biztosítói egyesületek részére is.

Szabályozás és módszertan

Szabályozási környezet

A mezőgazdasági termelést érintő időjárás és más természeti kockázatok kezeléséről szóló 2011. évi CLXVIII. törvény (a továbbiakban: Mkk. tv.), továbbá a kárenyhítési hozzájárulás megfizetésével, valamint a kárenyhítő juttatás igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 27/2014. (XI. 25.) FM rendelet (a továbbiakban: vhr.) teremti meg a mezőgazdasági termelést érintő időjárás és más természeti kockázatok kezelését szolgáló rendszer jogszabályi alapját. Az Mkk. tv. II. fejezetének 1. és 2. pontjában szabályozott „I. pillér” a korábban nemzeti agrárkárenyhítési rendszer néven ismert intézkedés továbbfejlesztett változatának tekinthető.

A magyar mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer két pillérről épül. Az I. pillért az állami támogatást nyújtó agrárkárenyhítési rendszer jelenti, ami a növénytermesztés legfontosabb természeti és időjárás kockázatait kezeli (2. táblázat). Az I. pillérben a mezőgazdasági termelők az egységes kérelemben bejelentett területek után kárenyhítési hozzájárulást fizetnek. A kárenyhítési hozzájárulás mértéke ültetvénytüvelésre szolgáló terület, valamint szántóföldi zöldség termesztésére szolgáló terület esetén 3000 forint/ha, egyéb szántóföldi kultúrák termesztésére szolgáló terület esetén 1000 forint/ha évenként. A kárenyhítési rendszerben való részvétel bizonyos méret felett kötelező¹, illetve önkéntes² belépésre is nyílik lehetőség. A 2015. kárenyhítési évtől már az üvegházi és fóliás³ termesztéssel foglalkozó mezőgazdasági termelők is tagjai lehetnek a 2012-ben megreformált

¹ A kockázatkezelési közösségnek minden olyan mezőgazdasági termelő kötelezően tagja, aki az egységes kérelemben az alábbiaknak megfelelő termőterületet jelent be:

- legalább 10 ha szántóföldi kultúrák (kivéve szántóföldi zöldség) termesztésére szolgáló terület, vagy
- legalább 5 ha szántóföldi zöldség termesztésére szolgáló terület, vagy
- legalább 1 ha ültetvénytüvelésre szolgáló terület, vagy
- együttesen legalább 10 ha szántóföldi kultúrák, szántóföldi zöldség és ültetvénytüvelésre szolgáló terület, vagy
- együttesen legalább 5 ha szántóföldi zöldség termesztésére és ültetvénytüvelésre szolgáló terület,
- üvegházi és fóliás termesztés esetében a kötelező tagságra vonatkozó területi limit szántóföldi zöldségek esetében legalább 5, ültetvények esetében legalább 1, együttesen pedig legalább 5 hektár.

² A kockázatkezelési közösséghez történő önkéntes csatlakozás feltételei: Minden olyan mezőgazdasági termelőnek, aki az egységes kérelemben bejelentett területek alapján ugyan nem minősül kötelezően csatlakozó tagnak, de van olyan bejelentett területe, amellyel a kockázatkezelési közösséghez csatlakozhat, az egységes kérelemben nyilatkozatot kell tennie a csatlakozási szándékáról (kíván-e csatlakozni vagy nem). A csatlakozást választók hároméves időtartamra vállalnak tagságot, tehát a tárgyévet követő két évben nem mondhatják fel tagsági viszonyukat.

³ Üvegházban vagy magas (hozzáférhető) természetöberendezésben termesztett növények: Olyan növények, amelyek tenyészidejük teljes vagy túlnyomó részében üvegház, illetve stabil vagy mobil magas (üveg, illetve merev vagy rugalmas műanyag) természetöberendezés alatt növekednek. Nem tartozik ide a talaj fóliatakarása, az ember számára hozzáférhetetlen üvegbúra vagy fóliaalagút vagy az üvegfedél hordozható keret használata.

agrárkárenyhítési rendszernek. Erre a termelői körre is ugyanazon – Európai Bizottság által engedélyezett – szabályok vonatkoznak, mint az agrárkárenyhítésben régebb óta részt vevő gazdákra.⁴

A kárenyhítési rendszerben részt vevő termelők kárenyhítő juttatásban részesülhetnek, ha az adott növénykultúrában elszenvedett mezőgazdasági kár következtében a hozamcsökkenés meghaladta a 30 százalékot, míg az üzemi szintű hozamérték-csökkenés a 15 százalékot túl felül az elmúlt három év átlagához⁵ képest. A 2015-öt megelőző években ez utóbbi limit még 30 százalékos volt. A módosítás azt a célt szolgálta, hogy a kárenyhítő juttatás a termelők minél szélesebb köre számára elérhetővé váljon, illetve a kárenyhítési alap forrásösszegének felhasználása hatékonyabbá váljon. A Földművelésügyi Minisztérium 2016 szeptemberében a 65/2016. (IX. 21.) FM rendelettel további jogszabálymódosítást hajtott végre. A hozamérték-csökkenés számítási módját is korrigálta a termelők számára kedvező módon: a 15 százalékos támogatási feltétel szempontjából az egyes növénykultúrák hozamértéktöbbletét nem kell negatív előjellel beszámítani, így a károsultak könnyebben átléphetik e küszöböt.

Ugyancsak kedvező változás, hogy a károsodott szántóföldi növények esetében – különösen a csökkenő energiaköltségek miatt – lehetőség nyílt a be nem takarítás miatti költségmegtakarítás tonnánkénti összegét 1047 forinttal csökkenteni, amely közel ezen összeggel megegyező többletkifizetést tesz lehetővé.

Az agrárkárenyhítési rendszer keretében figyelembe vehető káresemények köre: aszálykár, belvízkár, jégesőkár, tavaszi, őszi és téli fagykár, viharkár, felhőszakadaskár, illetve mezőgazdasági árvíz kár. Fontos, hogy belvízkár után öt egymást követő évben legfeljebb három alkalommal vehető igénybe kárenyhítő juttatás.

Az egyébként járó kárenyhítő juttatás teljes összegére azok a termelők jogosultak, akik az üzemi szintű referencia-hozamértéknek legalább felére és az adott növénykultúrára jellemző mezőgazdasági káreseményre kiterjedő mezőgazdasági biztosítási szerződéssel rendelkeznek. Ezt a mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer II. pillére szerinti díjtámogatott mezőgazdasági biztosítással is teljesíthetik a termelők. Ennek hiányában az uniós szabályok alapján az egyébként járó kárenyhítő juttatásnak csak a felére jogosultak a termelők.

⁴ A kárenyhítési hozzájárulás hektáronkénti összegét annak függvényében határozzák meg, hogy az üvegház vagy fóliásátor alatt milyen növényt termesztettek. Szántóföldi zöldség és ültetvények esetében háromezer forint hektáronként, egyéb szántóföldi kultúrák esetében ezer forint hektáronként a hozzájárulás mértéke.

⁵ A 2011–2015 közötti időszakban az egyes évek termeléséből a legmagasabb és legalacsonyabb hozamot tartalmazó két év elhagyásával számított érték.

Immár két éve működik a 2014. november 1-jétől indult úgynevezett Komplex Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR). Az MKR keretében a kockázatközösség tagjai online elérhető elektronikus bizonylatok alkalmazásával nyújthatják be kárbejelentéseiket, kárenyhítő juttatás iránti kérelmüket, illetve elektronikus felületet használhatnak a biztosítások megkötéséhez szükséges területadatok összeállításához.

Az MKR része az úgynevezett kármegállapítást támogató szervekkel kialakított adatszolgáltatási rendszer, amelynek keretében egy központi rendszerbe adatok érkeznek az Országos Meteorológiai Szolgálattól, az Országos Vízügyi Igazgatóságtól, a Földmérési és Távérzékelési Intézettől, továbbá az Agrárgazdasági Kutató Intézettől. A rendszerhez kapcsolódik a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal által működtetett, az agrárkár-megállapító szervek eljárását támogató szakrendszer, amelyben lehetőség van mind a helyszíni szemlét támogató adatok figyelembevételére, mind arra, hogy egyértelmű adatok alapján a kárbejelentésre adminisztratív úton szülessen döntés.

A 2012 óta működő mezőgazdasági biztosítási díjtámogatás 2014. december 31-ig az EMGA-szabályok alapján társfinanszírozott programként működött, majd a 2015. átmeneti évet követően a Közös Agrárpolitika reformjának eredményeként a 2014–2020-ig terjedő időszakban a mezőgazdasági biztosítási díjtámogatás már a Vidékfejlesztési Programból (EMVA) finanszírozható szintén társfinanszírozással. A mezőgazdasági biztosítási díjtámogatási program a magyar Vidékfejlesztési Program (VP) terhére 2015-ben még nem indult el, ezért az agrártárca – átmeneti jelleggel, a VP-ből való finanszírozási feltételek megteremtéséig – a díjtámogatási programot a 702/2014/EU bizottsági rendelet szerinti mezőgazdasági csoportmentesség alapján, teljes mértékben központi költségvetési finanszírozással hirdette meg. A mezőgazdasági biztosítási díjtámogatás 2016-tól a Vidékfejlesztési Program (VP) keretében került meg-

hirdetésre, ennek következtében kismértékben módosultak a támogatási feltételek. A 2012–2015 közötti időszakban a 19/2014. FM rendelet alapján történt a szabályozás, ezt követően a VP Pályázati felhívása, valamint a VP Irányító Hatóságainak közleményei az irányadóak. A szabályozásmódosulás következtében a mezőgazdasági nagyvállalkozások ismét igényelhetik a díjtámogatást, valamint a díjtámogatás igényét újra az Egységes Kérelem felületen kell benyújtani.

A termelők akkor részesülhetnek a megkötött mezőgazdasági biztosítás díjához 65 százalékos támogatásban, amennyiben elegendő forrás áll rendelkezésre. Abban az esetben, ha a rendelkezésre álló forrást a támogatási igény meghaladja, akkor visszaosztás válik szükségessé, amely az egyes biztosítási típusok esetében meghatározott sorrendben és arányban történik. A korábbi évekhez képest 2016-ban lényeges változás következett be. Ennek értelmében létezik garantált szintje, amely „B” és „C” típus esetében 30 százalék, „A” típusnál 41,25 százalék (1. táblázat). Kismértékben módosult a visszaosztás számításának menete is, mellyel a „C” típusú biztosítások támogatásintenzitása kedvezőbbé vált. A „C” típusú biztosítások támogatási intenzitása első körben nem 30 százalékig, hanem csak 40 százalékig csökken, majd a „B” típusú következik ugyancsak 40 százalékig, végül az „A” típusú 55 százalékig. Amennyiben további mérséklés szükséges, a háromféle biztosítás támogatásintenzitása arányosan csökken legfeljebb a már említett garantált szintekig.

Mivel a támogatási igény ismét meghaladta a rendelkezésre álló forrásokat, ezért az elmúlt két évhez hasonlóan a 2016. évi biztosítási díjtámogatás esetén is visszaosztás vált szükségessé. A kifizető ügynökségtől származó információk alapján az „A” típusú biztosítást kötő termelők a biztosítási díj 65 százalékát, a „B” típusú biztosítással rendelkező termelők a díj 43 százalékát, míg a „C” típusú biztosítást kötő termelők a befizetett biztosítási díj 40 százalékát kapják vissza támogatásként.

1. táblázat: A támogatásintenzitás csökkentésének sorrendje és százalékos változása a díjtámogatott biztosításoknál a 2012–2016 közötti időszakban

Támogatásintenzitás csökkenésének sorrendje és mértéke	2012–2015	2016
„C”	30 százalékig	40 százalékig
„B”	40 százalékig	40 százalékig
„A”	50 százalékig	55 százalékig
Mindhárom típus esetén arányosan	nincs alsó korlát	„A” típusnál 41,25 százalékig „B” és „C” típusnál 30 százalékig

Forrás: Az EMVA Irányító Hatóság közleménye a VP3-17.1.1-16 Mezőgazdasági biztosítás díjához nyújtott támogatás című pályázati felhívás kapcsán a támogatás intenzitásáról.

2. táblázat: Az I. és II. pillér jellemzőinek összehasonlítása

Megnevezés	I. pillér	II. pillér
Kockázatok köre	jég; téli, tavaszi és őszi fagy; vihar; aszály; mezőgazdasági árvíz; felhőszakadás; belvíz	jég; téli, tavaszi és őszi fagy; vihar; aszály; mezőgazdasági árvíz; felhőszakadás; tűz
Lefedett növénykultúrák köre	szántóföldi növény, szántóföldi zöldség, ültetvény, üvegházi és fóliás termesztésben is	biztosítási típusonként eltérő
Rendszer választhatósága	mérethatár felett kötelező mérethatár alatt önkéntes	szabadon választható
Díj megállapításának módja	művelési áganként	biztosítási típusonként, kockázati besorolásonként
Viszontbiztosítás módja	–	üzleti
Kárfelmérés alapja	helyszíni szemle és statisztikai kockázatelemzés	kárszakértői szemle
Adminisztráció jellege	állami	magán
Üzleti konstrukció jellege	minden ügyfélre azonos	biztosítási típusonként eltérő

Forrás: Saját szerkesztés, AKI Horizontális Elemzési Osztály

Módszertan

Adatbázis

A mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer 2016. évi működésének értékelése során döntően a rendszer adatbázisára, valamint az AKI saját, biztosítókra vonatkozó adatbázisára támaszkodtunk. Az így képzett összetett adatbázis alapvetően három blokkból tevődik össze, amelyek az alábbiak:

- kárenyhítési hozzájárulások (253 074 rekord);
- kárenyhítő juttatások (15 730 rekord, a tételes és a kérelemszintű adatszolgáltatás alapján készült);
- biztosítói díjbevételek és kárkifizetések (417 692 rekord)

és ezek kapcsolódó adatai.

Az első két nyilvántartást a MÁK készíti, a harmadikat az üzleti biztosítók által megküldött adatok alapján az AKI állítja össze. A MÁK-tól érkező, valamint a biztosítóktól kapott adatokból az elemzés egy-egy adatbázisát az AKI állítja össze és ennek alapján képezi a szükséges mutatókat, melyek az alábbiak:

I. pillér:

- terület (üzemi és növény szintű adat);
- károsodott terület (üzemi és növény szintű adat);
- referenciahozam (növény szintű adat, a károsodott növények esetén adott, nem károsodott növények esetén lehetőség szerint megyei vagy országos hozamokkal helyettesített);
- hozamcsökkenés (tartalma: *referenciahozam – tényleges hozam*);
- kárenyhítési hozzájárulás (üzemi és növény szintű adat);

- kárenyhítő juttatás (üzemi szintű adat, növény szinten számított);
- kárhányad (tartalma: *kárenyhítő juttatás/ kárenyhítési hozzájárulás*).

II. pillér:

- terület (üzemi és növény szintű adat, biztosítói adatszolgáltatás);
- károsodott terület (üzemi és növény szintű adat, biztosítói adatszolgáltatás);
- biztosított hozam (üzemi és növény kultúra szintű adat, biztosítói adatszolgáltatás);
- díjtámogatott és kiegészítő biztosítás díja (üzemi és növény szintű adat, egyes biztosítók esetében a teljes biztosítási díj alapján becsült érték);
- díjtámogatás (üzemi és növény szintű adat, becsült érték – a biztosítás típusától függően a díjtámogatott biztosítás díjának 65, 43, illetve 40 százalékaival számított összeg);
- díjtámogatott és kiegészítő biztosítás esetén fizetett kártérítés (üzemi és növény szintű adat, biztosítói adatszolgáltatás);
- kárhányad (tartalma: *kártérítés/biztosítási díj*).

Számítási eljárások

A mutatók fent jelzett eltérő aggregáltsági szintjei – a jövőben az adatszolgáltatás összehangolásával kiküszöbölhető – kényszerű becsléseket igényeltek az üzemszintű adatok dezaggregálásában. A felsorolt mutatók közül üzemi szinten állt rendelkezésre a kárenyhítő juttatás, melynek dezaggregálása az alábbi módokon történt:

- A kárenyhítő juttatás növényekre és veszélynemekre történő szétosztása során a tételes és a kérelemszintű adatokat vetettük össze. A kérelemszinten kifizetett támogatási összeget a tétel-

szintű adatokban megadott jóváhagyott támogatási összegek arányában bontottuk.

- A biztosítási díj a legtöbb biztosító esetében veszélynemenként bontva szerepelt. A rendelkezésre álló adatok alapján képeztünk átlagos növényenkénti és veszélynemenkénti biztosítási összeg-arányokat, amelyek segítségével az összegezve szereplő biztosítási díjakat veszélynemekre bontottuk.
- A díjtámogatás mértékét a biztosítók által szolgáltatott üzemenkénti és növényenkénti adatok alapján számítottuk. A díjtámogatás kalkulálásánál az alaptámogatás díjának 65, 43, illetve 40 százalékos támogatottságával számoltunk, attól függően, hogy a biztosítás típusa „A”, „B”, illetve „C”.
- A termelési érték növényenkénti becsléséhez a már említett összefüggést (*termelési érték = vetésterület × referenciahozam × referenciaár*) alkalmaztuk. Ahol ezek a tényezők nem álltak rendelkezésre, ott a vetésterületekkel súlyozott megyei, annak hiányában országos átlagokkal dolgoztunk.

A méretkategória szerinti bontás nem a kkv-törvényben megadottak szerint történik (nincsenek létszám-, árbevétel- stb. adataink), hanem az EK-ben szereplő területadatok alapján. Mikro vállalkozáson az 5 hektár terület alatti termelőket értjük. Kisvállalkozáson az 5–20 hektár között gazdálkodókat, középvállalkozáson pedig a 20–200 hektár területen termelőket definiáltuk, nagyvállalkozásnak a 200 hektár feletti gazdálkodókat jelöltük.

Időjárási jelenségek 2016-ban

A Meteorológiai Világszervezet (WMO) jelentésében megerősítette, hogy 2016 volt az eddigi legmelegebb év a mérések 1850-es kezdete óta, a globális középhőmérséklet 0,07 Celsius-fokkal volt magasabb, mint a korábbi, 2015-ös csúcs. Az előrejelzések alapján a globális hőmérsékleti csúcsot követően 2017-ben is folytatódnak a szélsőséges időjárási jelenségek.

A 2016-os év Magyarország területén is az átlagosnál melegebb időjárású volt, azonban csaknem egy fokkal elmaradt az eddigi legmelegebb 2014-es évtől. Az országos évi középhőmérséklet 11,13 Celsius-fok volt, 0,8 fokkal haladta meg az 1981–2010-es sokévi átlagot. Forró napot ($T_{max} \geq 35 \text{ °C}$) viszont 2016-ban egyáltalán nem jegyeztek fel. A 2015/16-os téli időszakban, különösen februárban tapasztaltunk Magyarországon rekordmeleg hőmérsékleti értékeket.

Az átlagosnál kedvezőbb időjárási viszonyok mellett gazdálkodhattak a mezőgazdasági termelők 2016-ban. Összességében kevesebb és enyhébb káresemények fordultak elő, néhány területet azonban súlyos tavaszi fagykár vagy jégverés ért.

Az 1. ábrán látható, hogy öt hónap kivételével mindegyik hónap melegebb volt a megszokottnál.

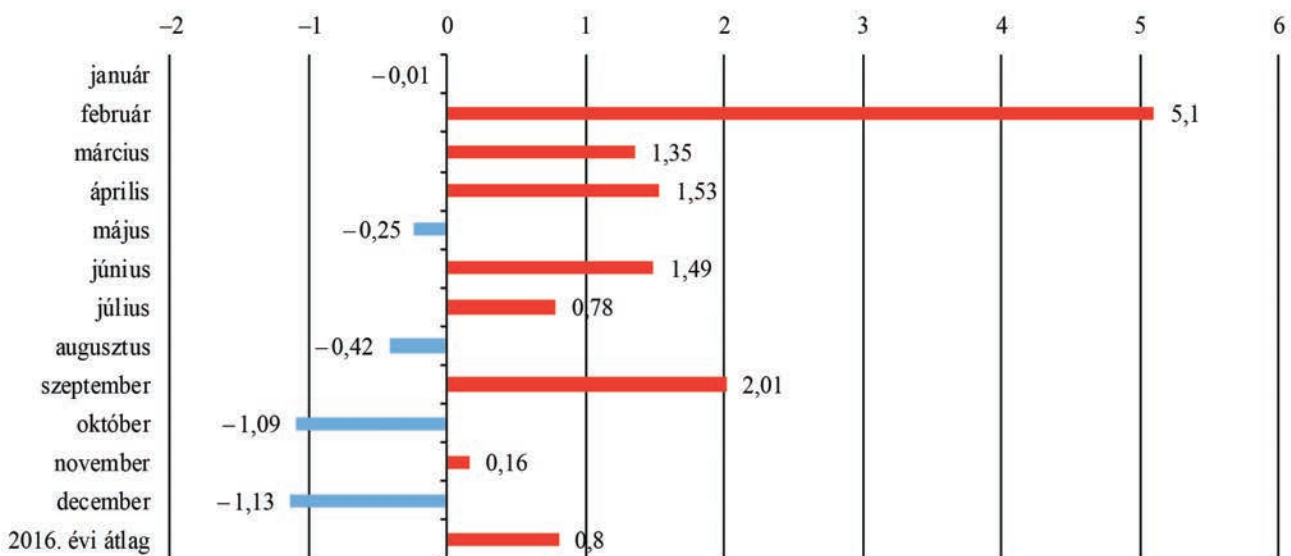
Enyhe téllal indult a 2016-os év. Januárban a középhőmérséklet -3 és $+1 \text{ °C}$ között, a sokévi átlaghoz hasonlóan alakult, viszont a csapadékmennyiség közel kétszerese hullott le a normálértékhez képest. Január végén erőteljes felmelegedés zajlott, és elmúlt a télies időjárás. A februári középhőmérséklet kiugróan magas

volt, $+5$ és 6 °C között alakult Magyarország legnagyobb részén, az átlaghőmérséklet 5,1 fokkal haladta meg az ebben az időszakban jellemző normál értéket. A napi középhőmérséklet-értékek is a sokéves átlag felett alakultak. A februári csapadékmennyiség a sokévi átlag csaknem háromszorosa volt, ami az enyhe időjárás miatt főként eső formájában hullott. A folyók megáradtak, szántóföldeket és legelőket öntött el a belvíz, különösen az Alföld középső és keleti részén.

Március és április a megszokottnál melegebbnek bizonyult. Április első felében a napi középhőmérséklet értékei zömmel a sokéves átlag felett alakultak, ekkor számos rekord dőlt meg. A hónap vége felé azonban több napon keresztül az átlagosnál jóval alacsonyabb hőmérsékleti értékek jelentkeztek. Az ország több pontján, a Nyírségben, a Kiskunságban, északmagyarországi tájakon, valamint a Dunántúlon pusztított a késői fagy. Legnagyobb károk az alma- és szőlőültvényekben mutatkoztak. A tavasz a szokásosnál szárazabbnak bizonyult, csak májusban jött meg a várt csapadékos időjárás.

A nyár az átlagnál melegebben indult, június végén bekövetkezett az évszak egyetlen hőhulláma, amikor II. fokú hőségriasztást léptettek érvénybe, ennek egy markáns hidegfront vetett véget. A júniusi csapadékmennyiség átlagát tekintve nem volt kiugró, azonban jelentős szélsőségek jelentkeztek mind a mennyiség, mind a területi eloszlás tekintetében. Békés megyében, Gyomaendrődön például egyetlen nap alatt hullott több

1. ábra: Az országos havi középhőmérséklet eltérése a sokévi (1981–2010-es) átlagtól 2016-ban

Megjegyzés: Homogenizált, interpolált adatok alapján.
 Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat

mint 100 mm csapadék. Július rendkívül csapadékos hónap volt, a szokásos mennyiség közel duplája hullott le mindössze néhány nap alatt, ami helyi árvizeket idézett elő. A jégesők komoly károkat okoztak. A leg súlyosabb jégverések Szabolcs-Szatmár-Bereg megyét és Vas megyében a Szombathelyi járást érintették. A növénykultúrák közül az őszi búza, a napraforgó és a kukorica, valamint az alma károsodott a legnagyobb területen. Bár a gabonafélék hozamai kimagaslók voltak, a július közepén érkező eső sajnos rontotta a búza minőségét, aminek hatására a termés 30-40 százaléka étkezési, 60-70 százaléka pedig takarmányminőségű lett. Az augusztus már 1-2 fokkal hűvösebb és valamivel szárazabb volt a sokévi átlagnál.

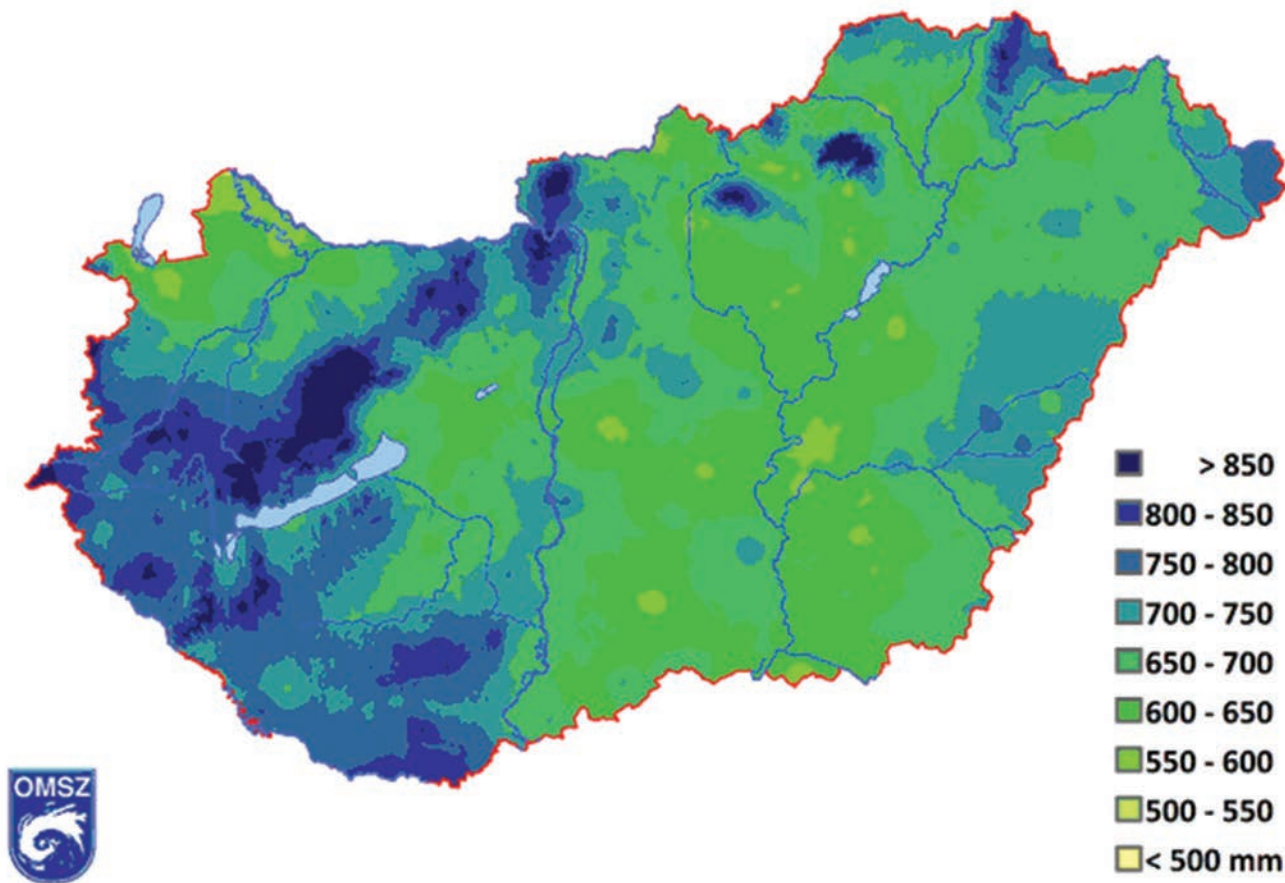
Szeptember első felét átlag feletti napi hőmérsékleti értékek jellemezték napsütéses, száraz időjárással, a hónap utolsó harmadában azonban jelentősen lehűlt a levegő és megjelentek az első talajmenti fagyok. Októberben enyhébb és hűvösebb időszakok váltották egymást, egyes helyeken fagypont alá is süllyedt a hőmérséklet. Jelentős mennyiségű csapadék hullott, az átlag csaknem kétszerese. November a sokévi átlag-

nak megfelelően alakult. A decembert száraz, borús, ködös idő jellemezte, a napi középhőmérséklet a sokévi átlag alatt maradt. A jellemző csapadékmennyiségnek csupán 8 százaléka hullott, ez volt 1901 óta a második legszárazabb december.

A normál időszakhoz képest egész évben magasabb volt a napsütéses órák száma, csupán a februárra és októberre vonatkozó érték maradt el az ilyenkor megszokott napfénytartam értékétől. Augusztus bizonyult a leginkább napfényesnek a hónapok közül, de szokatlanul napfényes volt december is. A legmagasabb relatív nedvesség októberben adódott, a legalacsonyabb pedig áprilisban. Az utolsó két téli hónaptól eltekintve a relatív nedvesség havi értékei a sokévi átlag felett alakultak, míg áprilisban és szeptemberben a normálértékhez nagyon hasonlóan.

A 2016-os év átlagosnál csapadékosabbnak tekinthető. Különösen februárban és júliusban érkezett rekordmértékű csapadékmennyiség. Az éves átlagos csapadékösszeg 699 mm, mely a sokéves átlag 117 százaléka (2. ábra).

2. ábra: A 2016. évi csapadékösszeg

Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat

A rendszer összesített eredménye

Az I. pillér összesített eredménye

Az elmúlt időszakban a kockázatkezelési rendszer I. pillérében több kedvező módosítás történt, amelynek célja az volt, hogy a kötelező, illetve önkéntesen csatlakozó termelők száma növekedjen, illetve a kárenyhítési alap forrásösszegének felhasználása hatékonyabbá váljon. Mindezen módosítások éreztetik pozitív hatásukat. A kockázatkezelési rendszer I. pillérében a tagok száma a 2015. évhez képest 1,5 százalékkal nőtt, azaz 72 474-ről 73 543 főre változott. A befizetett kárenyhítési hozzájárulás 0,6 százalékkal emelkedett, 4160-ról 4184 millió forintra.

A kárenyhítési alap tárgyévi forrása tovább bővült 9,5 százalékkal, így a 2016. évi károk kezelésére 23,5 milliárd forint állt rendelkezésre.

Mivel 2016-ban az átlagosnál kedvezőbb időjárási viszonyok jellemezték Magyarországot, ennek következtében jelentősen csökkent az időjárás és az egyéb természeti jelenségek miatt károsodott terület nagysága. Az előző évhez képest a bejelentett károsodott terület 35,2 százalékkal csökkent, és a kárenyhítő juttatás alapját képező károsodott terület 29 143 hektár volt, szemben a 2015. évi 61 824 hektárral. A jogosnak megítélt kárenyhítő juttatás iránti kérelmek száma nagyságrendileg nem változott, az igényelt összeg 6050 millió forintról 4928 millió forintra csökkent (3. táblázat).

A 2016. évben a tavaszi fagy és a jégeső okozta a legsúlyosabb károkat. A bejelentett összes károsodott terület 36,6 százalékat a jégeső károsította, 33,0 százalékat pedig a tavaszi fagy. Tavaszi fagykárra a kárenyhítő juttatás keretében 3086,1 millió forintot fizettek

3. táblázat: Az I. pillér főbb mutatói a 2015. és 2016. évben

Megnevezés	2015	2016	2016/2015, százalék
I. pillérben tag termelők száma, fő	72 474	73 543	101,5
Befizetett kárenyhítési hozzájárulás, millió HUF	4 160	4 184	100,6
A Kárenyhítési Alap tárgyévi forrása, millió HUF	21 473	23 507	109,5
Bejelentett káresemények ^{a)} száma, darab	10 014	10 919	109,0
Bejelentett károsodott terület, ha	203 058	131 544	64,8
Jogosnak megítélt kárenyhítő juttatás iránti kérelmek száma, darab	3 312	3 303	99,7
Jogosan igényelt összeg, millió HUF	6 050	4 928	81,5
A kárenyhítő juttatás alapját képező károsodott terület, ha	61 824	29 143	47,1

^{a)} Bejelentett káresemény: termelőnként azonos időpontban, azonos veszélynemre bejelentett káresemények.

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

4. táblázat: A főbb veszélynek által okozott károk és a hozzájuk kapcsolódó kárenyhítés alakulása az I. pillérben

Káresemény	Bejelentett káresemények száma, darab		Bejelentett károsodott terület, ha		Az adott káreseményre kifizetett kárenyhítő juttatás összege, millió HUF	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Aszálykár	5 226	64	121 657	2 123	4 261,7	7,9
Belvízkár	299	472	12 281	17 124	77,3	341,6
Felhőszakadéskár	30	175	528	3 130	3,6	84,5
Jégesőkár	2 868	2 911	51 768	48 152	914,9	1 073,1
Mezőgazdasági árvízkár	16	7	122	97	0,0	0,0
Tavaszi fagykár	1 360	6 534	11 104	43 472	758,1	3 086,1
Téli fagykár	19	38	101	557	0,0	5,7
Őszi fagykár	1	14	7	172	0,0	36,2
Viharkár	195	704	5 491	16 718	34,2	293,0
Összesen	10 014	10 919	203 058	131 544	6 049,9	4 928,0

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

ki, ami a teljes 4928,0 millió forintos összeg 62,6 százalékát tette ki. A második legnagyobb összegű kárenyhítő juttatás kifizetése a jégesókárra történt (1073,1 millió forint), ami 21,8 százalékos arányt jelent.

Belvív az összes bejelentett terület 13,0 százalékát érintette, a belvízkárok enyhítése céljából 341,6 millió forintot juttattak el a termelőkhez. Viharkár az összes terület 12,7 százalékát sújtotta, amire 293,0 millió forint kárenyhítő juttatást fizettek ki.

Kisebbségekre kifizetésére került sor felhőszakadókárra, őszi és téli fagykárra, illetve aszálykárra az I. pillér keretében, de összességében ez a kárenyhítő juttatások elenyésző (2,7 százalék) részét képezte (4. táblázat).

A 4 milliárd forintot meghaladó kárenyhítési hozzájárulásból – a nagyvállalkozások kivételével – a befizetések összege minden méretkategóriában 1-5 százalékkal nőtt az előző évhez képest. A kárenyhítő juttatásra kifizetett összegek jelentős mértékben megemelkedtek a mikrovállalkozások körében, mintegy 72,4 százalékkal. A kisvállalkozások esetében 4,2 százalékos növekedés történt. A középvállalkozásoknak kifizetett juttatások 15,8 százalékkal csökkentek, a legnagyobb visszaesés pedig a nagyvállalkozásoknál volt, amelyek idén 772,4 millió forint juttatásban részesültek, szemben a 2015. évi 1671,4 millió forinttal (ez elsősorban a 2015-ben elszenvedett aszálykárral magyarázható, ami leginkább a nagyvállalkozásokat sújtotta). A kárenyhítési hozzájárulásnál továbbra is a nagyvállalkozások befizetései domináltak (46,3 százalék), azonban a kárenyhítő juttatás legnagyobb része (51,1 százalék) a középvállalkozásokhoz került 2016-ban. A mikro-, kis- és középvállalkozások esetében a befizetett kárenyhítési hozzájárulás összegét jelentősen meghaladta a kárenyhítő juttatás összege. A nagyvállalkozások 1935,6 millió forintot fizettek be, és ennek

megközelítőleg 40 százalékát kitevő kárenyhítő juttatásban részesültek (5. táblázat).

A II. pillér összesített eredménye

A mezőgazdasági biztosítási díjtámogatás 2016-tól – mint ahogy az már említésre került – nem nemzeti támogatásként, hanem a Vidékfejlesztési Program (VP)⁶ keretében kerül meghirdetésre. Másik változás, hogy a biztosítási díjtámogatás éves forrása az előző évi 3 milliárd forintról 4 milliárd forintra emelkedett. A növekvő pénzügyi keret ellenére, az előzetes adatok szerint a támogatási igény ismét meghaladta a rendelkezésre álló forrásokat, ezért az elmúlt két évhez hasonlóan a 2016. évi biztosítási díjtámogatás esetén is visszaosztás vált szükségessé. Az „A” típusú biztosítást kötő termelők a biztosítási díj 65 százalékát, a „B” típusú biztosítással rendelkező termelők a díj 43 százalékát, míg a „C” típusú biztosítást kötő termelők a befizetett biztosítási díj 40 százalékát kaphatták vissza támogatásként.

A II. pillérben a díjtámogatott biztosítási díjat befizető gazdaságok száma és a befizetett díjak is jelentősen emelkedtek a tárgyévben. A gazdaságok száma 8664-ről 29,2 százalékkal 11 193 gazdaságra, a termelői díjbefizetés együttes összege 37,7 százalékkal 8213,7 millió forintra emelkedett az előző évihez képest. A bővülést elősegítette, hogy 2016-tól a VP keretein belül a nagyvállalkozások is újra jogosultak lettek a díjtámogatásra. A díjállomány-növekedést támogatta az is, hogy míg öt évvel ezelőtt három piaci biztosító, addig 2016-ban már négy piaci biztosító és 7 nonprofit biztosítói egyesület foglalkozott díjtámogatással.

5. táblázat: A kárenyhítési hozzájárulás és a kifizetett kárenyhítő juttatás alakulása méretkategóriák szerint

Méretkategória	Kárenyhítési hozzájárulás 2015, millió HUF	Kárenyhítési hozzájárulás 2016, millió HUF	Kárenyhítési hozzájárulás változása 2016/2015, százalék	Kárenyhítő juttatás 2015, millió HUF	Kárenyhítő juttatás 2016, millió HUF	Kárenyhítő juttatás változása 2016/2015, százalék
Mikrovállalkozás	84,6	88,4	104,6	283,1	487,9	172,4
Kisvállalkozás	458,8	462,7	100,9	1 101,7	1 147,8	104,2
Középvállalkozás	1 650,8	1 696,9	102,8	2 993,7	2 519,8	84,2
Nagyvállalkozás	1 965,9	1 935,6	98,5	1 671,4	772,4	46,2
Összesen	4 160,1	4 183,6	100,6	6 049,9	4 928,0	81,5

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

⁶ A támogatás igénybevételének részletes feltételeit, illetve a végrehajtási szabályokat a mezőgazdasági biztosítás díjához nyújtott támogatásról szóló VP-17.1.1-16 számú pályázati felhívás, valamint annak elválaszthatatlan részét képező Általános Útmutató és Általános Szerződési Feltétel szabályozza.

Az egyes díjtámogatott biztosítások díjbevételei mindhárom kategóriában több mint 30 százalékkal növekedtek, legnagyobb mértékben a „C” típusé (+45,3 százalék). Az „A” típusú díjtámogatott biztosítás értéke 40,5 százalékkal múlta felül a 2015. évi díjösszeget, a „B” biztosítási kategóriában 31,4 százalékkal bővült a díjtámogatás mértéke. Bár a növekedés mértéke a „C” biztosítás esetében volt a legmagasabb, a legnagyobb biztosítási díjállománnyal a „B” típusú biztosítás rendelkezett (3,5 milliárd forint). Ezt követte az „A” típusú 3 milliárd és a „C” 1,4 milliárd forinttal. A kiegészítő biztosítási díjak – szemben az előző évi csökkenéssel – jelentősen, 53,8 százalékkal emelkedtek a tárgyévben.

A kárkifizetések és kárhányadok az előző évinél kedvezőtlenebb időjárás következtében megnövekedtek, elsősorban a jégverés, a tavaszi fagy és a viharok

károsították a szántóföldi növénykultúrák és az ültetvények területeit. A legnagyobb kárhányadváltozás az „A” és a „C” típusú biztosítás esetében volt, ahol a kárhányadok 4,1-6,5 százalékponttal haladtak meg a 2015. évi százalékos értékeket. A „B” kategória kárhányada 2,2 százalékponttal nőtt az előző évi kárhányad százalékos értékéhez viszonyítva. A díjtámogatott és a kiegészítő biztosításoknál együttesen a kárhányad százalékos értéke több mint 30 százalékkal, a kárkifizetés 81,3 százalékkal volt magasabb az előző évi értékeknél (6. táblázat).

Összességében megállapítható, hogy a díjtámogatott biztosítások iránti kereslet növekedési üteme nőtt 2016-ban. Ugyanakkor a díjtámogatott biztosítások számának emelkedését gyengíthette a terményárak csökkenése.

6. táblázat: A hazai növénybiztosítási piac alakulása

Megnevezés	2015				2016			
	Gazdaságok száma, darab	Díj, millió HUF	Kárkifizetés, millió HUF	Kárhányad, százalék	Gazdaságok száma, darab	Díj, millió HUF	Kárkifizetés, millió HUF	Kárhányad, százalék
Díjtámogatott „A”	2 406	2 161,7	585,2	27,1	3 253	3 037,7	947,9	31,2
Díjtámogatott „B”	6 804	2 653,6	607,6	22,9	8 398	3 487,6	873,8	25,1
Díjtámogatott „C”	3 254	930,4	320,3	34,4	4 623	1 352,0	553,7	41,0
Díjtámogatott összesen	8 664	5 745,7	1 513,1	26,3	11 193	7 877,3	2 375,4	30,2
„Kiegészítő” díjtámogatotthoz	8 604	218,7	984,2	450,0	11 089	336,5	2 153,0	639,9
Díjtámogatott és kiegészítő összesen	8 664	5 964,4	2 497,3	41,9	11 193	8 213,7	4 528,5	55,1

Megjegyzés: A táblázatban a gazdaságok száma a különböző kategóriákhoz tartozó gazdálkodók MÁK regisztrációs számainak darabszámát jelöli. Ezért a gazdaságok száma oszlopban a díjtámogatott és kiegészítő biztosítási összeg nem egyenlő a külön sorban szereplő Díjtámogatott összesen és Kiegészítő díjtámogatotthoz sor összegével. Tehát 2016-ban a díjtámogatott és kiegészítő biztosítások összege összesen 8664 gazdaságszámot jelentett.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

Ágazatonkénti, méretkategóriánkénti, veszélynemenkénti, biztosítási típusonkénti elemzés

I. pillér

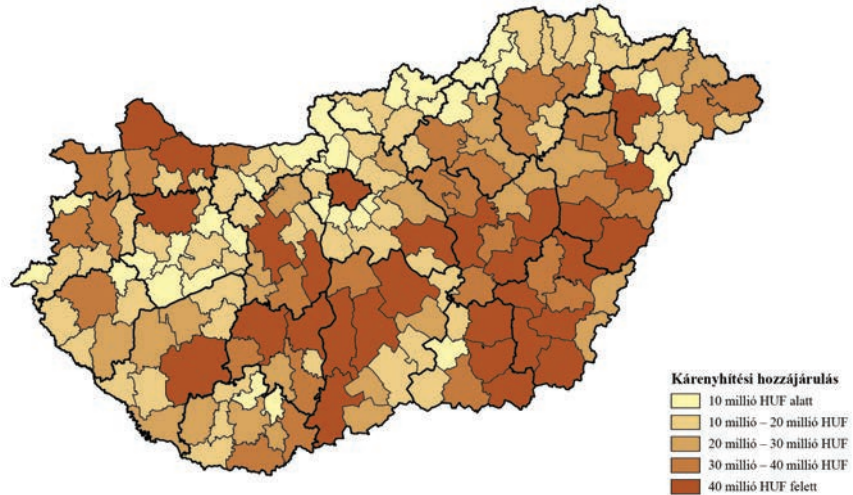
3. ábra: A kárenyhítési hozzájárulás összege járásonként

Részvétel

Járásonkénti bontás

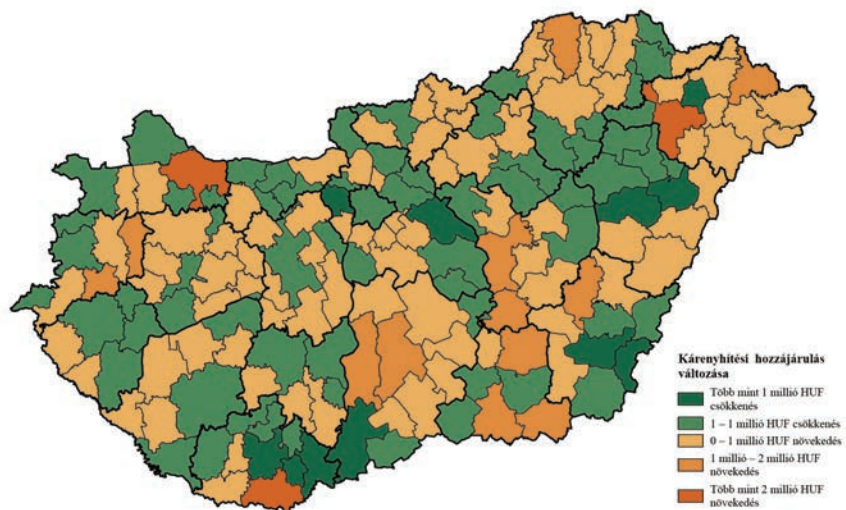
A befizetések 29 járásban haladták meg a 40 millió forintot, 30 járásban 30-40 millió forint között, 27 járásban 20-30 millió forint között alakultak. A kárenyhítési hozzájárulások zömét Békés, Jász-Nagykun-Szolnok, Hajdú-Bihar, Csongrád, Tolna, Győr-Moson-Sopron, Bács-Kiskun és Fejér megyékre, valamint Szabolcs-Szatmár-Bereg megye keleti csücskére és Heves, Borsod-Abaúj-Zemplén megye déli területeire fizették be. A legmagasabb összegű hozzájárulások – a szabályozásból is adódóan – a nagy értékű ültetvénykultúrákkal és szántóföldi zöldségtermesztéssel foglalkozó járásokra estek. A járások közel egyharmadában (52) 10–20 millió forint között volt a kárenyhítési hozzájárulás összege, 38 járásban pedig nem érte el a 10 millió forintot (3. ábra).

Összességében a 2016. évi hozzájárulás 4,16 milliárd forint-ról 4,18 milliárd forintra emelkedett, a termelők számának 1,5 százalékos növekedése mellett. A kárenyhítési rendszerben a tagok számának növelése céljából 2015-ben és 2016-ban bevezetett intézkedések⁷ éreztetik pozitív hatásukat. Csökkenés a járások 43,2 százalékánál (76 járás) mutatkozott, szemben a tavalyi 82,4 százalékkal, és a mértéke is alacsonyabb volt. Növekedés az előző évben mindössze a járások egyötödénél volt megfigyelhető,

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

4. ábra: A kárenyhítési hozzájárulás összegének járásonkénti változása 2015-ről 2016-ra

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

2016-ban viszont már 56,8 százalékuknál, és a pozitív változás mértéke is több esetben haladta meg az 1 millió forintot (4. ábra).

A 76 járás közül, ahol visszaesés mutatkozott a befizetésekben, mindössze 11 esetben volt 1 millió forint feletti a csökkenés (Békéscsabai, Mohácsi,

⁷ Az üzemi szintű hozamérték-csökkenési limit mérséklése, üvegházi és földi termés termesztés jogkörének bekerülése, valamint az őszi fagy utáni kifizetésre való jogosultság életbe lépése, illetve 2016-tól a hozamérték-csökkenés számítási módjának megváltoztatása, lehetőség a károsodott szántóföldi növények esetén a be nem takarítás miatti költségmegtakarítás összegének csökkentésére.

7. táblázat: A főbb szántóföldi kultúrák részvétele az I. pillérben

Szántóföldi kultúra	Vetésterület 2016-ban, ha	Kárenyhítési rendszer által lefedett terület 2015-ben, ha	Kárenyhítési rendszer által lefedett terület 2016-ban, ha	Kárenyhítési rendszer által lefedett terület változása, ^{a)} százalék	A lefedettség aránya a vetésterülethez képest, százalék
Búza és kétszeres, egyéb búza	963 931	816 777	900 483	110,2	93,4
Kukorica	875 633	920 482	785 598	85,3	89,7
Napraforgó	612 557	584 183	572 039	97,9	93,4
Árpa	305 725	265 467	278 800	105,0	91,2
Káposztarepce	250 401	223 726	243 236	108,7	97,1
Tritikálé	112 260	87 416	90 962	104,1	81,0
Szója	60 137	74 978	59 003	78,7	98,1
Zab	38 504	33 790	32 410	95,9	84,2
Durumbúza	29 048	19 749	28 813	145,9	99,2
Rozs	30 159	26 578	26 057	98,0	86,4
Cukorrépa	15 348	15 205	14 951	98,3	97,4
Dohány	3 888	4 190	3 519	84,0	90,5
Egyéb szántóföldi növény	462 998	373 365	428 353	114,7	92,5
Szántóföldi növény összesen	3 760 588	3 445 908	3 464 225	100,5	92,1

^{a)} Változás 2016/2015 értéke, mely a pontos területek hányadosát jelöli, míg a táblázatban csak a kerekített területek szerepelnek.

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

Bólyi, Bajai, Budakeszi, Hajdúszoboszlói, Debreceni, Nagykátai, Kemecei, Pécsi és Gyulai járásokban), de sehol sem haladta meg az 1,6 millió forintot.

A növekedés a járások többségénél nem érte el az 1 millió forintot, 12 járásban 1–2 millió forint közé esett és 3 járás esetében (Győri, Siklói, Nyíregyházi) meghaladta a 2 millió forintot.

Ágazatonkénti bontás

Az ágazatonkénti bontást figyelembe véve fontos megjegyezni, hogy a kötelező belépés méret és növénykultúra szerint szabályozott. A szántóföldi növénytermesztőknél a 10 hektár vagy azt meghaladó termőföldterület esetén kötelező taggá válni.

A szántóföldi növénytermesztők 3,8 millió hektáron gazdálkodtak 2016-ban, ami nagyságrendileg meggyezik az előző évi területtel, 4103 hektárral haladja meg azt. Ennek megfelelően nem változott jelentős mértékben a kárenyhítési rendszer által lefedett terület nagysága a 2015. évi területi adathoz képest, mindössze fél százalékos emelkedés mutatható ki. Az I. pillér által lefedett területek alapján megállapítható, hogy a nagy területen termesztett szántóföldi kultúrák, így a kukorica, a búza, a napraforgó, az árpa és a káposztarepce 90-97 százalékban részt vettek a mezőgazdasági kárenyhítési rendszerben, az előző évhez hasonlóan alakult a lefedettségük.

A vetésterületek közel felét (48,9 százalék) kitevő kukorica és búza lefedettsége 89 százalék felett alakult, ami az előző évi arányszámhoz képest kukoricánál 0,9

százalékpontos növekedést, a búza és kétszeres, egyéb búzánál (továbbiakban búza) 0,2 százalékpontos visszaesést jelent. A káposztarepce, durumbúza, cukorrépa és szója penetrációja meghaladta a 97 százalékot, azonban ezek együttesen az összes vetésterületen belül csak 9,4 százalékos részarányt jelentenek. Az összes vetésterület 3,0 százalékát kitevő tritikálé lefedettsége volt a legkisebb (81,0 százalék) 2016-ban. A napraforgó és egyéb szántóföldi növények⁸ penetrációja 92-94 százalékos volt (7. táblázat).

Az ültetvénykultúrák esetében kiemelkedően magas az I. pillér által lefedett területek aránya. Ez jellemző már 2007–2008 óta, mivel a rendszer alacsony kárenyhítési hozzájárulás mellett nyújt viszonylag nagyfokú védelmet a különösen a tavaszi fagyra érzékeny ültetvények számára, ugyanakkor ezek biztosítására a biztosítók csak a díjtámogatások 2012-es bevezetése óta vállalkoznak. A kötelező részvétel feltétele, hogy a szántóföldi zöldségtermesztés 5 hektár vagy a felett, ültetvényes művelés esetében 1 hektár vagy a felett, a szántóföldi zöldség és ültetvény együtt 5–10 hektár vagy a felett legyen. A 2015. kárenyhítési évtől már az üvegházi és fóliás termesztéssel foglalkozó mezőgazdasági termelők is tagjai lehetnek az agrárkárenyhítési rendszernek.

Az ültetvénykultúrák területe 1,3 százalékkal nőtt az előző évhez képest. A kárenyhítési rendszer által lefedett terület meghaladta a 132 ezer hektárt, ami 2,1 százalékos növekedést jelent. A főbb ültetvénykultúrá-

⁸ Egyéb szántóföldi növény – lásd 3. melléklet!

kon belül (2000 hektár ültetvényterület felett) a dió, a cseresznye, a kajszibarack, a meggy és a borszőlő kárnyhítési rendszer által lefedett területei 1,1-8,5 százalékkal emelkedtek, ugyanakkor az almánál nem történt változás, a szilva-, őszibarack- és körteterületek pedig

2,2-5,0 százalékkal visszaestek az előző évhez képest. Az egyéb szőlőültetvények (3. melléklet) területe jelentősen megnőtt, a 2015. évihez képest 84 százalékkal, a lefedett terület pedig 93 százalékkal emelkedett.

8. táblázat: A főbb ültetvénykultúrák részvétele az I. pillérben

Ültetvénykultúra	Ültetvényterülete 2016-ban, ha	Kárnyhítési rendszer által lefedett terület 2015-ben, ha	Kárnyhítési rendszer által lefedett terület 2016-ban, ha	Kárnyhítési rendszer által lefedett terület változása, ^{a)} százalék	A lefedettség aránya az ültetvényterülethez képest, százalék
Borszőlő	52 035	50 960	51 504	101,1	99,0
Alma	25 672	25 495	25 489	100,0	99,3
Meggy	13 994	13 629	13 873	101,8	99,1
Szilva	6 659	6 744	6 597	97,8	99,1
Dió	6 552	5 951	6 454	108,5	98,5
Kajszibarack	5 128	4 919	5 042	102,5	98,3
Őszibarack	3 696	3 765	3 577	95,0	96,8
Cseresznye	2 788	2 632	2 788	105,9	100,0
Körte	2 353	2 398	2 344	97,7	99,6
Egyéb szőlőültetvény	1 711	869	1 677	193,0	98,0
Ribiszke	1 377	1 430	1 364	95,4	99,1
Szamóca	749	663	670	100,9	89,4
Egyéb gyümölcsféle	11 486	9 877	10 710	108,4	93,2
Ültetvény összesen	134 200	129 332	132 088	102,1	98,4

^{a)} Változás 2016/2015 értéke, mely a pontos területek hányadosát jelöli, míg a táblázatban csak a kerekített területek szerepelnek.

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

9. táblázat: A főbb zöldségkultúrák részvétele az I. pillérben

Zöldségkultúra	Vetésterület 2016-ban, ha	Kárnyhítési rendszer által lefedett terület 2015-ben, ha	Kárnyhítési rendszer által lefedett terület 2016-ban, ha	Kárnyhítési rendszer által lefedett terület változása, ^{a)} százalék	A lefedettség aránya a vetésterülethez képest, százalék
Csemegekukorica	30 343	29 243	29 376	100,5	96,8
Borsó	26 767	30 776	26 351	85,6	98,4
Burgonya	8 544	6 928	6 663	96,2	78,0
Dinnye	5 737	4 107	4 744	115,5	82,7
Tök	2 842	1 953	2 232	114,2	78,5
Bab	1 832	1 956	1 748	89,4	95,4
Káposztafélék	2 334	1 768	1 747	98,8	74,9
Vöröshagyma	1 841	1 517	1 607	106,0	87,3
Fűszerpaprika	2 007	1 960	1 569	80,0	78,2
Paprika	1 962	1 626	1 468	90,3	74,8
Spárga	1 639	1 434	1 415	98,7	86,3
Paradicsom	1 337	1 435	1 272	88,6	95,1
Sárgarépa	1 397	982	1 112	113,2	79,6
Egyéb szántóföldi zöldség	27 854	21 582	25 041	116,0	89,9
Szántóföldi zöldség összesen	116 436	107 267	106 343	99,1	91,3

^{a)} Változás 2016/2015 értéke, mely a pontos területek hányadosát jelöli, míg a táblázatban csak a kerekített területek szerepelnek.

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

A borszőlő és egyéb szőlőültetvény penetrációja 1,0-4,6 százalékponttal emelkedett a tárgyévben. A minőségi borszőlő területe az összes ültetvényterületből 38,8 százalékot jelentett, a nem minőségi borszőlő és csemegezőlő 1,3 százalékot. A nagyobb ültetvénykultúrák esetében kisebb mértékű, 0,1-1,2 százalékpontos növekedés volt tapasztalható a kárenyhítési rendszer által lefedett terület összes ültetvényterülethez viszonyított arányszámában. Csökkenés (1 százalékpont) egyedül a mindössze 749 hektáron természetett számóca esetében volt (8. táblázat).

A zöldségkultúrák vetésterülete 1990 hektárral, a kárenyhítési rendszer által lefedett területe pedig 923 hektárral csökkent az előző évhez képest. A penetráció 0,7 százalékponttal emelkedett.

A legnagyobb területen természetett csemegekukorica kárenyhítési rendszer által lefedett terület nagysága 0,5 százalékkal nőtt, penetrációja csaknem elérte a 97 százalékot, 1,2 százalékponttal meghaladva az előző évi értéket. A második legnagyobb vetésterülettel rendelkező borsó kárenyhítési rendszer által lefedett területe 14,4 százalékkal csökkent, a penetrációja azonban 98,4 százalék volt, ami az előző évhez képest 1,4 százalékpontos emelkedést mutat.

A zöldségkultúrák penetrációját tekintve elmondható, hogy az zömében 0,6-2,5 százalékponttal nőtt. Csökkenés a tök, a paprika és a spárga esetében történt 0,9-3,1 százalékpont közötti mértékben (9. táblázat).

Összegezve megállapítható, hogy az egyes ágazatokban a kárenyhítési rendszer által lefedett területek nagysága a zöldségkultúrák esetében csökkent, a szántóföldi növénykultúrákban és az ültetvénykultúrákban

növekedett az előző évhez képest. A legjobb penetrációval az ültetvénykultúrák rendelkeztek, értékük 98 százalék felett alakult átlagosan.

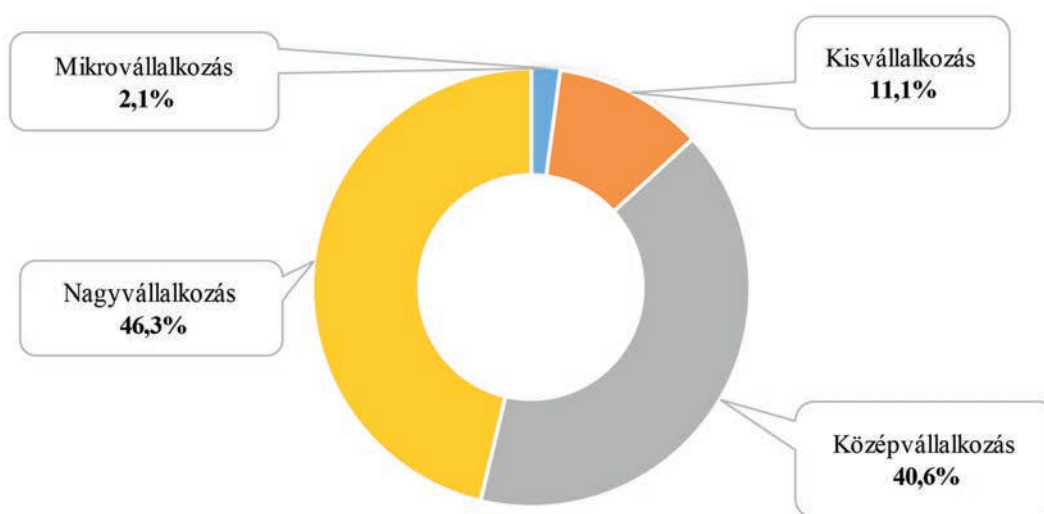
Méret szerinti bontás

A kárenyhítési hozzájárulás méretkategóriánkénti befizetéseiben jelentős változás nem történt a 2015. évhez képest. A mikrovállalkozások részesedése 0,08 százalékponttal, a kisvállalkozásoké 0,03 százalékponttal haladta meg az előző évi értéket. A mikrovállalkozások 88,4 millió, a kisvállalkozások 462,7 millió forinttal járultak hozzá a kárenyhítési rendszerhez, ami az összes befizetés 13,2 százalékát jelentette a tárgyévben.

A kárenyhítési hozzájárulás túlnyomó részét a közép- és nagyvállalkozások teljesítették. A közép- és nagyvállalkozások részesedése 39,7 százalékról 40,6 százalékra bővült, a nagyvállalkozásoké 47,3 százalékról 46,3 százalékra csökkent (5. ábra). A közép- és nagyvállalkozások 1696,9 millió forintot, a nagyvállalkozások 1935,6 millió forintot fizettek be kárenyhítési hozzájárulás-ként a tárgyévben. Folytatódott tehát az a tendencia, ami az előző három évet is jellemezte, mely szerint a közép- és nagyvállalkozások aránya kismértékben ugyan, de fokozatosan bővült, a nagyvállalkozásoké ugyanilyen mértékben csökkent. Ennek hátterében az üzemstruktúra átrendeződése állhat.

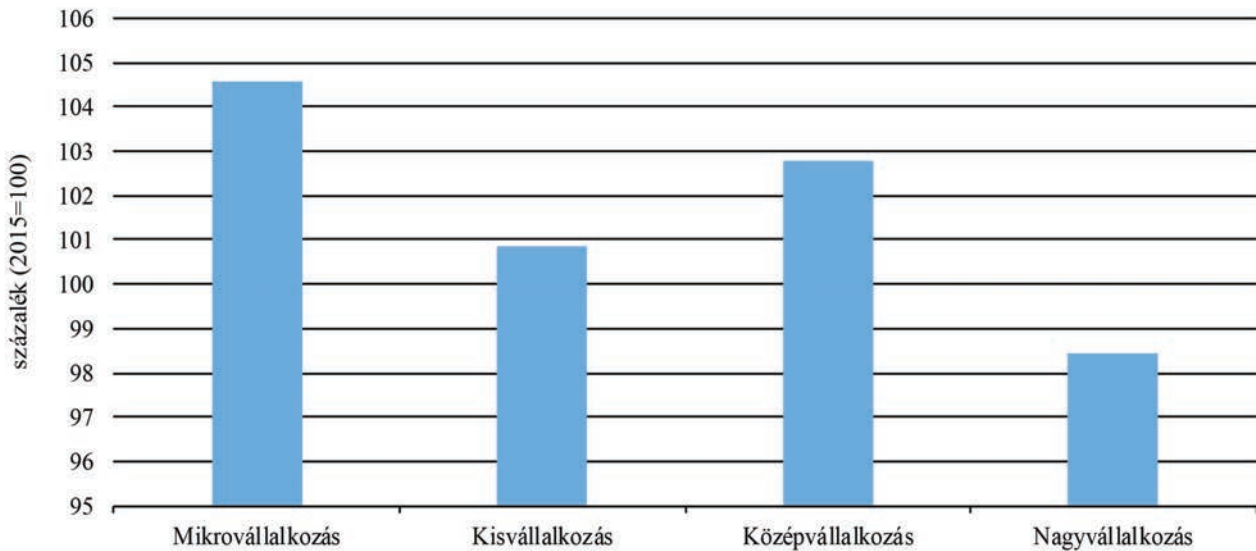
Legnagyobb mértékben a mikrovállalkozások hozzájárulásának összege bővült, a 2015. évhez képest 4,6 százalékkal. A kisvállalkozásoké 0,9, a közép- és nagyvállalkozásoké 2,8 százalékkal nőtt, míg a nagyvállalkozásoké 1,5 százalékkal esett vissza (6. ábra).

5. ábra: Kárenyhítési hozzájárulás megoszlása méretkategóriák szerint 2016-ban

Megjegyzés: A százalékos megoszlásnál az egyes részarányok együttes összege a kerekítés miatt meghaladja a 100 százalékot.
 Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

6. ábra: A kárenyhítési hozzájárulás összegének változása méretkategóriák szerint 2015-ről 2016-ra

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

Károsodás

Az átlagosnál kedvezőbb időjárási viszonyok mellett gazdálkodhattak 2016-ban a mezőgazdasági termelők, ebből adódóan kevesebb és enyhébb káresemények fordultak elő, néhány területet azonban súlyos tavaszi fagykár vagy jégverés ért.

A kárbejelentések száma 9,0 százalékkal nőtt, míg a bejelentett károsodott terület nagysága 35,2 százalékkal csökkent 2016-ban. A jogosnak ítélt kérelmek száma minimálisan csökkent 3312-ről 3303 darabra, a kárenyhítés alapját képező károsodott terület nagysága pedig kevesebb mint felére mérséklődött az egy évvel korábbi értékhez viszonyítva. A tárgyévben a jogosan igényelt kárenyhítő juttatás kicsivel több mint 4,9 milliárd forint volt, az előző évi összeg négyötöde.

A kárenyhítő juttatás 62,6 százalékat tavaszi fagykára, 21,8 százalékat jégesőkárra fizették ki. Ezen felül 1,7-6,9 százalékból felhőszakadókárra, viharokkárra és belvízkárra történt kifizetés. Az őszi és téli fagykárhoz, valamint az aszálykárhoz kapcsolódó kárenyhítés aránya 2016-ban 1 százalék alatt maradt.

Járásonkénti bontás

Magyarország 176 járásából 155-ben került sor kárkifizetésre, ami jelentősen több, mint 2015-ben. A kárenyhítő juttatás összege a járások közel felében (44,9 százalék) nem érte el a 10 millió forintot a tárgyévben. Ez az arány az előző évhez képest 10,2 százalékponttal emelkedett. Az összes járáson belül 49-ben 10–50 millió forint között, 19 járásban 50–150 millió forint között alakultak a kifizetések, 150 millió forint feletti kárenyhítő juttatást mindössze 8 járásban fizettek ki. Területileg Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében,

a Kecskeméti, Ceglédi, Zalaegerszegi, Szombathelyi járásokban, valamint Győr-Moson-Sopron és Somogy megyében volt jelentős a kifizetett kárenyhítő juttatás összege (7. ábra).

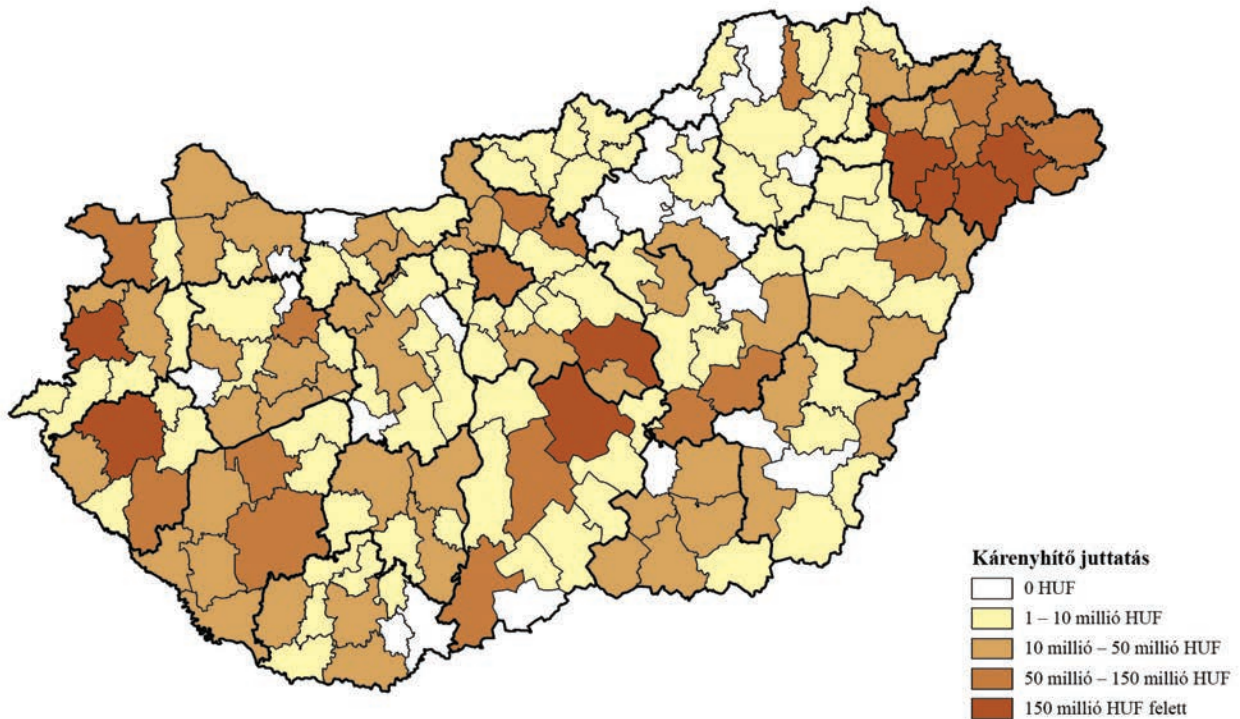
Az előző évhez képest 9 járásban nőtt a kárenyhítő juttatás összege 50 millió forintot meghaladó mértékben (Zalaegerszegi, Szombathelyi, Soproni, Aszói, Nagykanizsai, Budapesti, Fonyódi, Kunszentmártoni és Nagykállói járások). A legjelentősebb csökkenés Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, valamint a Kiskőrösi és Derecskei járásokban volt, ahol a kifizetések összege több mint 100 millió forinttal maradt el az előző évi kárenyhítő juttatási összegtől (8. ábra).

Veszélynemenkénti bontás

A 2016-os évben a 2015-ben jelentős pusztítást okozó aszály nem sújtotta a gazdákat, ám a többi káresemény tekintetében (a mezőgazdasági árvíz kivételével, illetve a jégeső miatt károsodott területtől eltekintve) mind a bejelentések száma, mind a károsodott terület, valamint a kifizetett juttatás is meghaladta az előző évi értéket (4. táblázat). Április végén az ország több pontján okozott súlyos károkat a késői fagy, elsősorban az ültetvényeken. A bejelentett káresemények számának több mint fele ehhez kapcsolódott, az összes kárenyhítő juttatás területéből pedig 33,0 százalékot (43,5 ezer hektárt) fedett le ez a veszélynem. Az összes bejelentett káresemény 26,7 százalékat kitevő jégeső károsította a legnagyobb területen, 48,2 ezer hektáron, az összes károsodott terület 36,6 százaléka szenvedett jégkárt. Az enyhe telet követő rendkívüli februári esőzések következtében nagy területeket öntött el a belvíz. A kárt szenvedett területek 13 százaléka volt belvíz sújtotta terület, a kárbejelentések 4,3 százaléka kötő-

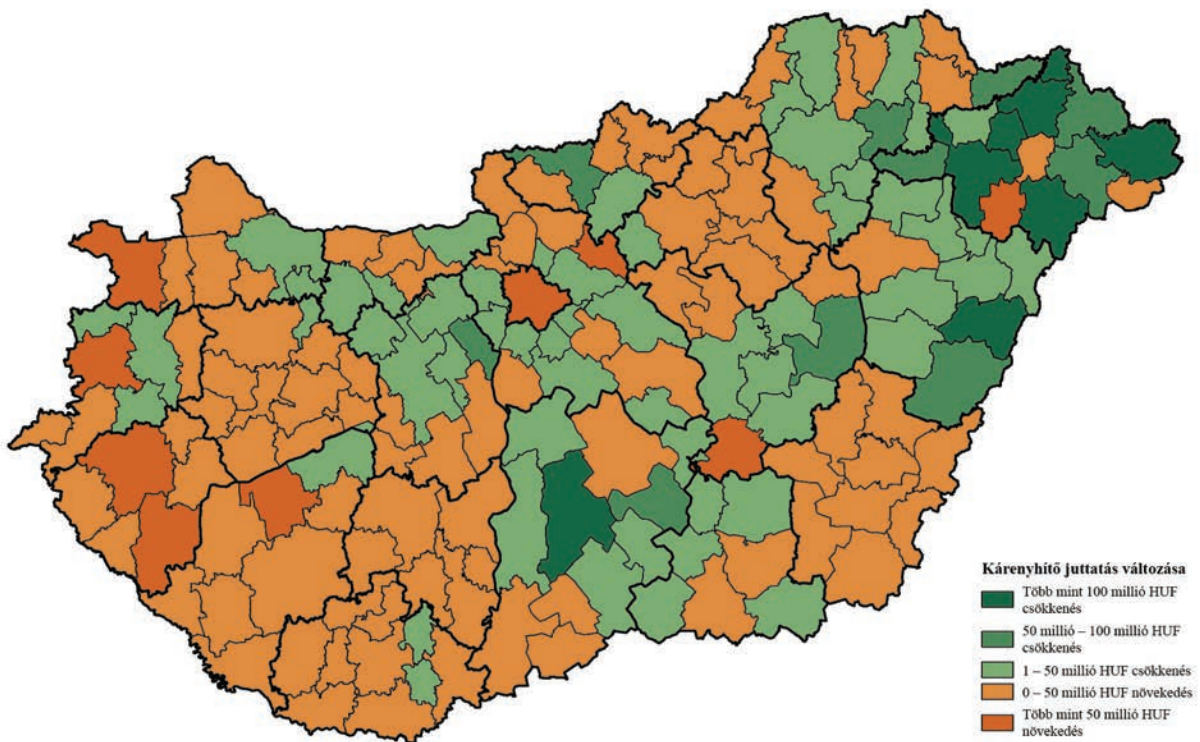

7. ábra: A kárenyhítő juttatások összege járásoként 2016-ban

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

8. ábra: A kárenyhítő juttatás összegének változása 2015-ről 2016-ra járásoként

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

dött ehhez a veszélynemhez. Viharkár a mezőgazdasági területek 12,7 százalékán volt. A rendszerbe előző évben bekerült őszi fagykára 14 bejelentés érkezett.

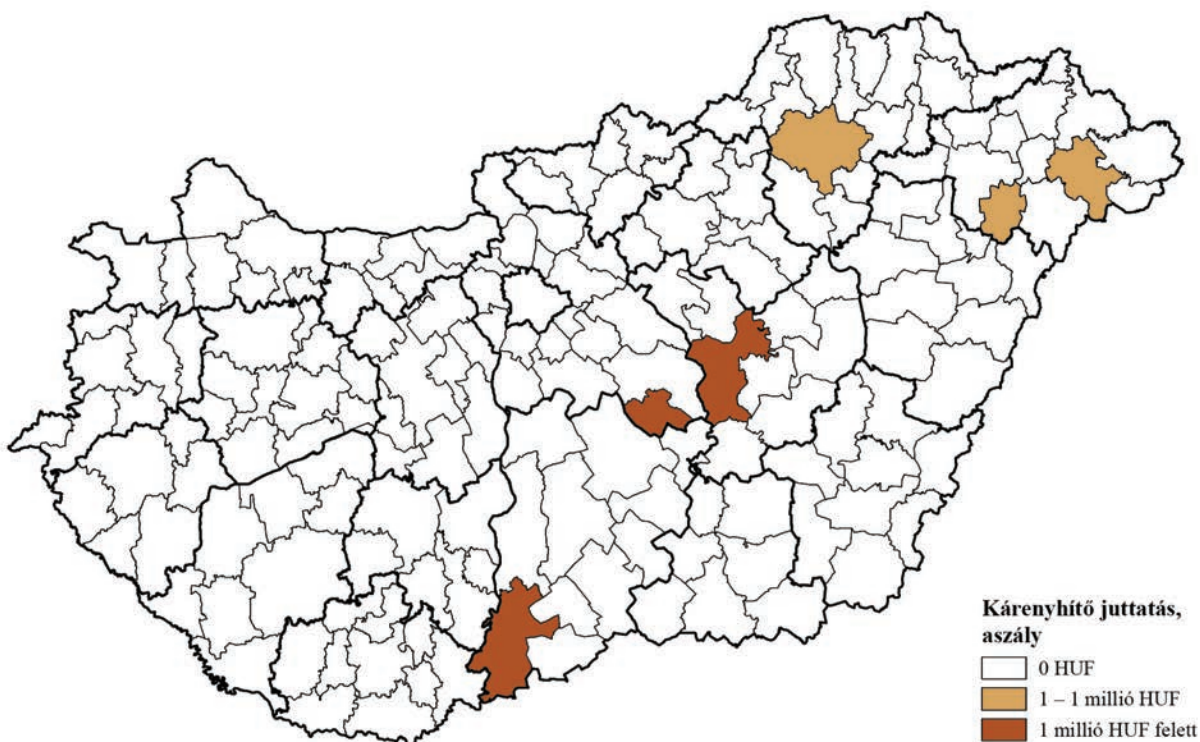
Míg 2015-ben súlyos aszály pusztított, 5226 bejelentett káresemény volt és 101 járásban fizettek kárenyhítést, addig 2016-ban csupán 29 járásból érkezett 64 bejelentés és 6 járásban történt kifizetés. Az aszálykárrel sújtott területek nagysága alig haladta meg a 2 ezer hektárt, ami az előző évi területnek csupán 1,7 százaléka. Összesen 7,9 millió forintot fizettek ki a kárenyhítő juttatás keretében 2016-ban, szemben a 2015. évi 4,3 milliárd forinttal. Egymillió forint alatti kárenyhítő juttatást fizettek a Miskolci, a Nagykállói és a Mátészalkai járásokban, egymillió forintot meghaladó juttatást a Bajai, a Nagykőrösi és a Szolnoki járásokban (9. ábra).

A februári enyhe és rendkívül csapadékos időjárásból adódóan nagy területeket öntött el belvíz, elsősorban az Alföld középső és keleti részén. A bejelentett belvízzel borított terület 39,4 százalékkal nőtt a tárgyévben, a kifizetések 77,3 millió forintról 341,6 millió forintra emelkedtek. A kárenyhítő juttatás keretében bejelentett összes terület 13,0 százaléka tartozott ezen veszélynemhez és 83 járást érintett, melyből 42 járásban történt kifizetés. A legnagyobb összegű, 25 millió forint feletti kifizetések belvízre a Mezőtúri, a Ceglédi, a Sarkadi járásban történtek, valamint jelentős belvízkárt szenvedtek a budapesti székelyű termelők. A Püspökladányi, a Berettyóújfalui, a Gyomaendrödi,

a Dabasi és a Nagykállói járásokban a kifizetések 10-25 millió forint között alakultak. A Hódmezővásárhelyi, a Derecskei, a Karcagi, a Jászapáti, a Gyulai, a Szolnoki és a Dombóvári járásokban 5-10 millió forint közötti kárenyhítő juttatás kifizetésére került sor 2016-ban. 5 millió forint alatti belvízkár-kifizetés történt 26 járásban, ezek területileg elsősorban Bács-Kiskun, Csongrád és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyékhez tartoznak (10. ábra). 134 járásban nem fizettek kárenyhítő juttatást belvízkarra, ezek elsősorban az ország dunántúli és északi régióihoz, valamint Bács-Kiskun megye középső részéhez és Békés megye déli területeihez tartoznak.

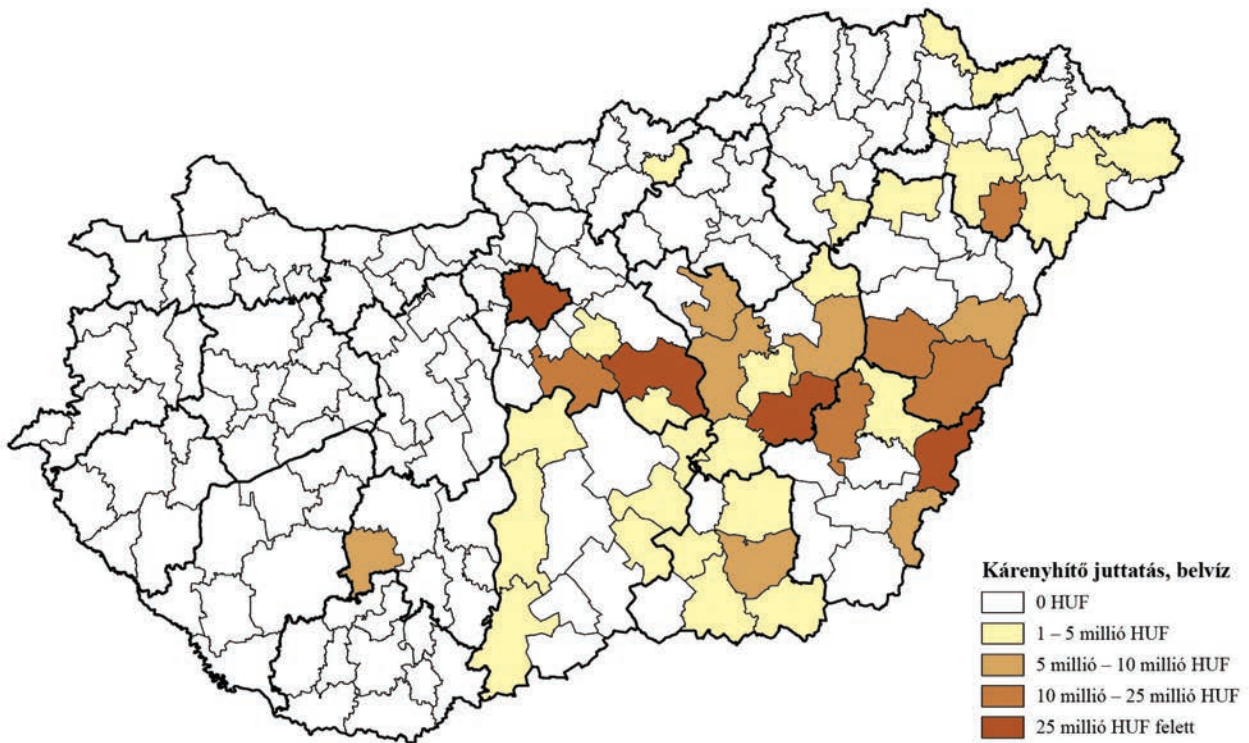
A mezőgazdasági területeken a tavalyi évhez hasonlóan 2016-ban is jelentős károkat okozott a jégeső, 108 járásból érkezett bejelentés. A kárenyhítő juttatás keretében bejelentett területek 36,6 százalékán okozott a jégverés gondokat, a kifizetések 21,8 százaléka irányult erre a veszélynemre. A jégverés által érintett bejelentett terület meghaladta a 48 ezer hektárt (2015-ben 51,8 ezer hektár), a kifizetett juttatás összege 1,1 milliárd forint volt, ami 158,2 millió forinttal haladta meg az előző évit. A járásokat tekintve megállapítható, hogy 98 járásban nem történt kifizetés jégesőkérra 2016-ban (11. ábra). A járások közül 37-ben 5 millió forint alattira tehető a károk utáni kifizetések összege, 5-10 millió forint között 14, 10-50 millió forint között 20 járásban fizettek a jégeső okozta kár után. A legjelentősebb, 50 millió forint feletti kifizetések 7 járást

9. ábra: Aszálykára kifizetett kárenyhítő juttatás járásonkénti alakulása 2016-ban

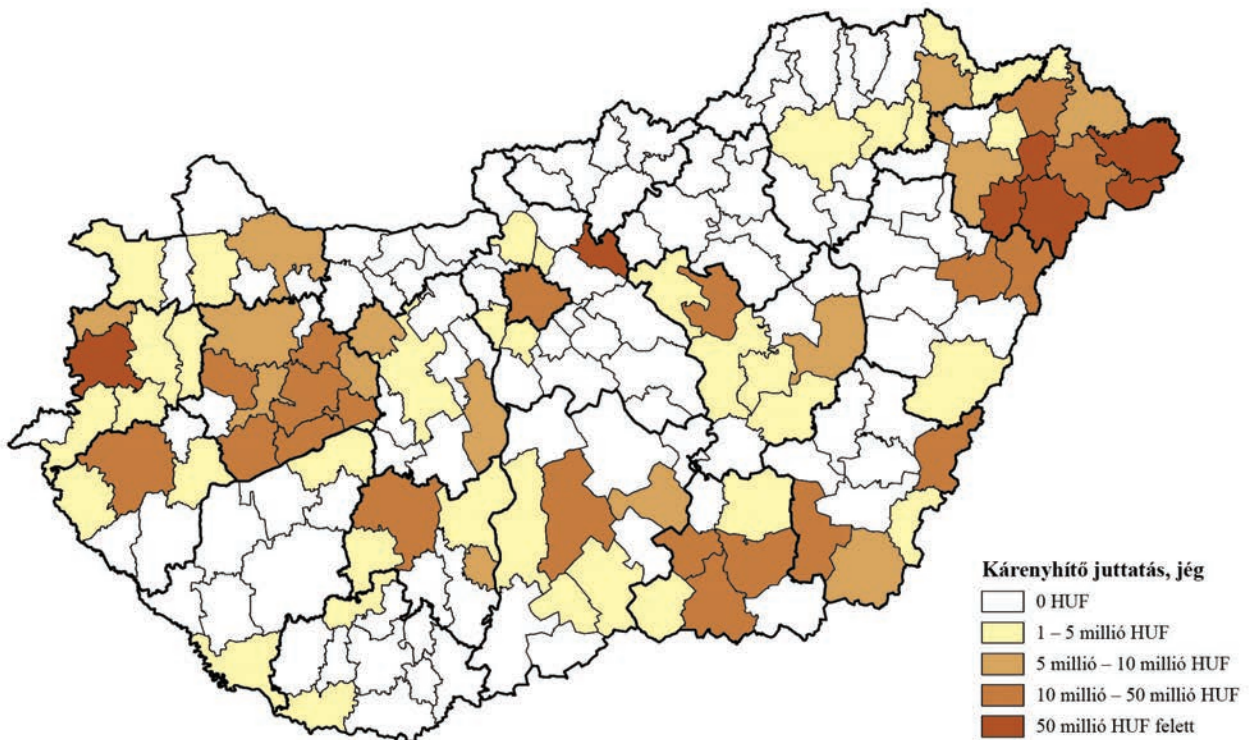
Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

10. ábra: Belvízkárra kifizetett kárenyhítő juttatás járásonkénti alakulása 2016-ban

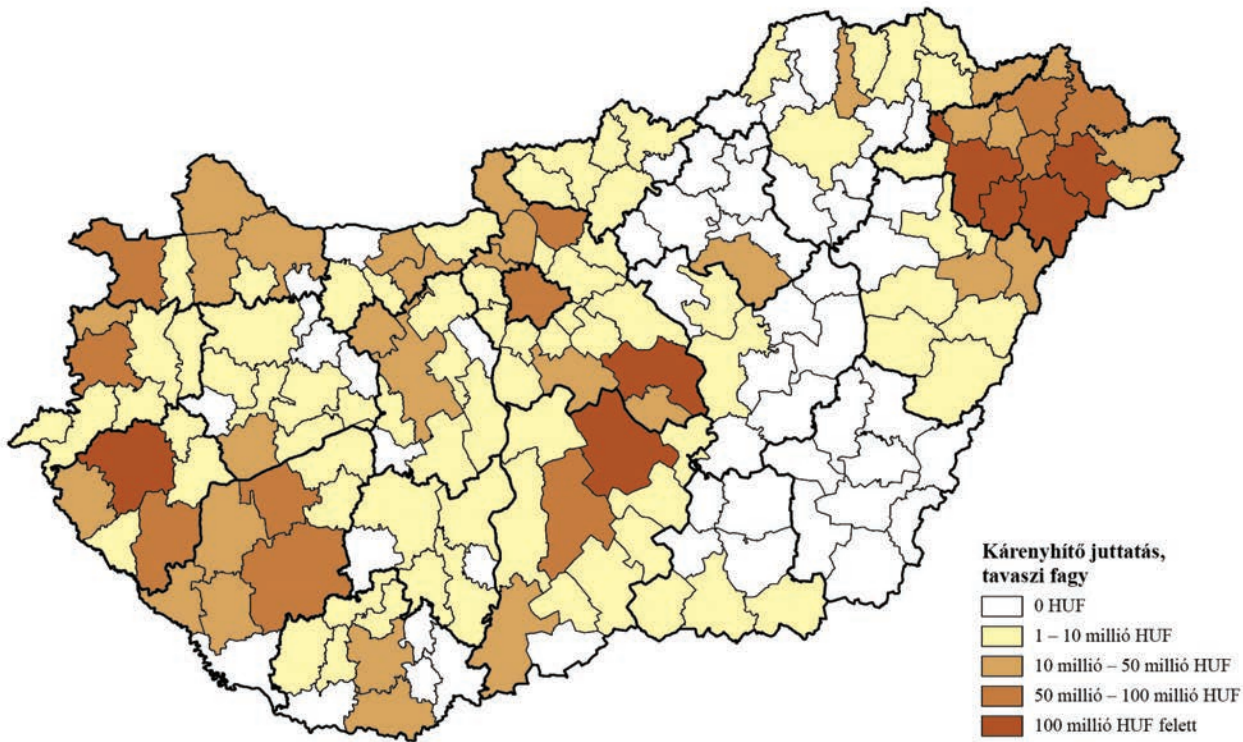
Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

11. ábra: Jégkárra kifizetett kárenyhítő juttatás járásonkénti alakulása 2016-ban

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

12. ábra: Tavasz fagykárra kifizetett kárenyhítő juttatás járásonkénti alakulása 2016-ban

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

érintettek, ezek a Szombathelyi és az Aszódi járásek, valamint 5 Szabolcs-Szatmár-Bereg megyéhez tartozó járás (a Fehérgyarmati, a Csengeri, a Nyírbátori, a Nagykállói és a Baktalórántházai járásek). A jégeső ezeken a helyeken főként az ültetvénykultúrákat érintette, az Aszódi járásban a borsó szenvedett el jelentős károkat.

A jégkárok megelőzésére országos szintű jégeső-elhárító rendszer kiépítése van folyamatban, melynek létrehozását a Vidékfejlesztési Programból, működtesét a kárenyhítési alpból finanszírozzák.

Az április végi tavasz fagy az ország több területét károsította kisebb-nagyobb mértékben. Tavasz fagykárra érkezett a legtöbb kárbejelentés a különböző veszélynemek közül, a bejelentett károsodott terület nagysága csaknem négyszeresére emelkedett az előző évhez képest, meghaladva a 43 ezer hektárt. A kifizetések ezen veszélynemek esetében elérték a 3 milliárd forintot, szemben az előző évi 758 millió forinttal. A 176 járásból csupán 52-ben nem fizettek kárenyhítő juttatást 2016-ban. A kifizetett összegek 76 járásban 10 millió forint alatt, 30 járásban 10–50 millió forint között alakultak. Tizenegy járásban a kifizetések 50–100 millió forint közé estek, hét járásban pedig meghaladták a 100 millió forintot is (a Mátészalkai, a Nyíregyházi, a Nyírbátori, a Nagykállói, a Kecskeméti, a Ceglédi és a Zalaegerszegi járásekban, 12. ábra).

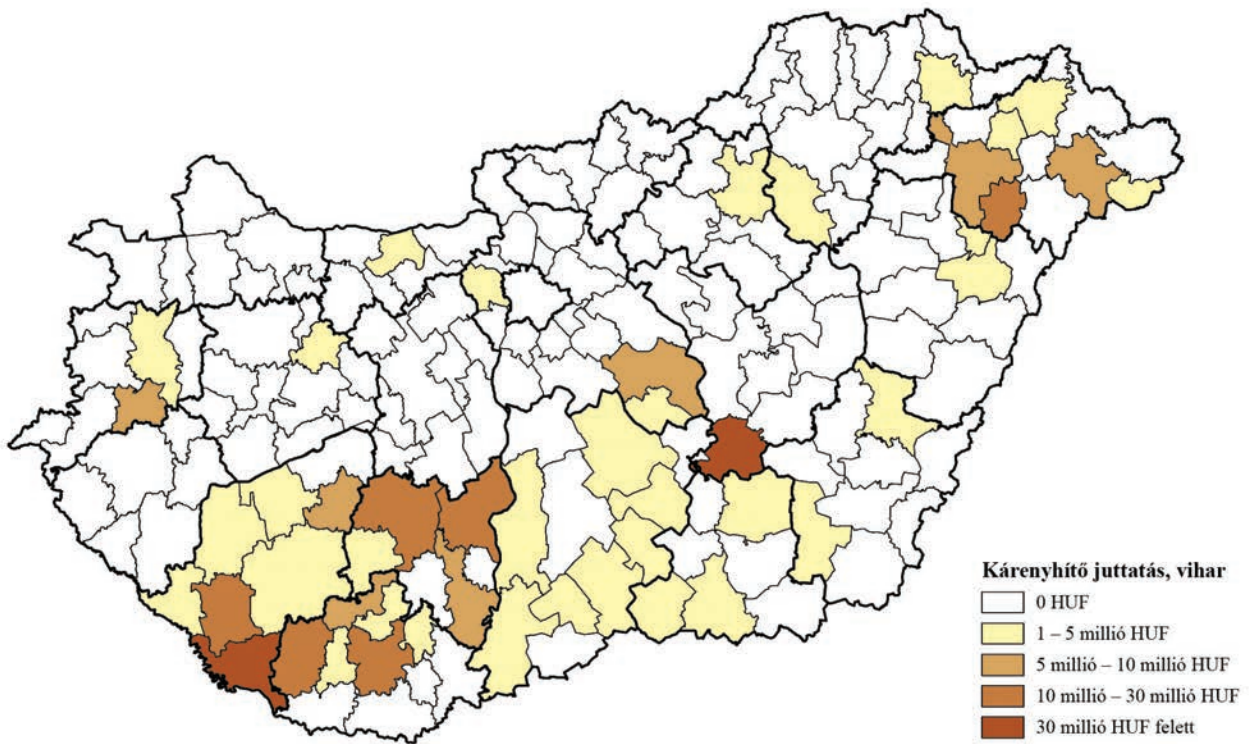
Viharkár az előző évhez képest nagyobb mértékben pusztított a 2016. kárenyhítési évben, a bejelentett károsodott terület 12,7 százalékan fordult elő, 93 járásból érkezett bejelentés, 48 járásban történt kifizetés. Többségükben 5 millió forint alatt alakult a kifizetés (33 járásban, főként Bács-Kiskun, Csongrád és Somogy megye területén). Hét járásban 5–10 millió, hat járásban 10–30 millió forint közé esett a kárenyhítő juttatás összege, a Kunszentmártoni és a Barcsi járásban pedig meghaladta a 30 millió forintot (13. ábra).

Felhőszakadás a 2015-ös évhez képest nagyobb területen pusztított, 69 járásból érkezett bejelentés, a bejelentett összes károsodott területen belül 2,4 százalékos területi lefedettséget jelentett a tárgyévben. Felhőszakadásokra 34 járásban fizettek kárenyhítő juttatást, 19 járásban a kifizetések 1 millió forint alatt maradtak, 10 járásban 1–5 millió forint között alakultak. A Békés megyei Szeghalmi és Gyomaendrődi járásekban 5–10 millió forintot fizettek ki. A Nagykállói, a Szikszói és a Karcagi járásekban a kifizetések meghaladták a 10 millió forintot (14. ábra).

Ágazatonkénti bontás

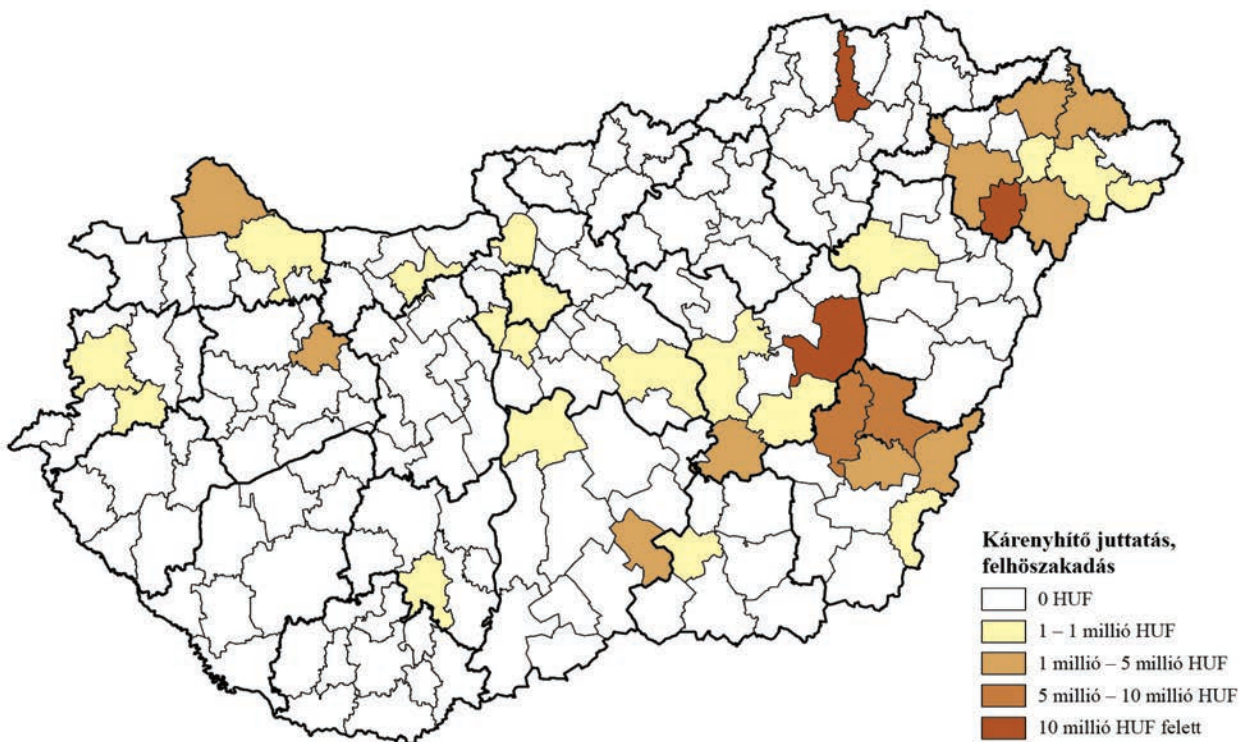
Magyarországon a növénykultúráknakénti bontás alapján az összes kárenyhítő juttatásból a gyümölcsfélék 59,5 százalékkal, a szántóföldi növények 20,5 százalékkal, a borszóló 8,7 százalékkal és a szántóföldi zöldségek 11,3 százalékkal részesedtek a tárgyévben.

13. ábra: Viharkárra kifizetett kárenyhítő juttatás járásonkénti alakulása 2016-ban

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

14. ábra: Felhőszakadókárra kifizetett kárenyhítő juttatás járásonkénti alakulása 2016-ban

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

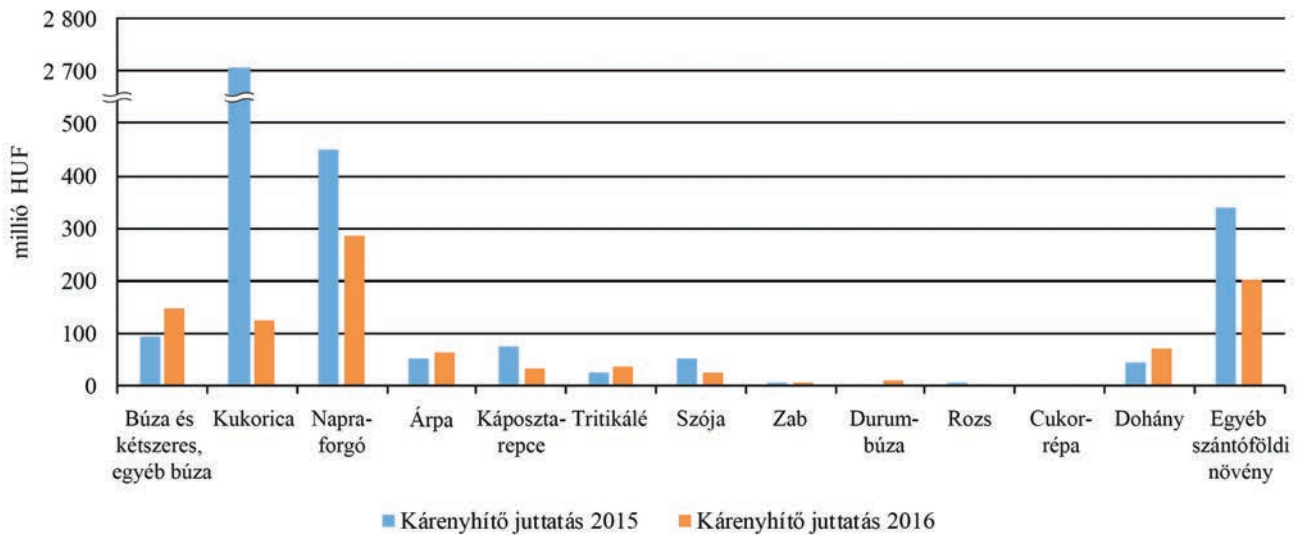
évben. A részesedések jól tükrözik az időjárás által okozott károkat az egyes növénykultúrákban is. Míg a 2015. évben a jelentős aszálykárok következtében legnagyobb arányban a szántóföldi növények, azon belül is az aszályra leginkább érzékeny kukorica károsodott, s ennek megfelelően e kultúrára fizették ki a kárenyhítő juttatás jelentős hányadát is, addig 2016-ban a kukoricára csupán 125 millió forint kifizetés történt, szemben az előző évi 2,7 milliárd forinttal (15. ábra).

Az országban az ültetvények esetében általában a tavaszi fagy okozza a legnagyobb hozamcsökkenést. A tavaszi fagyon kívül 2016-ban a jégesőkárok is domináltak, ennek következtében a károsított ültetvényekre kifizetett kárenyhítő juttatás összege több

mint kétszeresére emelkedett a 2015. évihez képest. Összesen 3,4 milliárd forintot fizettek ki (2015-ben ez az érték 1,6 milliárd forint volt), ennek 72,1 százalékát az alma, a meggy és a borszőlő kárenyhítésére fordították. A körte és a szamóca esetében több mint tizenegyszeresére nőtt a kifizetési összeg 2016-ban. A cseresznyénél 278,6, a meggyénél 95,6, a borszőlőnél 124,8, az almánál 100,5, az őszibaracknál 67,3, a diónál 579,1 százalékkal emelkedett a kárenyhítő juttatás keretében nyújtott kárkifizetés az előző évhez képest (16. ábra).

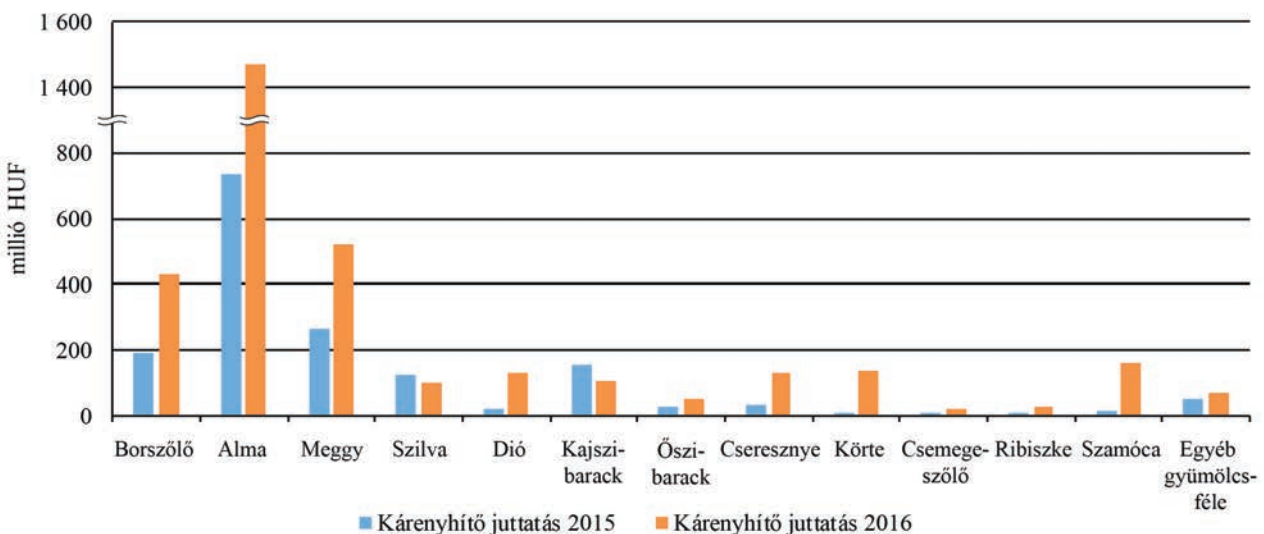
A zöldségfélék esetében a kifizetett kárenyhítő juttatás összege kevesebbnek bizonyult, mint az ültetvények esetében és nagyságrendileg megegyezett

15. ábra: A főbb szántóföldi kultúrákra kifizetett kárenyhítő juttatás alakulása

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

16. ábra: A főbb ültetvénykultúrákra kifizetett kárenyhítő juttatás alakulása

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

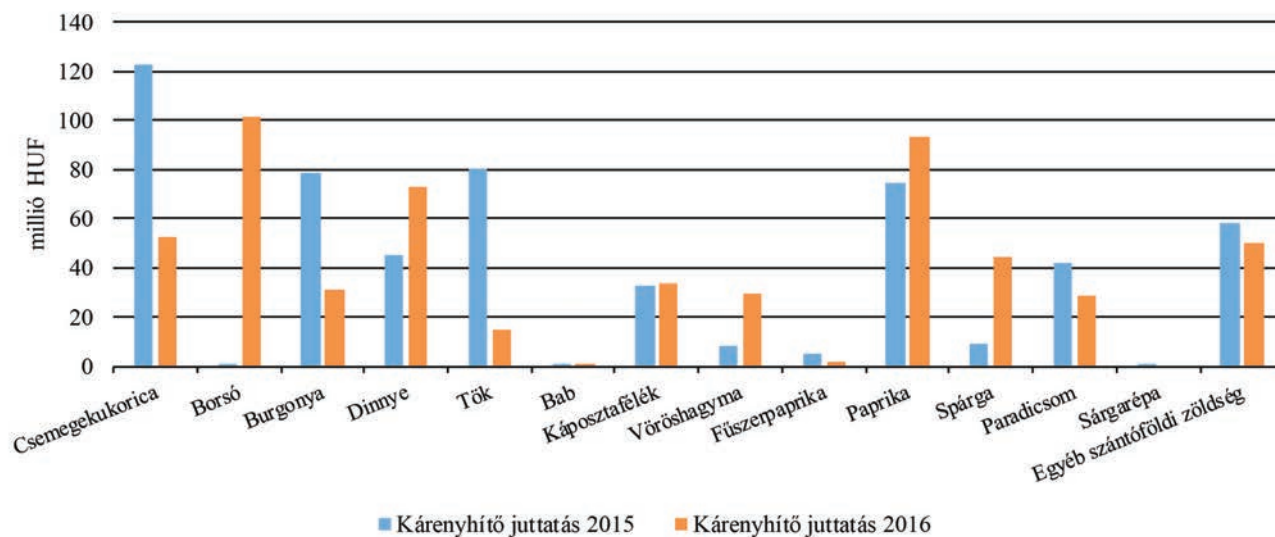
az előző évvel. A zöldségkultúrákat elsősorban az aszály (ha nem öntözöttek), valamint a jégeső veszélyezteti. A tárgyévben az aszálykár nem volt számottevő, jégesőkárra azonban a teljes kárenyhítő juttatás 21,8 százalékát fordították. A borsó után kifizetett kárenyhítő juttatás növekedése volt a legjelentősebb, amely 1 millió forintról 102 millió forintra emelkedett. A paprika után kifizetett kárenyhítő juttatás az előző évi 75 millió forintról 94 millió forintra emelkedett, a dinnye esetében folyósított 45 millió forint kifizetés 73 millió forintra növekedett 2016-ban. Az egyik legnagyobb területtel rendelkező burgonya esetében a kifizetések kevesebb mint felére csökkentek. A csemegekukorica utáni kifizetés 122 millió forint-

ról 53 millió forintra, a tök után 80 millió forintról 15 millió forintra mérséklődött. Jelentősebb károk érték még a spárgát, a káposztaféléket és a vöröshagymát (17. ábra).

Méret szerinti bontás

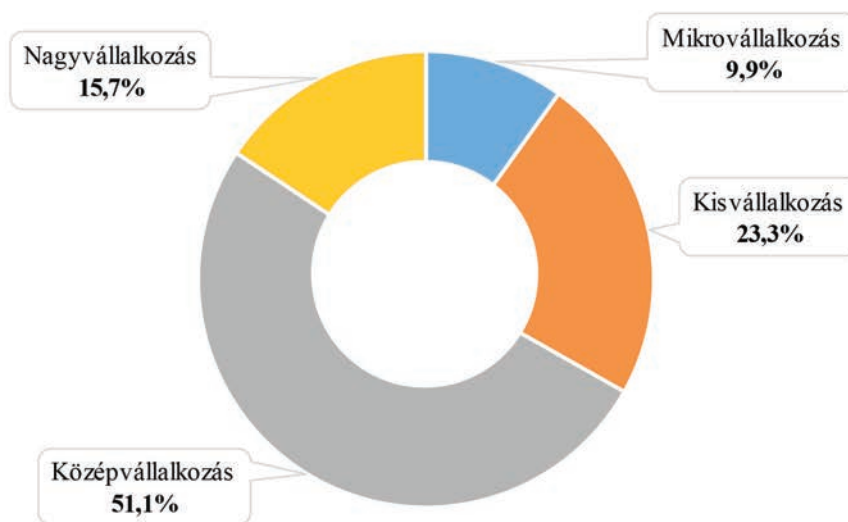
A kicsivel kevesebb mint 5 milliárd forint kárenyhítő juttatásból a mikro- és kisvállalkozások 9,9, a középvállalkozások 23,3, a nagyvállalkozások 15,7 százalékban részesedtek a 2016. kárenyhítési évben. A százalékos arányokban kisebb elmozdulások történtek az egyes méretkategóriákon belül az előző évhez képest. A mikro- és kisvállalkozások részesedése 5 százalékponttal emelkedett, a középvállalko-

17. ábra: A főbb zöldségkultúrákra kifizetett kárenyhítő juttatás alakulása

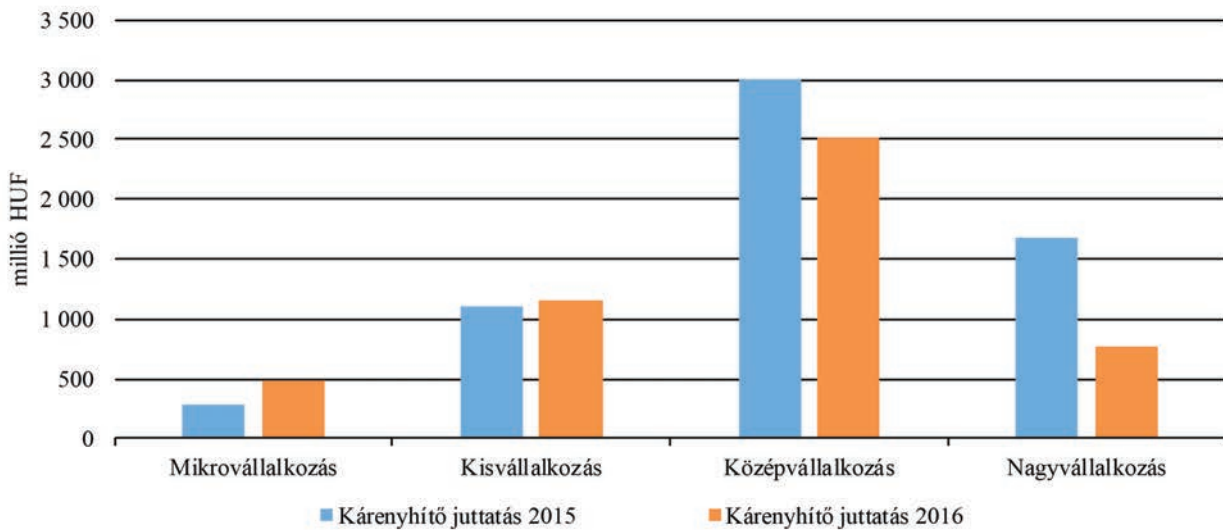
Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

18. ábra: A különböző méretkategóriájú termelők részesedése a kárenyhítő juttatás összegéből 2016-ban

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

19. ábra: **Kárenyhítő juttatás változása méretkategóriák szerint 2015-ben és 2016-ban**

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

zásoké 1,6 százalékponttal nőtt, a nagyvállalkozásoké viszont 12 százalékponttal csökkent (18. ábra).

Az I. pillérben a bejelentett káresemények száma ugyan kis mértékben emelkedett, de a károsodott terület és a kárenyhítő juttatásként kifizetett összegek is jelentős mértékben csökkentek az előző évhez képest. A méretkategóriákat tekintve a 2016. évben a nagyvállalkozásoknak 53,8 százalékkal, a középvállalkozásoknak 15,8 százalékkal kevesebb összeget fizettek ki, ami azzal magyarázható, hogy a 2015. évi aszályos időjárás miatt a szántóföldi növénykultúrákban bekövetkezett hatalmas károk elsősorban a nagyvállalkozásokat sújtották, a tárgyévben azonban az aszálykár nem volt számottevő. A mikrovállalkozások esetében a kifizetés 72,4 százalékkal haladta meg az egy évvel ezelőtti értéket, a kisvállalkozásoknál a növekedés mértéke 4,2 százalék volt (19. ábra).

Kárhányadok

Járásonkénti bontás

A kifizetett kárenyhítő juttatás és a befizetett kárenyhítési hozzájárulás hányadosaként számolt kárhányadot vizsgálva megállapítható, hogy nagysága járásonként eltérően változott. A legmagasabb, 200 százalék feletti kárhányad 35 járásban fordult elő, ezek elsősorban Szabolcs-Szatmár-Bereg megye, Pest megye, Veszprém megye területén, illetve az ország nyugati részén találhatók. A kárhányad 75–200 százalék között alakult 29 járásban, 21 járásban nem volt kár. A legnagyobb területen, 91 járásban 75 százalék alatti kárhányad mutatkozott (20. ábra).

Ágazatonkénti bontás

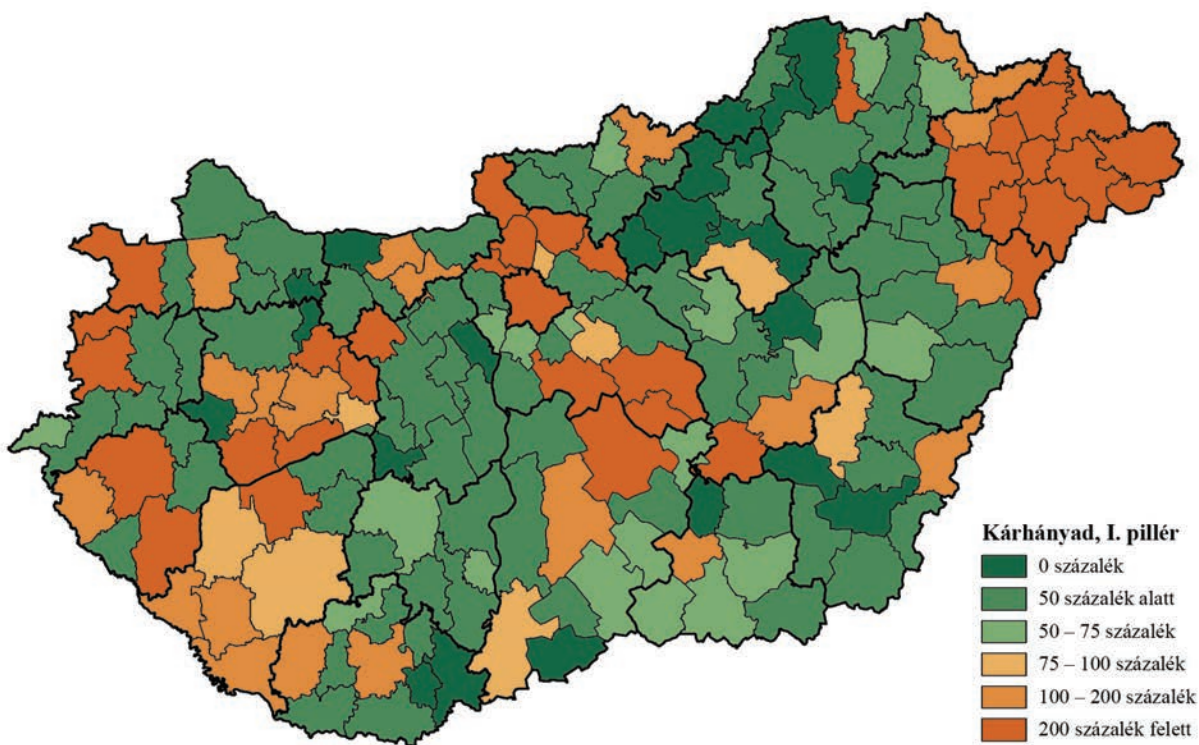
A szántóföldi kultúráknál a 2016. évet a 3–50 százalék közötti kárhányadértékek jellemezték. Jelentős mértékű visszaesés mutatkozott a tavalyi aszály sújtotta növények, mint például a kukorica kárhányadértékében. Legmagasabb kárhányad az előző évhez hasonlóan a dohányynál (2043,5 százalék) keletkezett, megkétszereződött a 2015. évi érték. A legnagyobb területen termesztett szántóföldi kultúrák közül a napraforgó 50, a kukorica és a búza 16 százalékos kárhányaddal rendelkezett, az árpa és a zab kárhányada 23 százalék körül alakult (21. ábra).

A kedvezőtlenebb időjárás hatására a kárhányadok nagysága az ültetvénykultúrákban a szilva és a kajszibarack kivételével jelentősen nőtt az I. pillérben belül. A szamóca és a körte kárhányada 11-szeresére változott, a ribiszke kárhányada 0,3 százalékról 710,8 százalékra ugrott. Jellemzően a kárhányadok 280–1920 százalék közé tehetők. A legnagyobb károkat a szamóca (8001,0 százalék), az alma (1920,9 százalék), a körte (1920,6 százalék), a cseresznye (1544,5 százalék) és a meggy (1256,7 százalék) szenvedte el 2016-ban (22. ábra). Alapvetően minden ültetvénykultúránál többszörös kárenyhítő juttatást fizettek ki a termelőknek, mint amennyi a kárenyhítési hozzájárulás befizetése⁹ volt. A kárhányadok nagyságrenddel nagyobbak, mint a szántóföldi növénytermesztésnél megszokottak. Ennek oka, hogy az ültetvénykultúrák jóval érzékenyebbek az időjárási tényezőkre, illetve lényegesen magasabb a hektáronkénti termelési érték, ennek megfelelően

⁹ A szántóföldi kultúrák esetében a hektáronkénti 1000 forintos befizetés áll szemben a 200-300 ezer forintos hozamértékkel. Az ezen nagyságrendű hozamértékben bekövetkezett károkat kell pótolni az 1000, illetve az állami támogatást beleszámítva 2000 forintos összegből. Az ültetvényeknél 500-2500 ezer forintos hektáronkénti érték áll szemben a 3000 forintos hektáronként kárenyhítési hozzájárulással (állami támogatás beszámításánál 6000 forintos az összeg).

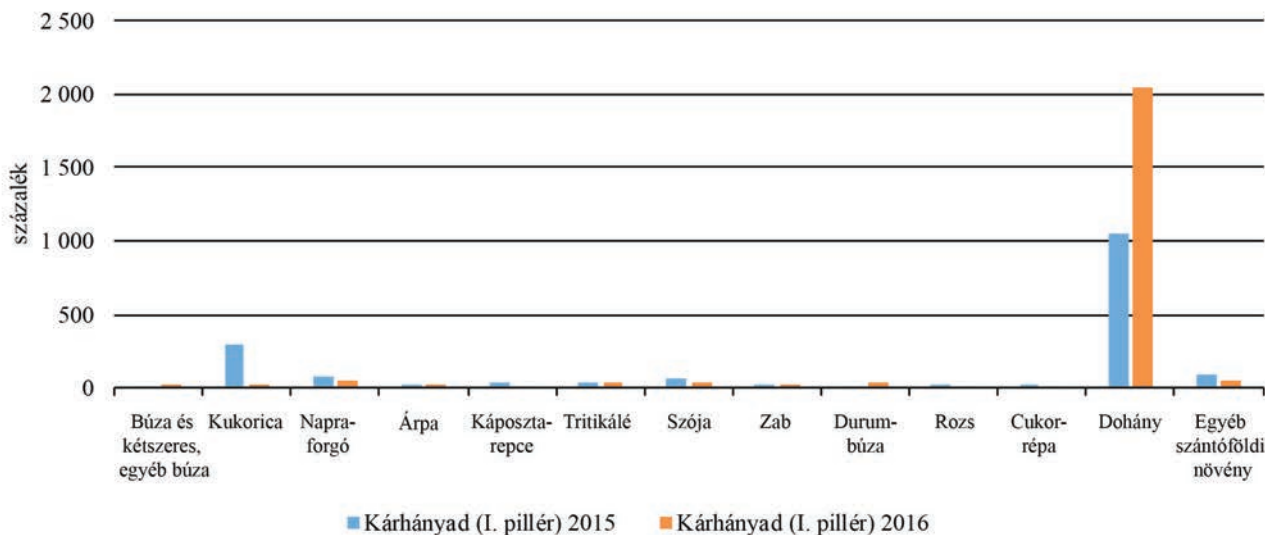

20. ábra: Kárhányadok járásonkénti alakulása az I. pillérben

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

21. ábra: A főbb szántóföldi kultúrák kárhányadai az I. pillérben

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

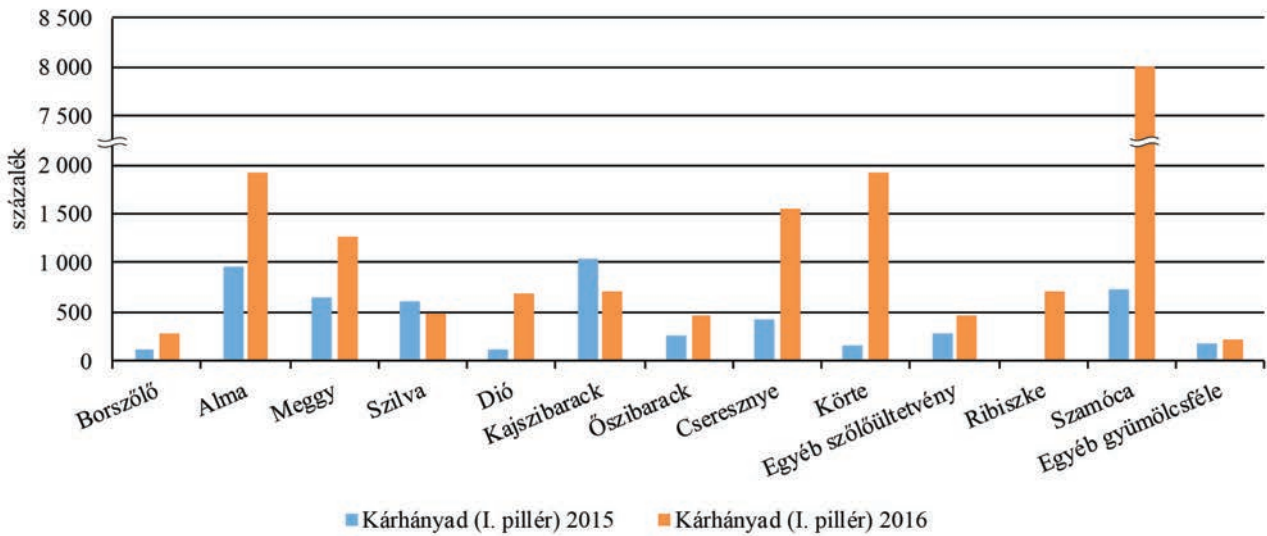
gyakrabban és nagyobb mértékben károsodnak, mint a szántóföldi növénytermesztés növényei.

A zöldségfélékre, ha kisebb mértékben is, de ugyanaz igaz, mint az ültetvényekre (alacsony hozamérték-arányos díj, magasabb kockázatok). Amíg azonban az iparszerűen művelt zöldségek (csemegekukorica, borsó) többnyire nettó befizetői a rendszernek,

addig a kisebb parcellákon, nem integráltan termelt növények (pl.: paprika, paradicsom, káposztafélék) esetében a befizetett kárenyhítési hozzájárulás többszörösét fizetik ki a termelőknek.

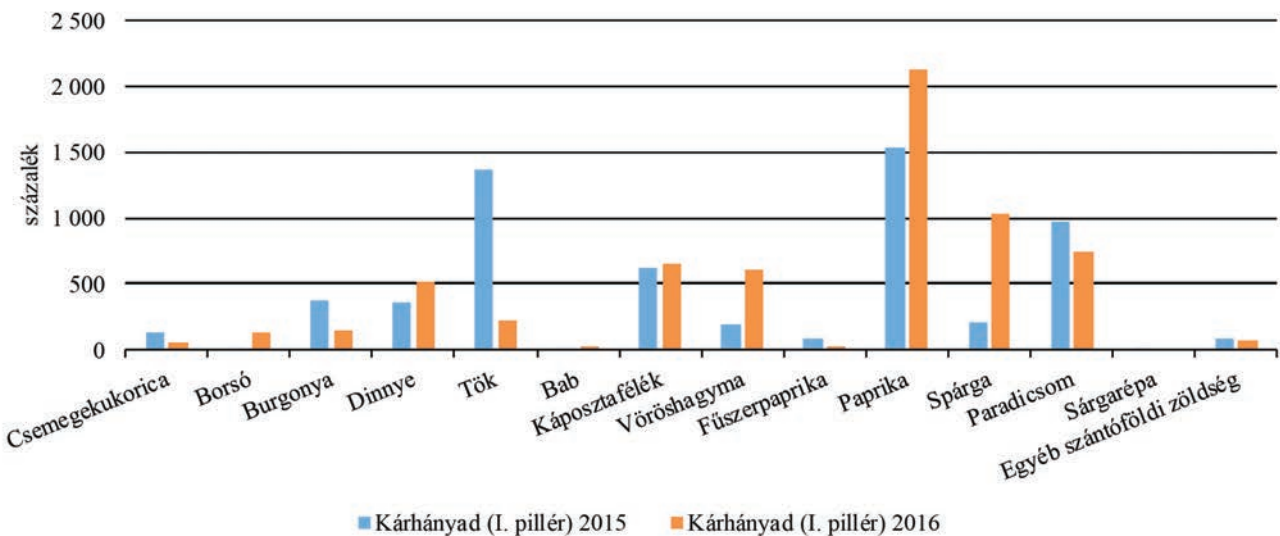
A főbb zöldségkultúrák közül legnagyobb mértékben a paprika károsodott, kárhányadértéke 2123 százalék volt. A spárga után tízszeres, a káposztafélék, a

22. ábra: A főbb ültetvénykultúrák kárhányadai az I. pillérben

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

23. ábra: A főbb zöldségkultúrák kárhányadai az I. pillérben

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

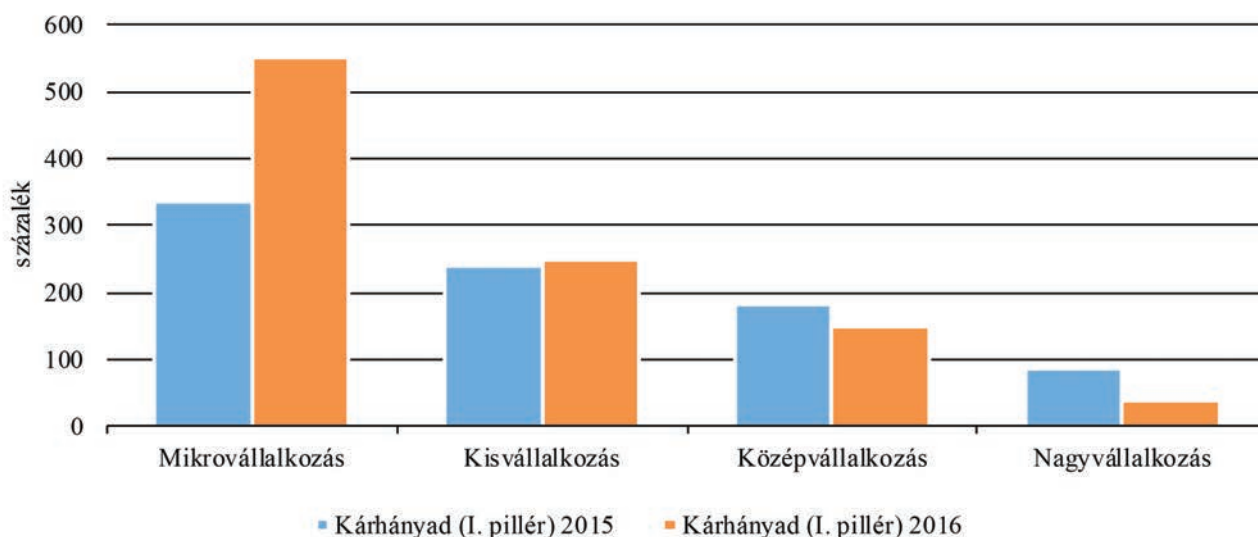
vöröshagyma és a dinnye után öt-hatszoros juttatást fizettek ki. Legkevésbé a sárgarépa, bab, fűszerpaprika és csemegekukorica károsodott a tárgyévben (23. ábra).

Méret szerinti bontás

A tárgyévben a kárhányadok az egyes méretkategóriákban 40–552 százalék között változtak. A legnagyobb

károkat az előző évhez hasonlóan a mikrovállalkozások szenvedték el, kárhányadértékük már meghaladta az 550 százalékot. A kisvállalkozások kárhányada minimálisan nőtt (248,1 százalék), a közép- és nagyvállalkozások kevésbé károsodtak, mint az előző aszályos évben. A közép- és nagyvállalkozások kárhányada 181,4 százalékról 148,5 százalékra, a nagyvállalkozások kárhányada 85,0 százalékról 39,9 százalékra mérséklődött (24. ábra).

24. ábra: A kárhányadok méretkategóriánkénti alakulása az I. pillérben 2015–2016-ban

Forrás: MÁK-adatok alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

II. pillér

Részvétel

Járásonkénti bontás

A díjtámogatott biztosítási szerződések száma¹⁰ közel 30 százalékkal (29,2 százalék) emelkedett a II. pillérben 2016-ban, a díjbevételek is 37,7 százalékkal, 6,0 milliárd forintról 8,2 milliárd forintra nőttek (6. táblázat).

A díjbevételek járásonkénti eloszlását és értékeit tekintve elmondható, hogy szembeűnő a növekedés, hiszen a térkép az előző évhez képest sötétebbé és homogénebbé vált. Az összes, 176 járásból tizennyolcban (10,2 százalék) meghaladták a 100 millió forintot a díjbevételek, így a Soproni, a Dombóvári, a Bólyi, a Dunaújvárosi, a Székesfehérvári, a Berettyóújfalui, a Szikszói és a Fehérgyarmati járásokban is, ahol az előző évben a befizetett biztosítási díjak együttesen még 30–100 millió forint közé estek. A járások 23,9 százalékánál (42 járás) a díjbevételek 50–100 millió forint, 19,9 százalékában (35 járás) pedig 30–50 millió forint között alakultak az aktuális évben. A járások közel felében (43,8 százalék) a termelői befizetések nagyságrendje 30 millió forint alatt változott. Az előző évhez hasonlóan 4 járásban (a Bátorterenyei, a Pétervásárai, az Ózdi és a Bélapátfalvai) 2016-ban sem kötöttek díjtámogatott biztosítást (25. ábra).

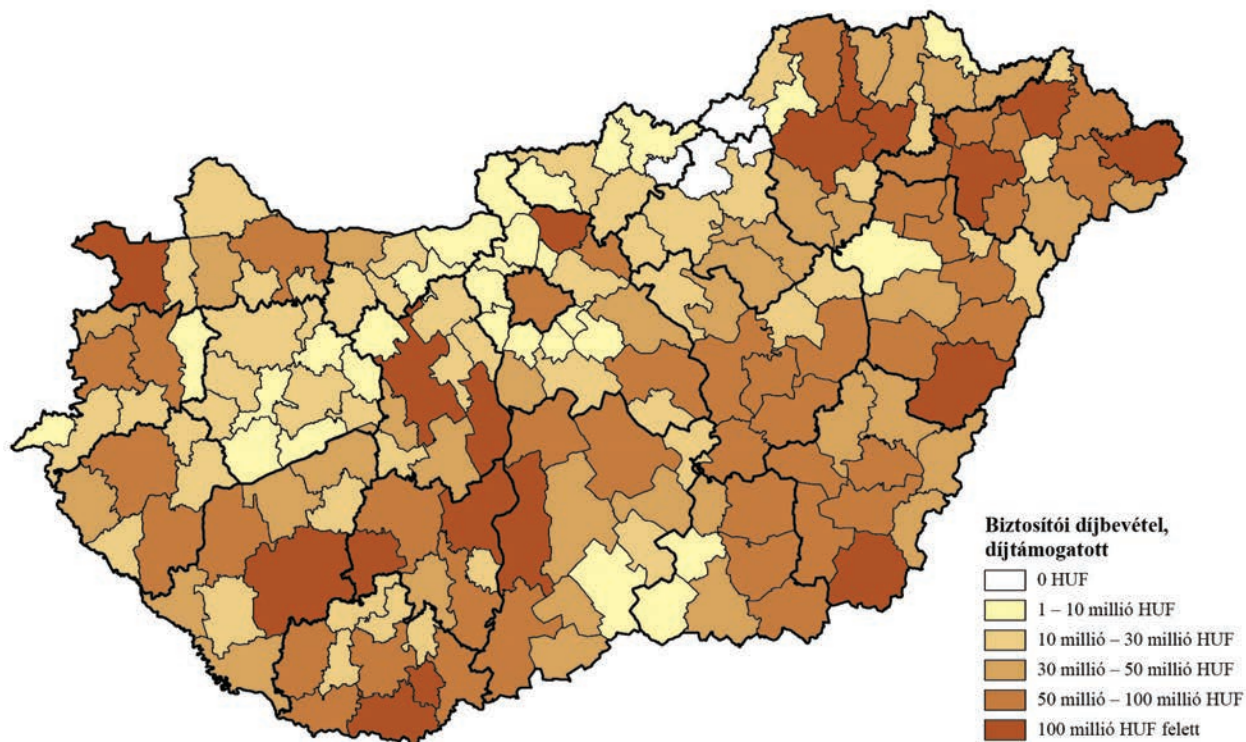
A díjtámogatott biztosításokhoz köthető kiegészítő¹¹ biztosítások népszerűségét mutatja, hogy a díjbevételeket alapján készített térkép (26. ábra) jelentősen sötétedett a járások zömében.

Az egyes járásokat nézve elmondható, hogy a kiegészítő biztosítások díjbevételek-eloszlása jórészt követte a díjtámogatott biztosítások területi elhelyezkedését. Ugyanakkor a két biztosítási termék (díjtámogatott és kiegészítő) térbeli eltérést Szabolcs-Szatmár-Beregben, az Alföld és a Dunántúl középső és nyugati részein mutatott, hasonlóan a 2015. évihez. Ezekben a megyékben jóval kisebb volt a kiegészítő biztosítások elterjedtsége, mint a díjtámogatotté, aminek az a magyarázata, hogy a gyümölcsösökben már kisebb jégverés vagy tavaszi fagy is okozhat 30 százalék feletti hozamcsökkenést, ezért a díjtámogatott biztosítás (30 százalékos kiesés feletti térítés) önmagában is érdemi védelmet jelent (a rendkívül nagy károk és éves hozamingadozások miatt). A gazdák gyakran megelégszenek ezzel a védelemmel, mivel a díjtámogatott biztosítást így is nagyon drágának találják. Ugyanakkor a kiegészítő biztosítások díjbevételek-arányainak változását vizsgálva megállapítható, hogy a díjtámogatott és kiegészítő biztosítás összesített díjbevételein belül változás következett be 2016-ban: a kiegészítő biztosítások díjbevételeinek aránya 3,7 százalékról 4,1 százalékra nőtt, ami a kiegészítő biztosítás iránti igény erősödését jelzi.

¹⁰ A díjtámogatott biztosítással rendelkező gazdaságok száma.

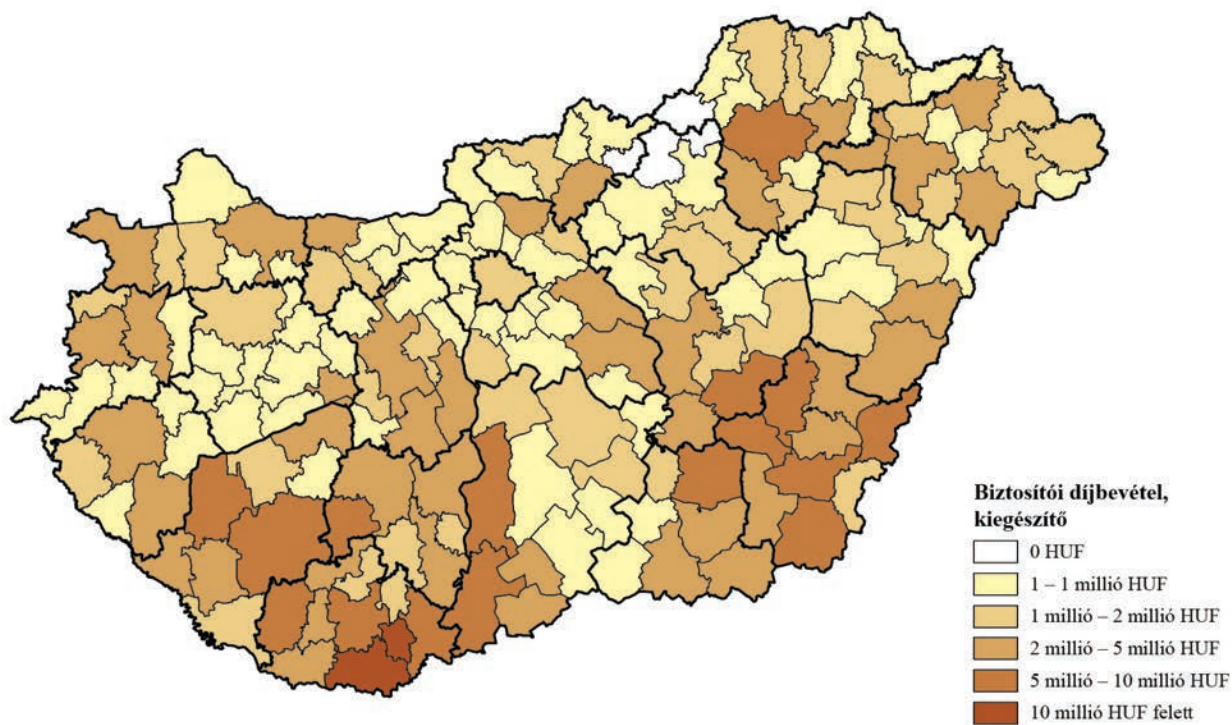
¹¹ A cél, hogy kiegészítsék a termelői fedezetet jég-, tűz-és viharkár esetén. Így amíg a díjtámogatott biztosítás csak a 30 százaléknál nagyobb károk esetén fizet kártérítést, e biztosítással már az 5 és 30 százalék közötti károk is téríthetővé, illetve termelői szempontból fedezhetővé válnak.

25. ábra: A díjtámogatott biztosítások díjbevétele járásonként a II. pillérben

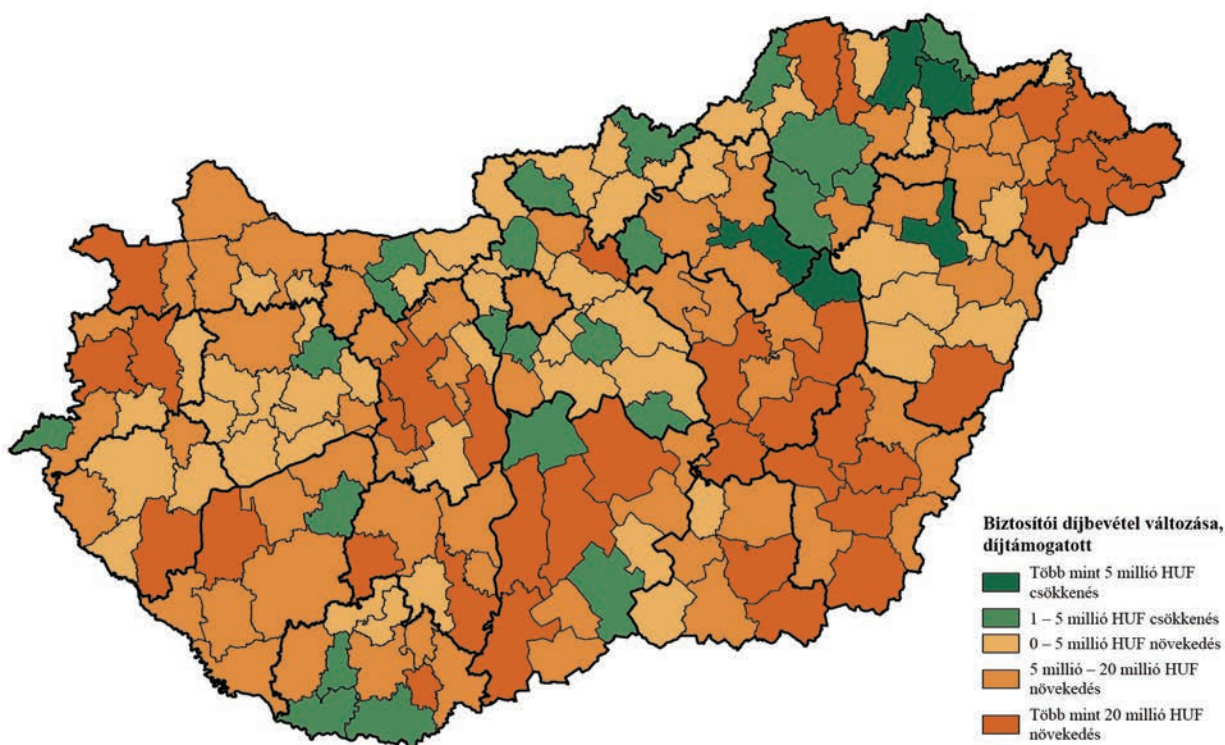
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

26. ábra: A kiegészítő biztosítások díjbevétele járásonként

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

27. ábra: A díjtámogatott biztosítások díjbevételének változása 2015-ről 2016-ra járásonként

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

A kiegészítő biztosítások díjbevétele 218,7 millió forintról 53,8 százalékkal 336,5 millió forintra nőtt az aktuális évben a gazdaságok számának 28,9 százalékos bővülése mellett (6. táblázat). A Siklósi és a Bólyi járásokban a bevétel 10 millió forint felett alakult, tizenhat járásban (9,1 százalék) pedig 5–10 millió forint közé esett. A járások zömében (87,5 százalék, 154 járás) a kiegészítő biztosítás díjbevétele 5 millió forint alatt változott. Négy járásban, így a Bátorfai, a Pétervárási, az Ózdi és a Belpátfalvai járásokban nem kötöttek kiegészítő biztosítást 2016-ban (26. ábra).

A díjtámogatott biztosítások díjbevételének változását vizsgálva megállapítható, hogy egyes járásokban az egy évvel ezelőtti kockázatkezelési időszakhoz képest jelentősen nőtt a díjtámogatott biztosítások díjbevétele. A térképen zöld színnel jelzett járások száma jelentősen csökkent a növekedést jelző piros területekhez képest. A 27. ábrán jól látható, hogy az Alföld egész területén, a Duna–Tisza közén és a Dunántúl déli részein jelentősen nőtt a díjtámogatott biztosítások bevétele az előző évihez viszonyítva. A növekedésben fontos szerepe lehet annak, hogy az uniós jogalapra való áttérésnek köszönhetően a nagyvállalkozások ismét igényelhetik a díjtámogatást 2016-ban. Az összes járás közül 36 járásban (20,5 százalék) 20 millió forint feletti, 61 járásban (34,7 százalék) 5–20 millió forint közötti, a járások további egyharmadában (29,0 százalék)

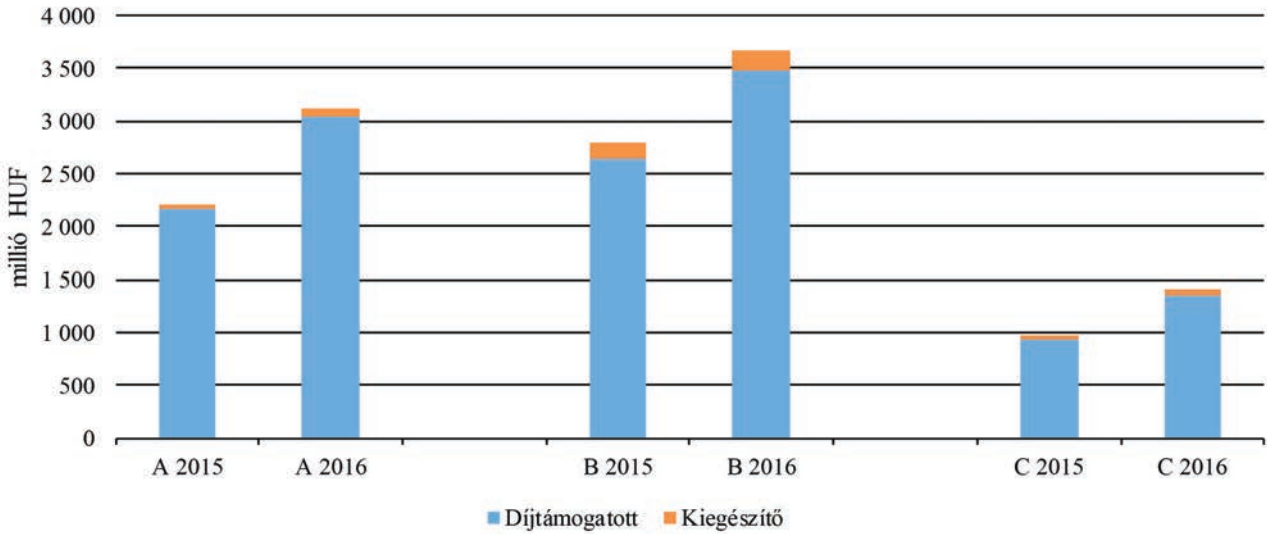
0–5 millió forint díjbevétel-bővülés történt. A Gönci, a Sárospataki, a Tiszafüredi, a Hajdúböszörményi és a Füzesabonyi járásokban a díjtámogatott biztosítások díjbevétele több mint 5 millió forinttal csökkent.

Biztosítási típusonkénti bontás

A díjtámogatott és kiegészítő biztosítások díjbevétele összességében jelentősen, 37,7 százalékkal haladta meg a 2015. évi értéket, és az előző évvel ellentétben minden típusnál jelentős emelkedés mutatható ki (2015-ben egyedül az „A” biztosításnál történt 24,3 százalékos bővülés). Az „A” biztosítási kategóriánál 40,5 százalékkal, a „B”-nél 31,4 százalékkal és a „C” biztosításnál 45,3 százalékkal nőttek a befizetett díjak 2016-ban. A kiegészítő biztosítások bevétele is minden típusnál jelentősen emelkedett, a legnagyobb mértékű százalékos bővülés a „C”-nél mutatható ki (+81,2 százalék), ahol a díjbevétel 34,2 millió forintról 61,9 millió forintra ugrott az aktuális évben (28. ábra). A fentebb említettek alapján elmondható, hogy az előző évhez képest a biztosítók jelentős mértékű díjbevétel-növekedést realizálhattak.

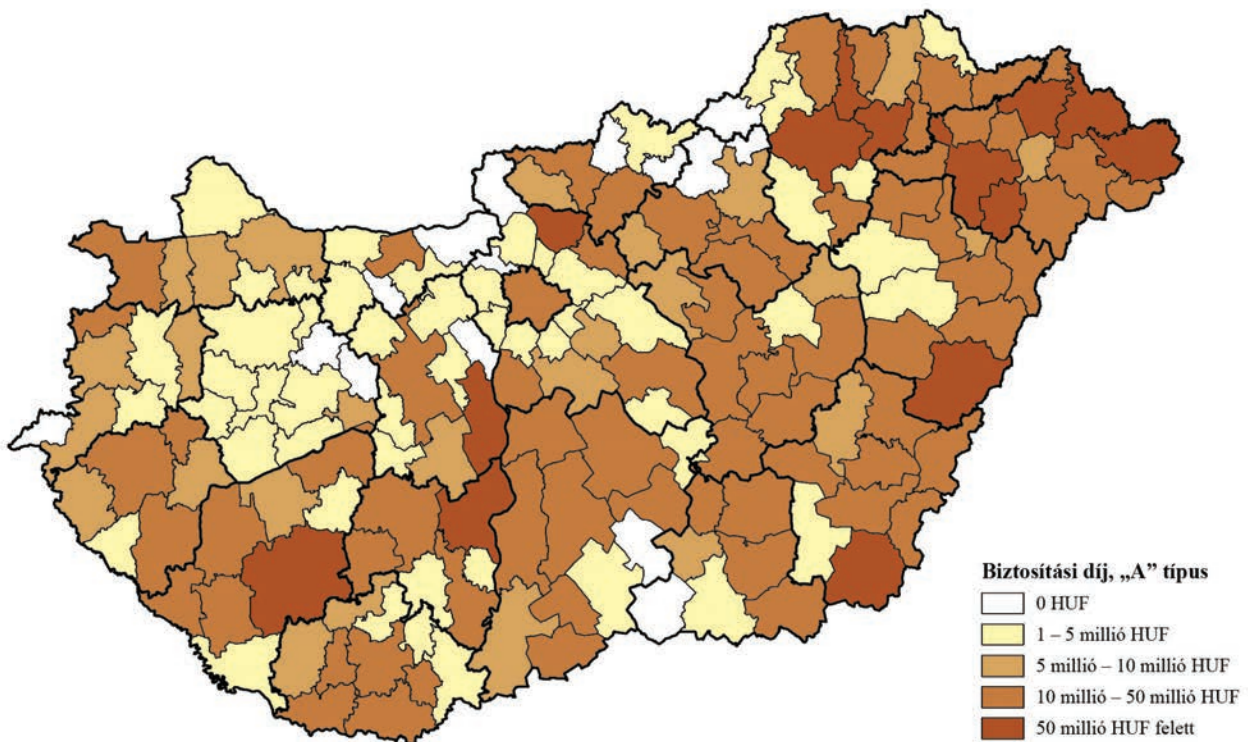
A területi eloszlást tekintve megállapítható, hogy az „A” típusú biztosítások díjbevétele főként Észak-Magyarország keleti járásaira, az Alföld egész területére, valamint a Dunántúl déli részére és a Duna–Tisza közti járásokra koncentrálódott. Ugyanakkor jelentős

28. ábra: A biztosítói díjbevételek változása biztosítási típusonként 2015-ről 2016-ra

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

29. ábra: „A” típusú biztosítások díjbevétele járásonként (díjtámogatott és kiegészítő)

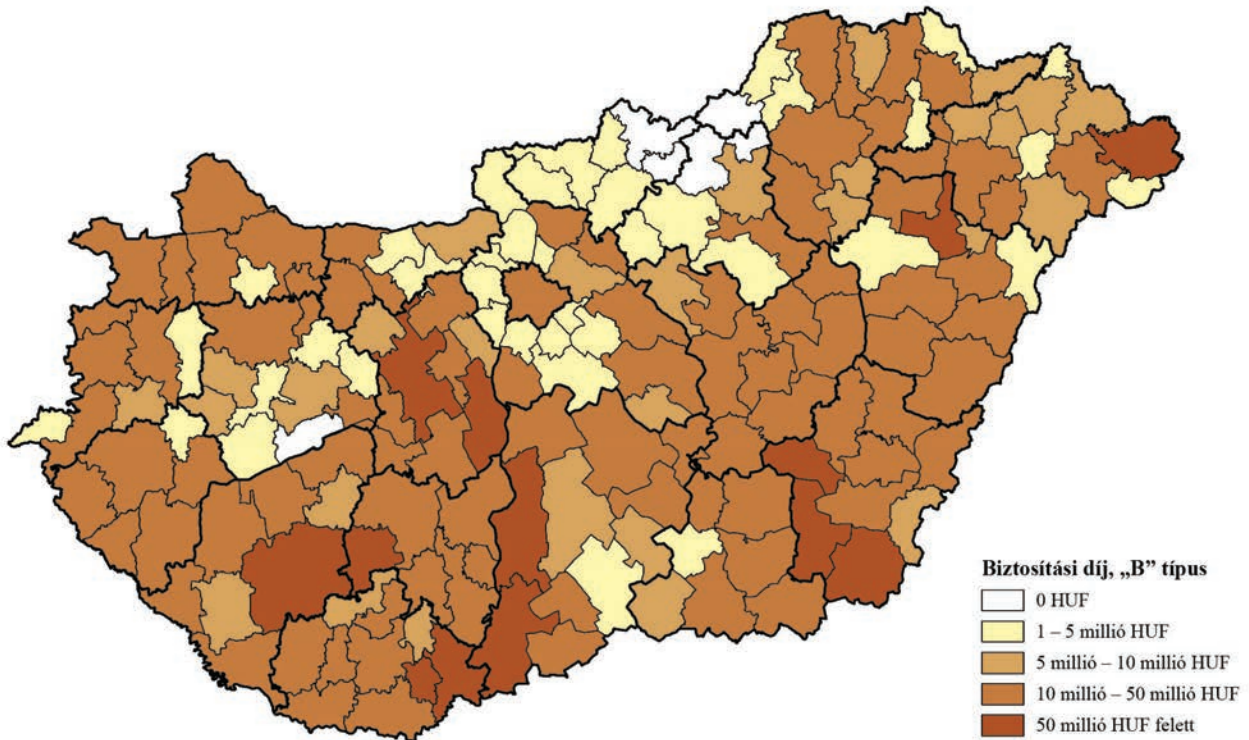
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

növekedés következett be Győr-Moson-Sopron és Vas megyékben is az előző évihez képest. Továbbra is elmondható, hogy ahol népszerű volt az „A” biztosítási típus, ott az is maradt vagy tovább erősödött. Azokban a járásokban, ahol pedig alig kötöttek 2015-ben is biztosítást, ott díjbevétel-növekedés mutatható ki a tárgyévben. A járások közel tizedében (8,0 százalék) 50 millió forint felett alakultak a díjbevételek, további

több mint harmadában (39,8 százalék) 10–50 millió forint közé, 77 járásban (43,8 százalék) 10 millió forint alá estek a befizetések. Összesen 15 járásban (8,5 százalék) nem kötöttek „A” típusú biztosítást 2016-ban (29. ábra).

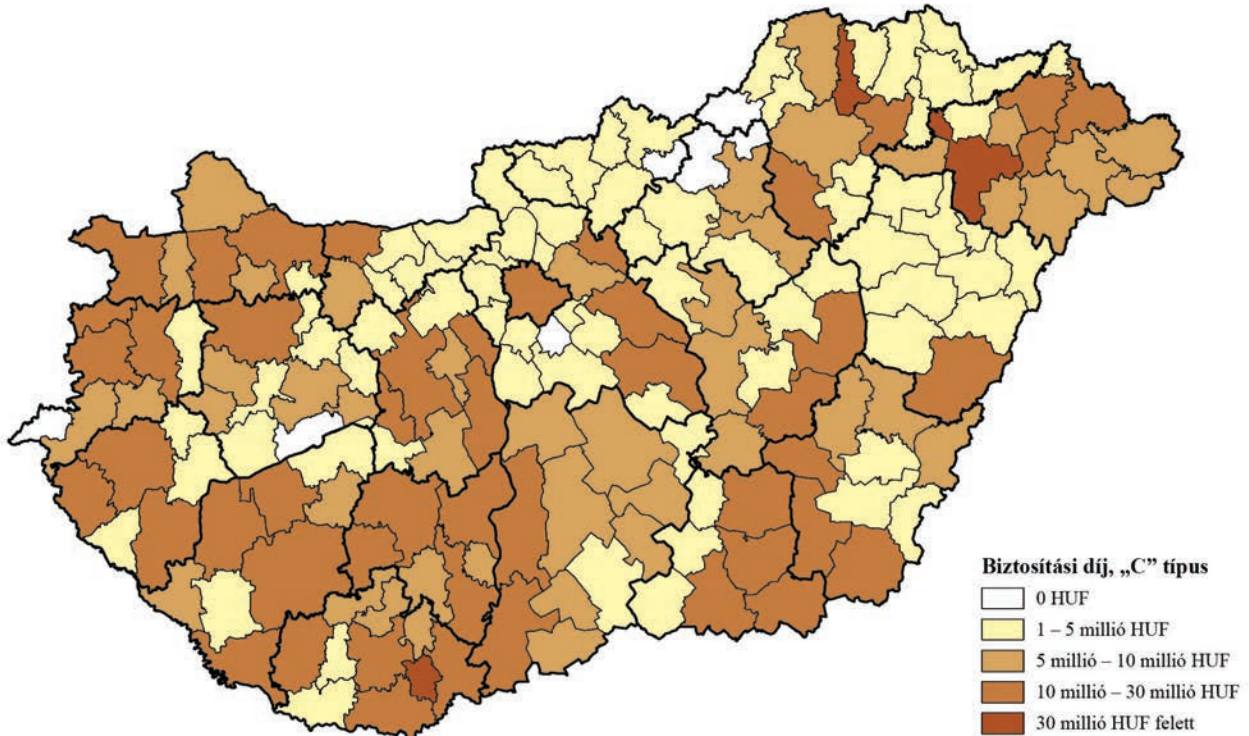
A „B” típusú biztosítások díjbevételeinek jelentős emelkedése okán sötétebb és területileg jóval homogénebb kép rajzolódott ki a térképen 2016-ban. Az összes

30. ábra: „B” típusú biztosítások díjbevétele járásoként (díjtámogatott és kiegészítő)

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

31. ábra: „C” típusú biztosítások díjbevétele járásoként (díjtámogatott és kiegészítő)

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

járásból 13 járásban (7,4 százalék) 50 millió forint felett, 89 járásban (50,6 százalék) pedig 10–50 millió forint között alakultak a bevételek. Az Ózdi járásban másik 5 járással (Bátonyterenyei, Bélapátfalvai, Pétervásárai, Salgótarjáni, Balatonfüredi) együtt nem kötöttek „B” típusú biztosítást (30. ábra). A „B” típusú biztosítás elsősorban a nagy területen termesztett szántóföldi növények esetében volt népszerű.

A „C” típusú biztosítások díjbevétele is számottevően emelkedett 2016-ban. A Kisalföldön, az Alföld déli és keleti részén, a Duna–Tisza közén és Veszprém megyében a díjbevételek jelentősen bővültek. Az összes járás közül a Nyíregyházi, a Szikszói és a Bólyi járásokban a bevételek meghaladták a 30 millió forintot. A járások 27,3 százalékában 10–30 millió forint között, 25,0 százalékában 5–10 millió forint között, 42,0 százalékában pedig 5 millió forint alatt változtak a befizetések. „C” típusú biztosítást hét járásban nem kötöttek, ami az előző évi hasonló adathoz képest 5-tel kevesebbet jelent (31. ábra).

Díjbevételek változása veszélynemenként

A „B” típusú díjtámogatott biztosításnál összességében a biztosított területek nagysága 22,3 százalékkal, a díjbevételek értéke 31,4 százalékkal nőtt. Az összes „B” típusú biztosítás veszélynemenkénti területi eloszlását nézve megállapítható, hogy az 17-31 százalékkal emelkedett 2016-ban. A legnagyobb változás a viharok esetében jelentkezett, itt a biztosított terület több mint 30 százalékkal (31,3 százalék) haladta meg a 2015. évi értéket. Figyelemreméltó, hogy az ültetvényeken gazdálkodók különösen tartottak a viharok bekövetkezésétől az aktuális évben, az erre a veszélynemre fordított díjbevétel értéke és területi nagysága is jelentősen meghaladta az előző évit.

A „B” kategória által igényelhető biztosított területhez hasonlóan a díjbevételek is minden veszélynem esetében növekedtek. A jégesőnél 29,6, a viharoknál 42,6, a téli fagyoknál 11,3 és a tűzkárnál 34,1 százalékos bevételemelkedés könyvelhető el.

10. táblázat: A „B” és „C” típusú biztosítások igénybevételének változása veszélynemenként és főbb növénycsoportonként 2016-ban

Megnevezés	Biztosított terület változása, százalék				Díjbevétel változása, százalék				
	Veszélynem	Szántóföldi növénykultúrák	Ültetvények	Zöldség-kultúrák	Összesen	Szántóföldi növénykultúrák	Ültetvények	Zöldség-kultúrák	Összesen
„B” típusú biztosítások									
Jégeső	122	150	127	122	128	130	134	130	
Őszi fagy ^{a)}	–	–	–	–	–	–	–	–	
Téli fagy	125	–	–	125	108	–	–	111	
Tűz	117	169	126	118	123	280	227	134	
Vihar	130	2 387	141	131	138	1 843	168	143	
„B” típusú biztosítások összesen	122	157	128	122	129	133	138	131	
„C” típusú biztosítások									
Aszály	546	–	–	556	525	–	–	543	
Felhőszakadás	55	29 625	169	80	35	11 200	121	68	
Jégeső	148	262	106	148	139	185	166	144	
Mezőgazdasági árvíz	48	–	–	79	50	–	–	94	
Őszi fagy ^{a)}	–	–	–	–	–	–	–	–	
Tavaszi fagy	45	133	0	82	131	168	0	162	
Téli fagy	103	5	–	101	93	6	–	89	
Tűz	131	195	68	130	141	148	74	140	
Vihar	150	119	529	151	161	163	730	162	
„C” típusú biztosítások összesen	148	328	112	148	141	181	169	145	

^{a)} Bázisadat hiányában a változás nem számszerűsíthető (lásd 1. és 2. melléklet).

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

A „C” típusú díjtámogatott biztosítás által lefedett terület nagysága összességében 48,1 százalékkal, díjbevétele hasonló arányban, 45,3 százalékkal nőtt 2016-ban. Bár az egyes veszélynemek közül az aszálykár által lefedett terület és a megkötött biztosítás díjbevétele is ötszörösére változott, azonban 2016-ban nagy területet érintő aszály nem volt. A tavaszi fagy díjbevétele 61,5 százalékos bővülése a biztosított terület közel 20 százalékos csökkenésével párosulva azt mutatja, hogy a tavaszi fagyra kötött biztosítás díja emelkedett. A tavaszi fagy a harmadik legnagyobb károkozó volt, azaz a kárkifizetésekből 6,3 százalékos részarányt képviselt az aktuális évben. Összességében a 10. táblázatból jól látható, hogy 2016-ban a legnagyobb problémát a tűz, a vihar és a jégesőkár okozta, ezek díjbevételei is emelkedtek, vagyis amire számítottak a termelők, az be is következett (1–2. melléklet).

Ágazatonkénti bontás

A szántóföldi növények vetésterülete közel megegyezően alakult a 2015. évi vetésterületekhez képest, azaz 3,8 millió hektár volt a tárgyévben. Ugyanakkor a díjtámogatott biztosítások által lefedett összes terület nagysága 838 ezer hektárról 28,7 százalékkal 1078 ezer hektárra bővült. A díjtámogatott biztosítás egyes kategóriáin belül a legnagyobb területi bővülés (+47,5 százalék) a „C” típusnál következett be. Ezt követte az „A” típus 35,8, majd a „B” kategória 21,8 százalékos növekedése. A penetráció mindhárom biztosítási típusnál 1,5-3,5 százalékponttal nőtt, ami a díjtámogatott biztosítások népszerűségét mutatja. Összességében a legmagasabb penetrációval (17,5 százalék) a „B” típus rendelkezett, miközben az „A” és „C” esetében mintegy 6 százalék a biztosított terület vetésterülethez viszonyított aránya.

A legnagyobb vetésterületen termesztett szántóföldi növények közül a búza és a kukorica díjtámogatott biztosítással lefedett területe 37, illetve 12 százalékkal nőtt. A napraforgónál 19, az őszi árpa, a káposztarepce és a tritikálé esetében 38-44 százalékos növekedés jelentkezett. A durumbúzánál megkétszereződött a díjtámogatott biztosítással lefedett terület nagysága, a zab és a rozs esetében 40 százalékot meghaladó bővülés figyelhető meg. Egyedül a dohánynál csökkent az említett területek nagysága (–5 százalék).

A nagyobb területen termesztett szántóföldi növények esetében a penetráció jelentősen, több mint 7 százalékponttal nőtt (7-15 százalékpont), azaz a biztosítás által lefedett terület 29–44 százalék között változott 2016-ban.

Az „A” típusú biztosításnál a legmagasabb penetrációval a káposztarepce rendelkezett, 14 százalékkal, a „B” típusnál a cukorrépa és a szója volt kiemelkedő (34, illetve 46 százalék). A „C” típusnál a dohány lefedettség 41 százalék volt 2016-ban (11. táblázat).

Az ismertebb, nagyobb területen termesztett növények biztosítása elterjedtebb, a kisebb ültetvények pedig kevésbé, míg az igazán érzékeny, gyorsan romló állagú ültetvényekre nincs is biztosítási kínálat. Ez annak tulajdonítható, hogy az ültetvények esetében egyrészt meg kell győzni a termelőt, aki soha nem kötött biztosítást, hogy kössön, másrészt a biztosítónak is olyan új növényeket kell biztosítani, amelyeket korábban nem vagy csak nagyon ritkán biztosított.

Az ültetvénykultúrák területe 1,3 százalékkal nőtt 2015-hez képest. Figyelemreméltó, hogy az egyéb szőlőültetvény területe bővült a legjobban, 84,0 százalékkal, ugyanakkor az egyik legnagyobb területen termesztett almáé 1,2 százalékkal csökkent. A legnagyobb mértékű területi visszaesést az őszibarack és a ribiszke szenvedte el az aktuális évben.

Az összes ültetvényterület bővüléséhez képest jóval nagyobb arányban (52,2 százalék) gyarapodott a díjtámogatott biztosítások által lefedett terület nagysága 2016-ban. A borszőlő, a szilva, a dió és az egyéb gyümölcsfélék esetében több mint 80 százalékos emelkedés történt, ugyanakkor a szamóca és az egyéb szőlőültetvény biztosított területe 54,3, illetve 8,2 százalékkal csökkent.

Az ültetvénykultúrák esetében is emelkedett a penetráció az előző évihez viszonyítva. Az összes biztosítási típust figyelembe véve a legjobb penetrációja a körtének volt (25,5 százalék), ezt követte az alma (17,7 százalék), majd a kajszi (15,4 százalék) és a meggy (8,1 százalék). Legrosszabb lefedettséggel a fontosabb növények közül a borszőlő rendelkezett, 1,3 százalékkal. Az egyes biztosítási típusokat figyelembe véve megállapítható, hogy összességében az „A” típusú biztosításnak volt a legmagasabb penetrációja (2,7 százalék), ezt követte a „B” kategória 2,1 és a „C” biztosítás 1,9 százalékkal (12. táblázat).

A zöldségkultúrák vetésterülete 9,6 százalékkal csökkent az előző évhez képest. Az egyéb szántóföldi zöldségek, a sárgarépa, a tök és a dinnye vetésterülete nőtt, a borsó, a bab és a paradicsom vetésterülete több mint 10 százalékkal csökkent az aktuális évben. A legnagyobb területcsökkenés (–20,9 százalék) a fűszerpaprikánál következett be.

Tovább bővült a zöldségkultúrák díjtámogatott biztosítások által lefedett területe 2016-ban. A legnagyobb változás a „C” típuson belül a borsónál (több mint ötvenszeresére) következett be, a „B” kategóriában pedig a vöröshagyma, a spárga és az egyéb szántóföldi zöldségeknél több mint kétszeresére nőtt a díjtámogatott biztosítások által lefedett terület nagysága.

Az összes biztosítástípust figyelembe véve a penetráció a zöldborsónál meghaladta az 50 százalékot, a csemegekukoricánál ez az arány 49,9 százalék volt. A dinnye, a paprika, a vöröshagyma, a fűszerpaprika és az egyéb szántóföldi zöldség penetrációja 15 száza-

11. táblázat: A főbb szántóföldi kultúrák részvétele a II. pillérben

Megnevezés	Vetésterület 2016-ban, ezer ha	Díjtámogatott biztosítás által lefedett terület 2015-ben, ezer ha			Díjtámogatott biztosítás által lefedett terület 2016-ban, ezer ha			Díjtámogatott biztosítás által lefedett terület változása ^{a)} , százalék			Lefedettség a vetésterülethez viszonyítva, százalék						
		A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C				
		Összesen			Összesen			Összesen			Összesen						
Búza és kétszeres, egyéb búza	964	40	186	4	229	60	246	7	314	152	133	197	137	6	26	1	33
Kukorica	876	39	185	1	225	44	201	7	252	114	108	1101	112	5	23	1	29
Napraforgó	613	38	121	1	160	45	141	5	191	118	116	843	119	7	23	1	31
Árpa	306	12	-	49	61	18	-	67	85	150	-	136	139	6	-	22	28
Káposztarepce	250	22	-	55	77	35	-	75	110	162	-	137	144	14	-	30	44
Tritikálé	112	3	-	8	11	4	-	11	15	124	-	144	138	4	-	10	13
Szója	60	-	25	0	25	-	28	1	28	-	112	589	114	-	46	1	47
Zab	39	-	3	0	3	-	5	0	5	-	145	76	143	-	12	0	13
Rozs	30	0	-	1	2	1	-	2	3	194	-	147	158	3	-	7	10
Durumbúza	29	0	5	0	5	2	9	0	11	547	180	0	211	8	30	0	38
Cukorrépa	15	-	5	0	5	-	5	1	6	-	100	772	115	-	34	6	40
Dohány	4	-	-	2	2	-	-	2	2	-	-	95	95	-	-	41	41
Egyéb szántóföldi növény	463	0	12	21	33	1	26	30	56	121	216	143	169	0	6	6	12
Szántóföldi növény összesen	3 761	155	542	141	838	211	660	207	1 078	136	122	148	129	6	18	6	29

^{a)} Változás: 2016/2015 értéke, mely a pontos területek hányadosát jelöli, míg a táblázatban csak a kerekített területek szerepelnek.
 Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

12. táblázat: A főbb ültetvénykultúrák részvétele a II. pillérben

Megnevezés	Ültetvény-terület 2016-ban, ha			Díjtámogatott biztosítás által lefedett terület 2015-ben, ha			Díjtámogatott biztosítás által lefedett terület 2016-ban, ha			Díjtámogatott biztosítás által lefedett terület változása ^{a)} , százalékpont			Lefedtség az ültetvényterülethez viszonyítva, százalékpont				
	A	B	C	Összesen	A	B	C	Összesen	A	B	C	Összesen	A	B	C	Összesen	
Borszőlő	52 035	237	–	124	361	340	–	345	685	143	–	278	190	1	–	1	1
Alma	25 672	2 788	–	362	3 150	2 958	–	1 586	4 544	106	–	438	144	12	–	6	18
Meggy	13 994	–	695	92	787	–	991	150	1 140	–	143	163	145	–	7	1	8
Szilva	6 659	–	177	55	231	–	354	85	439	–	200	156	190	–	5	1	7
Dió	6 552	–	106	29	134	–	227	32	258	–	215	111	193	–	3	0	4
Kajszibarack	5 128	–	501	23	524	–	739	51	791	–	148	218	151	–	14	1	15
Őszibarack	3 696	–	100	8	109	–	161	15	175	–	160	175	161	–	4	0	5
Cseresznye	2 788	–	110	13	123	–	153	16	170	–	139	125	138	–	5	1	6
Körte	2 353	320	–	68	388	324	–	275	599	101	–	402	154	14	–	12	25
Egyéb szőlőültetvény	1 711	19	–	1	19	11	–	7	17	57	–	1 166	91	1	–	0	1
Ribizske	1 377	–	0	0	0	–	47	0	47	–	–	–	–	–	3	0	3
Szamóca	749	–	36	0	36	–	17	0	17	–	46	0	46	–	2	0	2
Egyéb gyümölcsféle	11 486	–	81	20	100	–	150	45	195	–	187	229	195	–	1	0	2
Ültetvény összesen	134 200	3 364	1 806	794	5 965	3 633	2 839	2 605	9 077	108	157	328	152	3	2	2	7

^{a)} Változás: 2016/2015 értéke, mely a pontos területek hányadosát jelöli, míg a táblázatban csak a kerékített területek szerepelnek. Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

13. táblázat: A főbb zöldségkultúrák részvétele a II. pillérben

Megnevezés	Vetésterület 2016-ban, ha			Díjtámogatott biztosítás által lefedett terület 2015-ben, ha			Díjtámogatott biztosítás által lefedett terület 2016-ban, ha			Díjtámogatott biztosítás által lefedett terület változása ^{a)} , százalék			Lefedettség a vetésterülethez viszonyítva, százalék				
	A	B	C	Összesen	A	B	C	Összesen	A	B	C	Összesen	A	B	C	Összesen	
	Csemegekukorica	30 343	–	11 943	4	11 947	–	15 134	7	15 142	–	127	166	127	–	50	0
Borsó	26 767	–	12 682	4	12 686	–	13 710	204	13 914	–	108	5 308	110	–	51	1	52
Burgonya	8 544	–	697	0	697	–	786	1	787	–	113	–	113	–	9	0	9
Dinnye	5 737	–	817	19	836	–	1 175	37	1 212	–	144	193	145	–	20	1	21
Tök	2 842	–	281	0	281	–	264	82	346	–	94	–	123	–	9	3	12
Bab	1 832	–	507	0	507	–	463	0	463	–	91	–	91	–	25	0	25
Káposztafélék	2 334	–	93	0	93	–	95	0	95	–	102	–	102	–	4	0	4
Vöröshagyma	1 841	–	143	0	143	–	312	0	312	–	218	–	218	–	17	0	17
Fűszerpaprika	2 007	–	299	5	304	–	384	0	384	–	128	0	126	–	19	0	19
Paprika	1 962	–	232	0	232	–	315	8	323	–	136	–	139	–	16	0	16
Spárga	1 639	–	3	0	3	–	21	0	21	–	641	–	641	–	1	0	1
Paradicsom	1 337	–	391	0	391	–	561	0	561	–	143	–	143	–	42	0	42
Sárgarépa	1 397	–	111	0	111	–	136	0	136	–	122	–	122	–	10	0	10
Egyéb szántóföldi zöldség	27 854	–	3 247	1 783	5 030	–	6 986	1 691	8 677	–	215	95	173	–	25	6	31
Szántóföldi zöldség összesen	116 436	–	31 446	1 816	33 262	–	40 342	2 031	42 373	–	128	112	127	–	35	2	36

^{a)} Változás: 2016/2015 értéke, mely a pontos területek hányadosát jelöli, míg a táblázatban csak a kerekített területek szerepelnek.
 Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

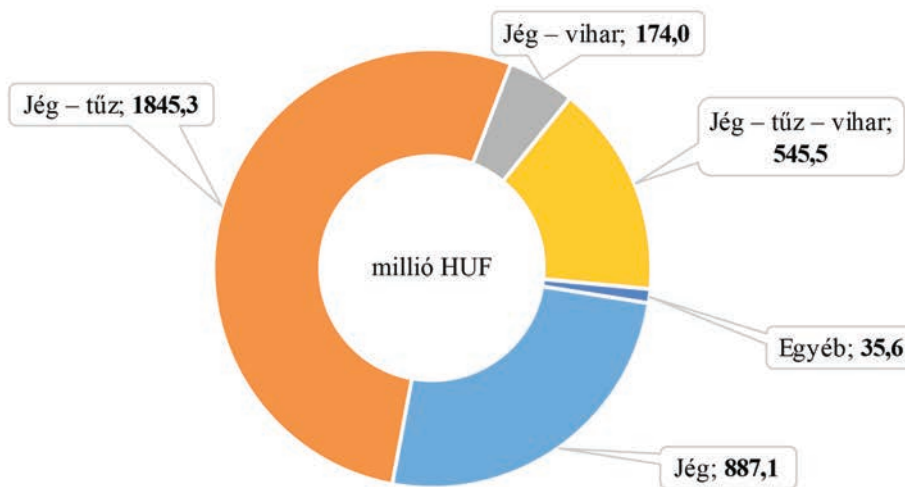
lék felett alakult 2016-ban. Az egyes biztosítási típusokon belül a „B” típusnál a vetésterülethez képest legmagasabb lefedettséggel a zöldborsó rendelkezett (51,2 százalék), a „C”-nél az egyéb szántóföldi zöldségek (6,1 százalék) (13. táblázat).

A „B” típusú biztosításnál a veszélynemenkénti eloszlást tekintve megállapítható, hogy az összes 3,5 milliárd forint díjbevételből 52,9 százalékot jég-tűz kombinációra fizettek ki 2016-ban. Ezt követte a jégesőkár 25,4 százalékkal, majd a jég-tűz-vihar kom-

bináció 15,6 százalékkal. A jég-vihar 5,0, az egyéb kár kategória 1,0 százalékban részesedett a „B” típusú díjtámogatott biztosítás bevételeiből (32. ábra).

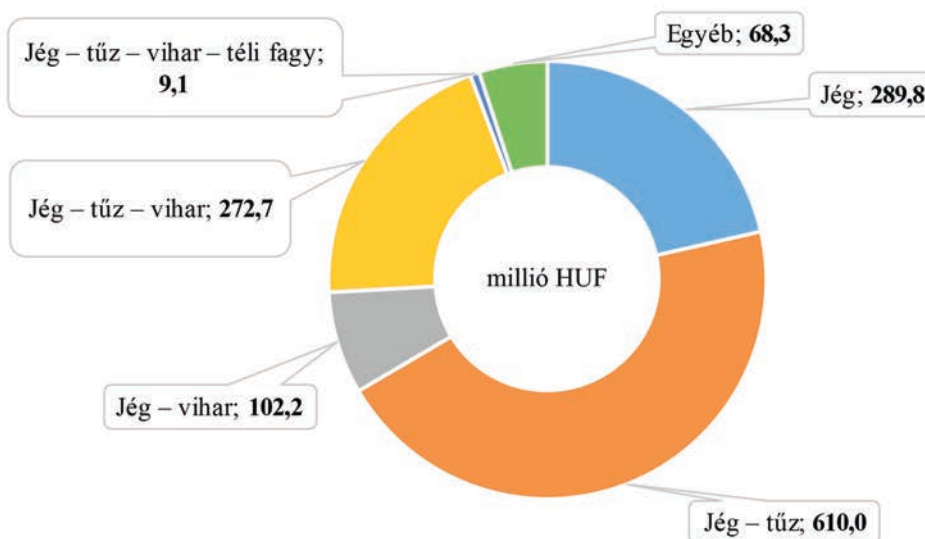
A „C” típusnál a veszélynemenkénti eloszlást vizsgálva megállapítható, hogy az összes biztosítói díjbevételből 45,1 százalékot a jég-tűzkár biztosítás tette ki. Ezt követte a jég (21,4 százalék), majd a jég-tűz-vihar kombináció (20,2 százalék). A jég-vihar párosítás 7,6, az egyéb kategória 5,1 százalékos részarányt jelentett (33. ábra).

32. ábra: A biztosítói díjbevételek veszélynemenkénti megoszlása a „B” típusú díjtámogatott biztosítás esetén

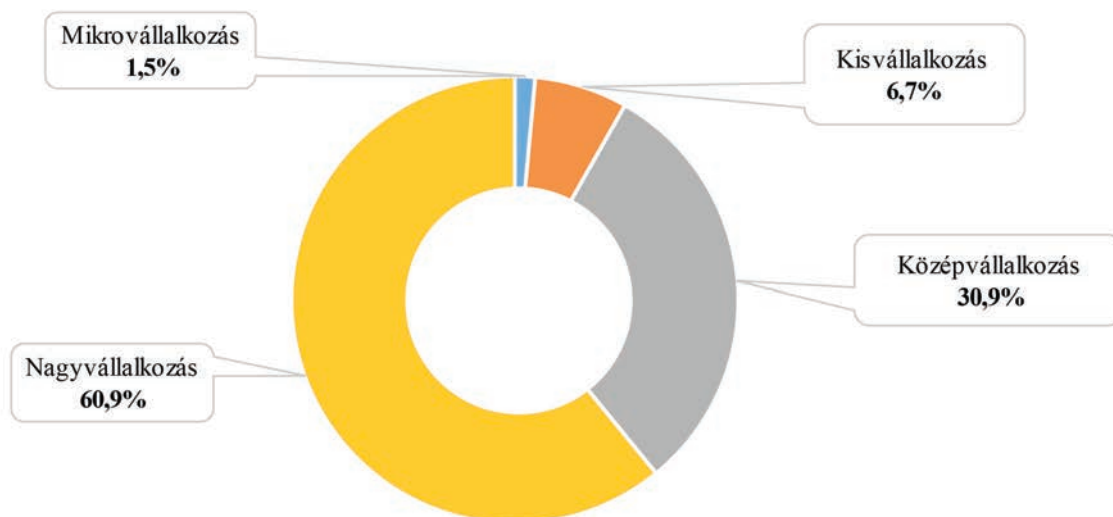
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

33. ábra: A biztosítói díjbevételek veszélynemenkénti megoszlása a „C” típusú biztosítás esetén

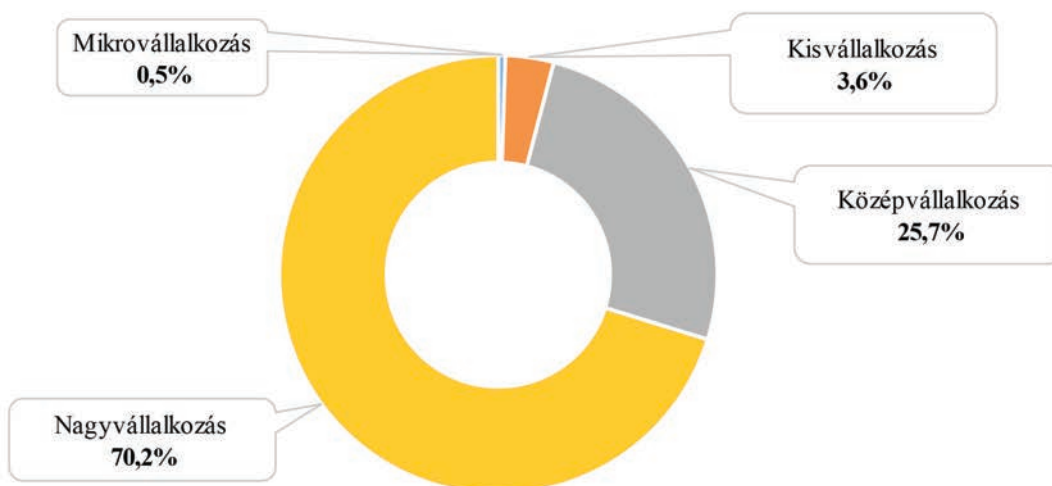
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

34. ábra: **Díjtámogatott biztosítások díjállományának megoszlása méretkategóriák szerint 2016-ban**

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

35. ábra: **Kiegészítő biztosítások díjállományának megoszlása méretkategóriák szerint 2016-ban**

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

Méret szerinti bontás

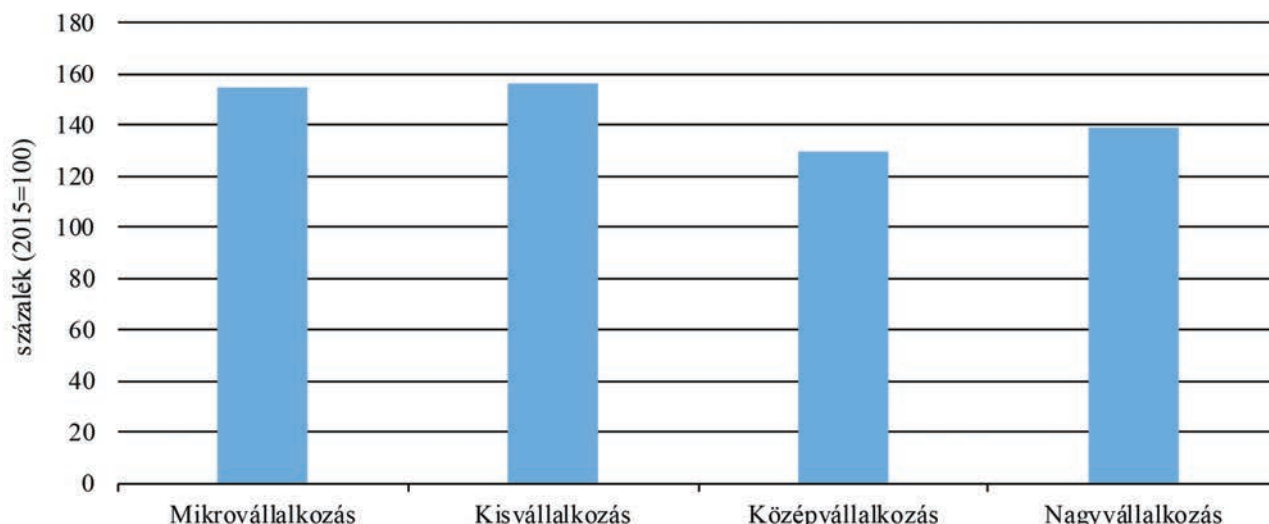
A díjtámogatott biztosítások esetében egyértelműen kirajzolódik, hogy a legnagyobb gazdaságok fordítják a legmagasabb összegeket biztosításkötésre, részesedésük mérsékelten nőtt az előző évi 60,1 százalékos értékhez képest. A kisvállalkozások¹² részaránya is hasonló nagyságrendben (0,8 százalékponttal) nőtt, és a mikrovállalkozások esetében is emelkedés történt. Egyedül a középvállalkozásoknál következett be csökkenés, azaz 32,7 százalékról 30,9 százalékra mérséklődött a díjtámogatott biztosításban résztvevők aránya, ami struktúraátrendezésre utalhat (34. ábra).

A kiegészítő biztosítások esetében ugyancsak a nagyvállalkozások domináltak, az összes megkötött kiegészítő biztosítási díjból ezen szereplők 70,2 százalékot birtokoltak 2016-ban, mely 3,3 százalékponttal haladta meg az előző évi arányszámot. A közép-, kis- és mikrovállalkozásoknál 0,3-2,4 százalékponttal csökkent a kiegészítő biztosítások díjállományának aránya, legjobban a középvállalkozásoké (-2,4 százalékpont) (35. ábra).

A díjtámogatott biztosítások díjállománya minden méretkategóriában jelentősen emelkedett az előző évi százalékos értékekhez képest. A mikro- és a kisvállalkozások esetében több mint 50 százalékkal, a nagyvállalkozásoknál 38,6, a középvállalkozásoknál 29,4 százalékkal nőtt a díjállomány az aktuális évben

¹² A mikro- és kisvállalkozások jellemzően kis területeken magas termelési értékű kultúrákat termesztnek, amelyeknek biztosítási díja arányosan jóval magasabb, mint a kárenyhítési hozzájárulás hektáronkénti összege a szántóföldi és ültetvény-kultúrák esetében.

36. ábra: Díjtámogatott biztosítások díjjállományának változása méretkategóriák szerint 2015-ről 2016-ra

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

(36. ábra). A részesedések módosulása elsősorban strukturális átrendeződéssel, illetve a vállalkozások jövedelempozícióinak erősödésével magyarázható.

Károsodás

Járásonkénti bontás

Az előző évinél kedvezőtlenebb időjárás (jég-eső, vihar és tavaszi fagy) következtében jelentősen emelkedett a káresemények száma. A kárkifizetések összege 2,5 milliárd forintról 81,3 százalékkal 4,5 milliárd forintra ugrott, a kárhányadok aránya 41,9 százalékról 55,1 százalékra nőtt 2016-ban.

A díjtámogatott biztosítások kárkifizetéseit tekintve megállapítható, hogy komoly károk a Kisalföld, a Dél-nyugat-Dunántúl, a Duna–Tisza köze és az Alföld térségeiben keletkeztek. A legjelentősebb, 100 millió forint feletti kárkifizetések 4 járásban (2,3 százalék) fordultak elő, 8 járásban (4,5 százalék) a kiadások 50–100 millió forint között változtak. A járások több mint felén (53,4 százalék) a kárkifizetések 50 millió forint alatt alakultak 2016-ban, ugyanakkor 70 járásban nem keletkezett kár.

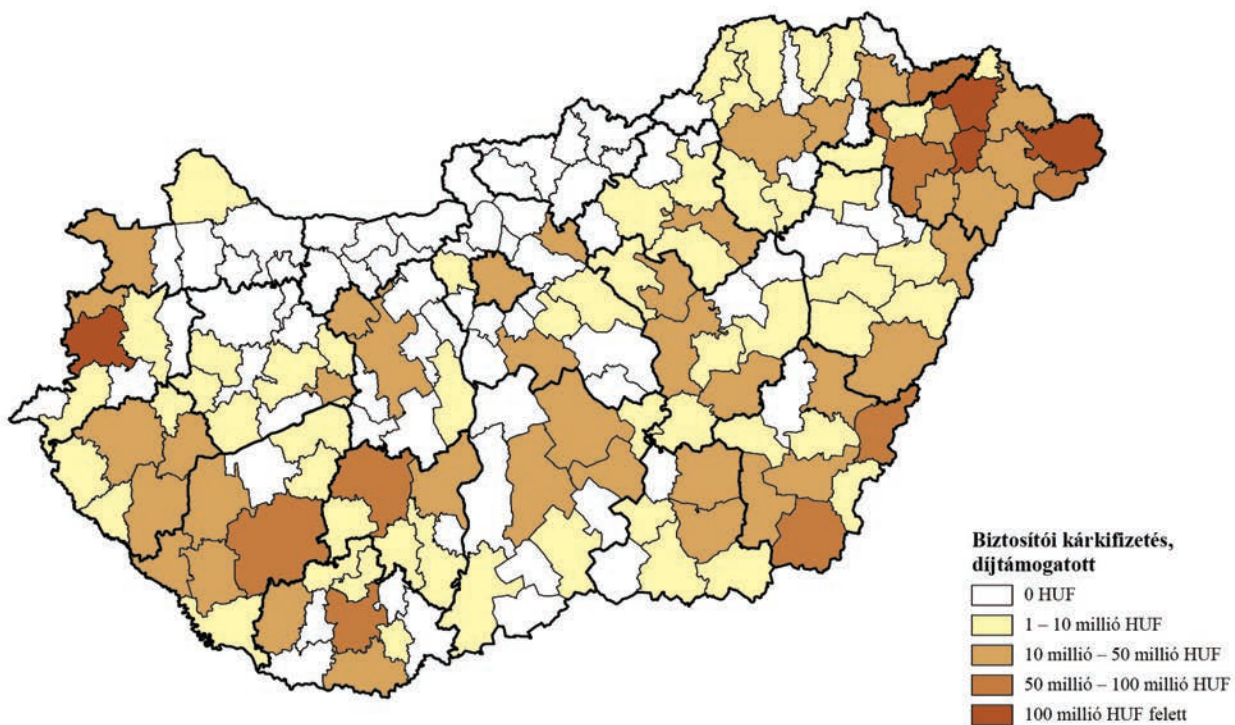
A térképen a károk területi eloszlását tekintve jól látható, hogy elsősorban a jég, a tavaszi fagykár és a viharkár érintette a járásokat. A fagyok elsősorban Északkelet-Magyarország járásiban jelentettek problémát. A felhőszakadások, a heves korai viharok és a tavaszi fagykár főképpen a Dunántúlon, Észak-Magyarországon és Pest megye déli részein fordult elő (37. ábra).

A kármentes területek elsősorban Nógrád, Komárom-Esztergom megyékben, Győr-Moson-Sopron keleti járásában, Veszprém megye északi részén, valamint Hajdú-Bihar közép-ső, Pest megye északi, továbbá a Duna mentén elhelyezkedő megyék keleti részein helyezkedtek el.

A kiegészítő biztosítások kárkifizetése is jelentősen emelkedtek az előző évihez viszonyítva, elsősorban jég- és viharkárookra folyósítottak többet. Huszonkilenc járásban nem volt kárkifizetés, ugyanakkor a járások 33,0 százalékánál 5 millió forint alatt, 46,0 százalékánál 5–50 millió forintot fizettek ki. 50 millió feletti kárkifizetés 8 járásban fordult elő, ezek Csongrád, Békés, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyére és a Kisalföld nyugati csücskére estek (38. ábra).

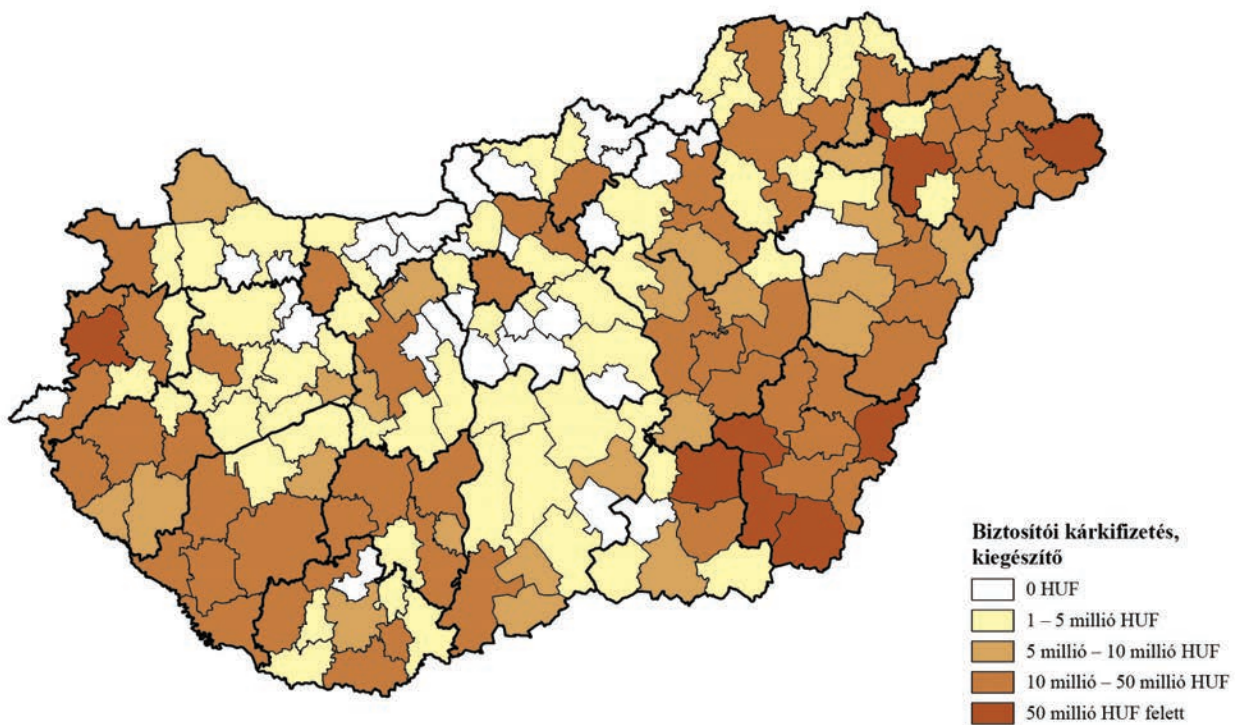
A díjtámogatott biztosítások kárkifizetéseinek változását az előző évhez képest viszonyítva megállapítható, hogy azok emelkedtek, ellenben jobban szórtak. A járások 75,0 százalékánál nőtt a kárkifizetések összege, 5 járásban (2,8 százalék) 50 millió forint feletti növekedésről, 21 járásban (11,9 százalék) 10–50 millió forint közötti bővülésről beszélhetünk. 10 millió forint alatti növekedés 106 járásban volt, ami a díjtámogatott biztosítás kárkifizetéseinek 60,2 százalékát jelentette. Ugyanakkor 33 járásban 20 millió forint alá csökkent a kárkifizetések nagysága 2015-höz viszonyítva. A legnagyobb kárkifizetések az ültetvény- és a zöldségkultúráknál, valamint a kukoricánál és a napraforgónál történtek (39. ábra).

37. ábra: A díjtámogatott biztosítások kárkifizései járásonként

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

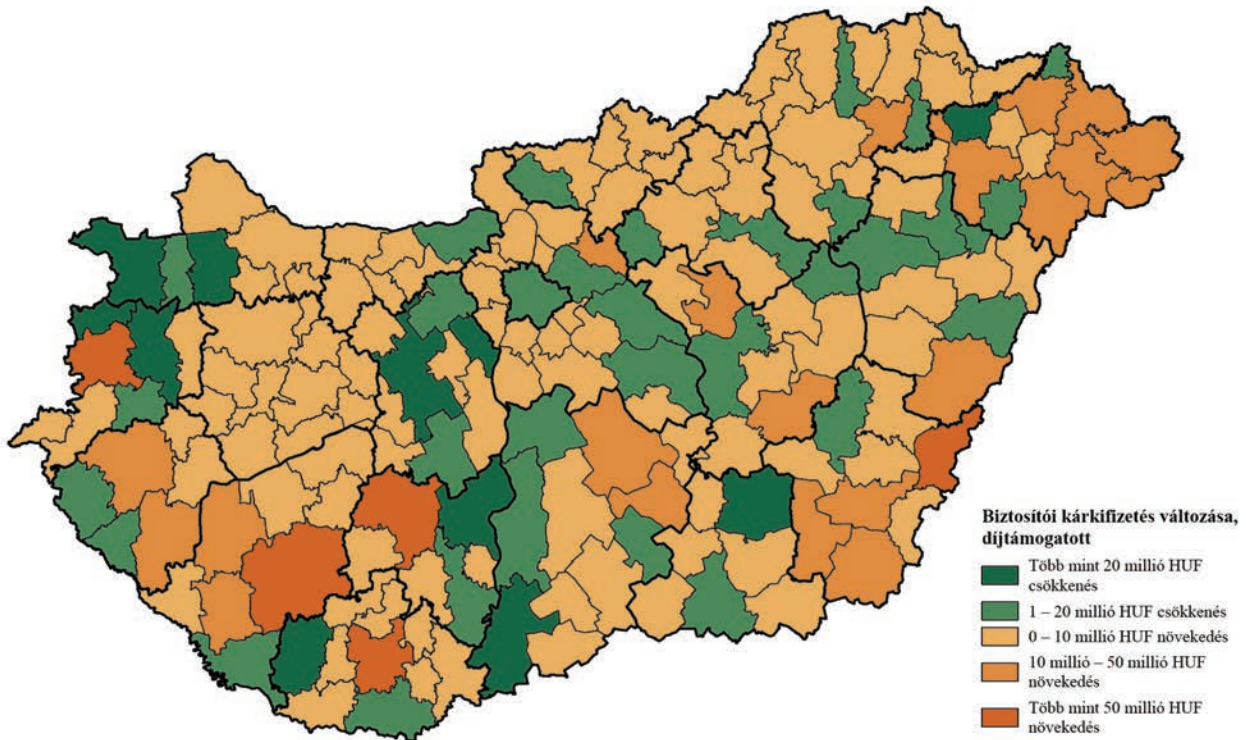
38. ábra: A kiegészítő biztosítások kárkifizései járásonként

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

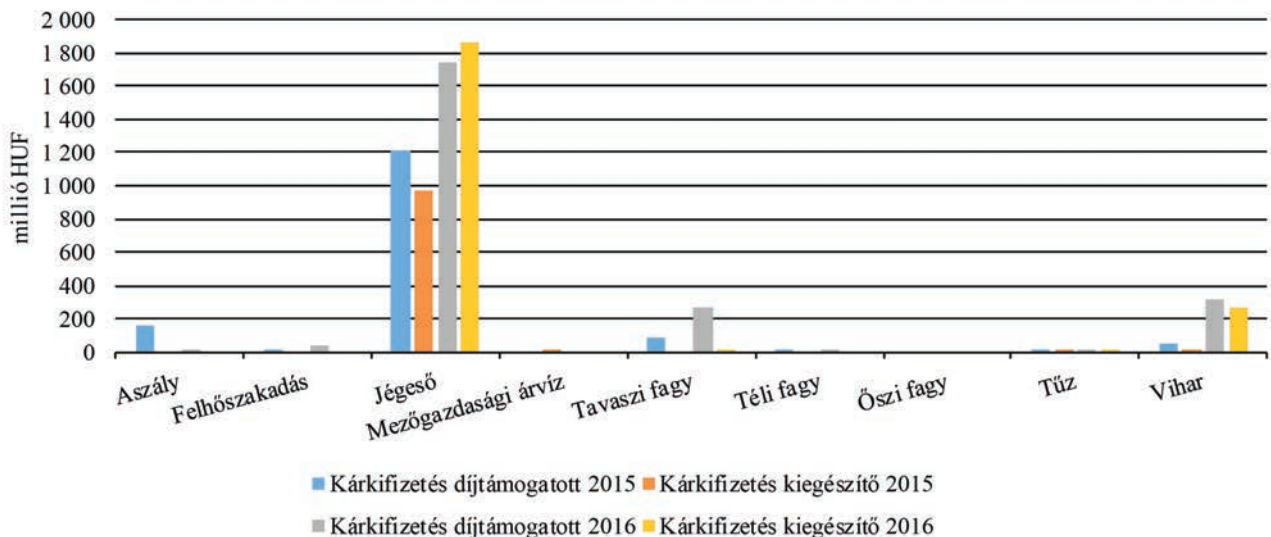

39. ábra: A díjtámogatott biztosítások kárkifizésének változása járásonként 2015-ről 2016-ra

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

40. ábra: Veszélynemenkénti kártérítési összegek a díjtámogatott és a kiegészítő biztosítások esetében

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

Veszélynemenkénti bontás

A veszélynemek közül a jégeső-, a vihar- és a tavaszi fagykár dominált 2016-ban. A legnagyobb károkat a jégeső okozta, itt a díjtámogatott és kiegészítő biztosítás kártérítései meghaladták a 3,6 milliárd forintot. Ezt követte a viharkárra történő kárkifizetés 588 millió forinttal, majd a tavaszi fagy 283 millió forintos összeggel (40. ábra).

A 41. ábrán jól látható, hogy komoly aszálykár az országban nem volt 2016-ban. Egyedül az Ibrányi járást érintette a szárazság, ahol a kárkifizetés összege nem érte el az 1 millió forintot (41. ábra).

A 2016. évi káreseményeknél a kifizetések 79,6 százalékát a jégesőkérra fordították a biztosítók. Területi eloszlást tekintve a jégeső elsősorban az Alföldön okozott jelentős károkat, illetve a nyugat-, közép- és

dél-dunántúli területeken is. A legnagyobb kár a kelet-magyarországi régióban keletkezett, jelentős termésvesztést okozva a kukorica- és a napraforgótáblákon. Így nyolc járásban a kárkifizetés összege meghaladta a 100 millió forintot, 59 járásban 10–100 millió forint közötti, 22 járásban pedig 5–10 millió forint közé esett a kártérítés értéke. A járások közel harmadában 5 millió forint alatti kárkifizetések történtek, 33 járásban pedig nem fordult elő jégkár (42. ábra).

A tavaszi fagy az összes veszélynemen belüli kárkifizetésből 6,3 százalékot képviselt 2016-ban. Területileg a kelet-magyarországi régiót, továbbá a nyugati és a középső országrészt érintette, elsősorban az ültetvénykultúrákat (szőlő, alma), de a szántóföldi kultúrákat, így a kukoricát is károsította.

A Kisvárdai járásban 50 millió forint feletti kifizetés történt, a Nagykanizsai, a Dabasi, a Nyíregyházi, a Nagykállói, a Nyírbátori és a Nyíradonyi járásokban

10–50 millió forint közé esett a kártérítés együttes összege. A járások közel 90 százalékában nem volt tavaszi fagykára történő kifizetés 2016-ban (43. ábra).

Viharkarra a 2016. évi összes kártérítés 13,0 százalékát fordították a biztosítók, a károk főként májusban szél és jégverés formájában jelentkeztek és elsősorban a kukoricánál, illetve a napraforgónál okoztak jelentősebb termés kieséseket. A Nagyatádi, a Pécsi és a Kaposvári járásban 50 millió forint feletti kifizetések történtek. További 14 járásban (8,0 százalék) 10–50 millió forint közötti, 9 járásban (5,1 százalék) pedig 5–10 millió forint közötti kifizetés történt. 107 járásban (60,8 százalék) nem fordult elő vihar kár 2016-ban (44. ábra).

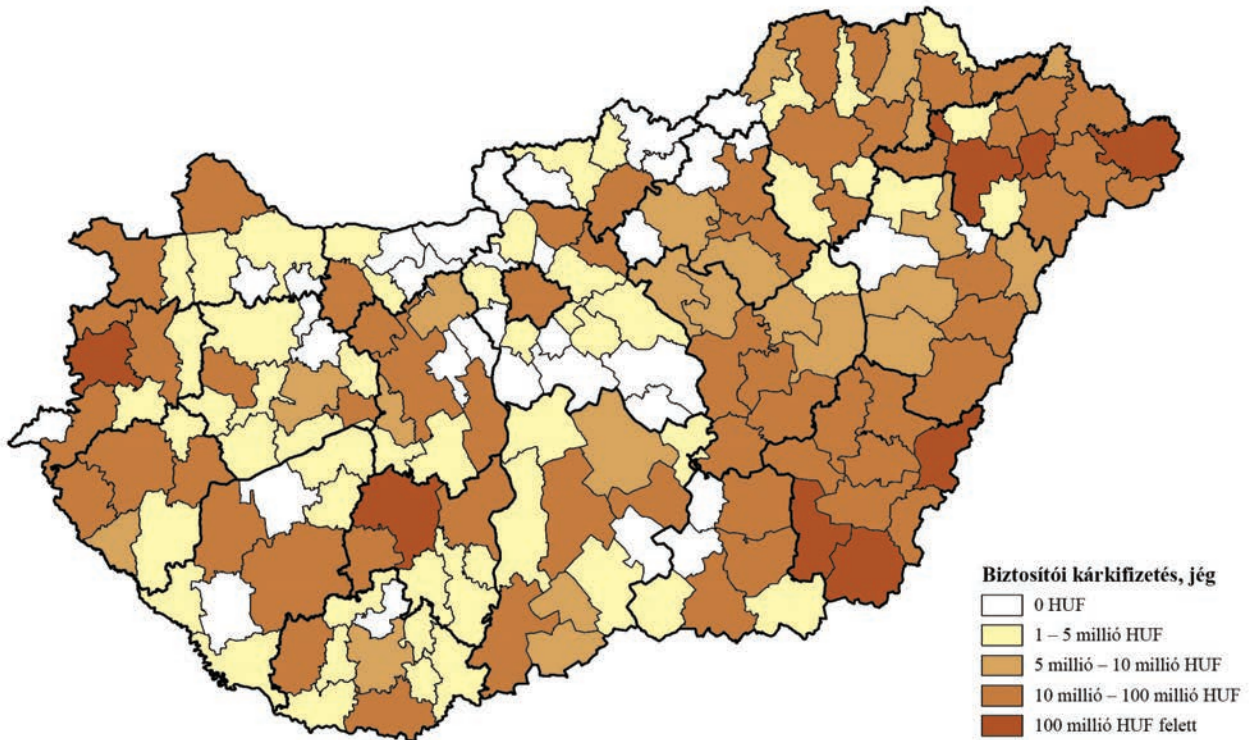
Felhőszakadás a Sarkadi járásban pusztított, ahol a kárkifizetés összege meghaladta a 10 millió forintot, illetve 10 millió forint alá eső kártérítésben részesültek a Berettyóújfalui járás termelői (45. ábra).

41. ábra: Aszálykára kifizetett kártérítés járásonkénti alakulása 2016-ban (díjtámogatott és kiegészítő)

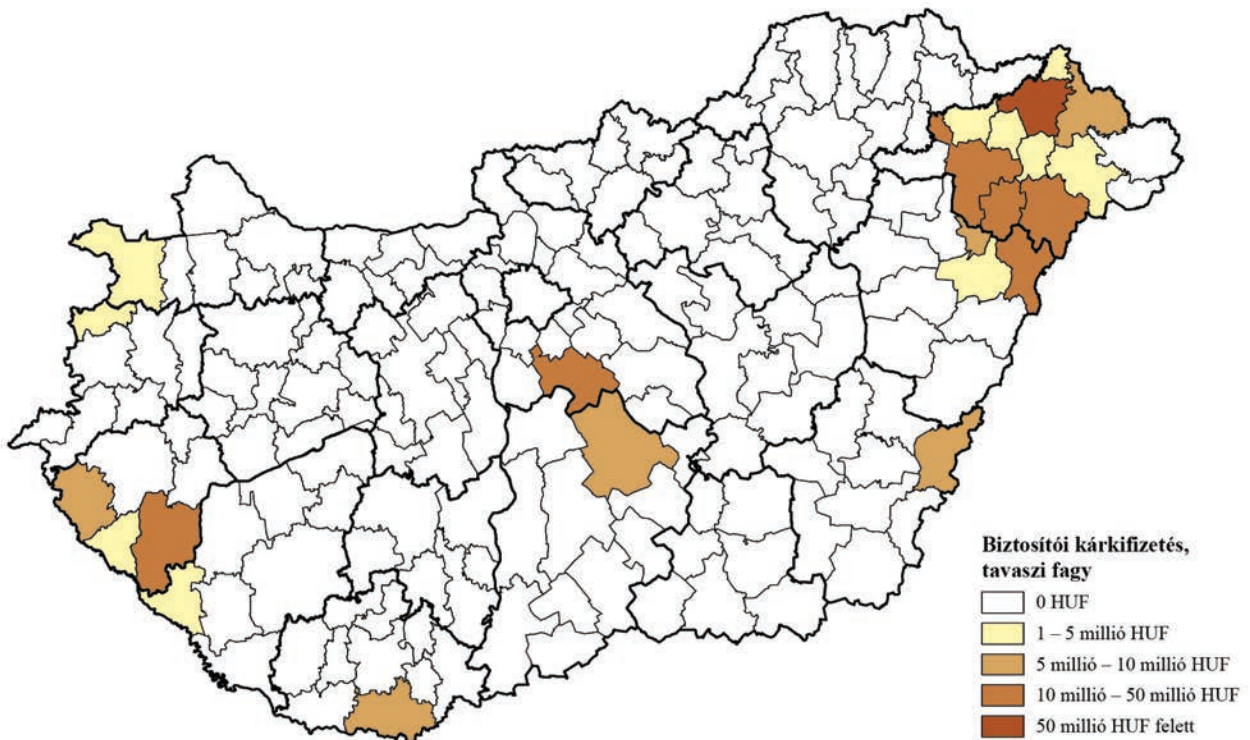
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

42. ábra: Jégkárra kifizetett kártérítés járásonkénti alakulása 2016-ban (díjtámogatott és kiegészítő)

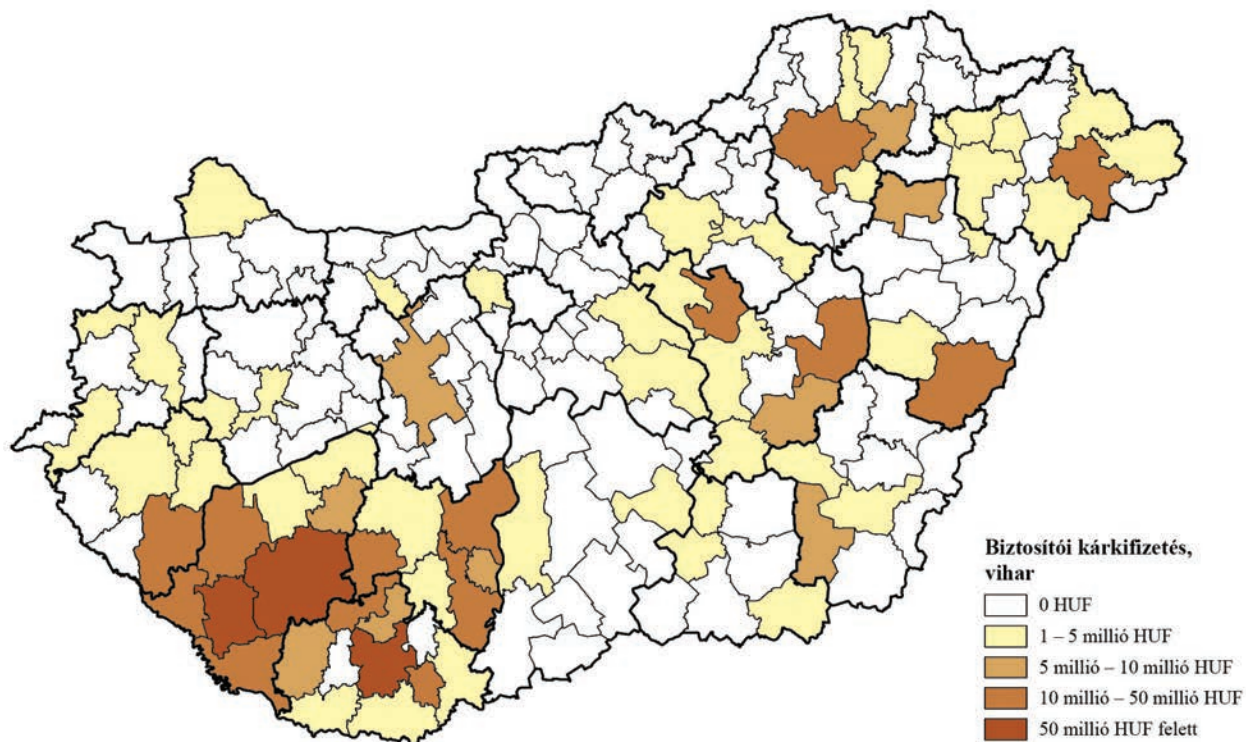
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

43. ábra: Tavasz fagykárra kifizetett kártérítés járásonkénti alakulása 2016-ban (díjtámogatott és kiegészítő)

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

44. ábra: Viharkárra kifizetett kártérítés járásonkénti alakulása 2016-ban (díjtámogatott és kiegészítő)

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

45. ábra: Felhőszakadókra kifizetett kártérítés járásonkénti alakulása 2016-ban (díjtámogatott és kiegészítő)

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

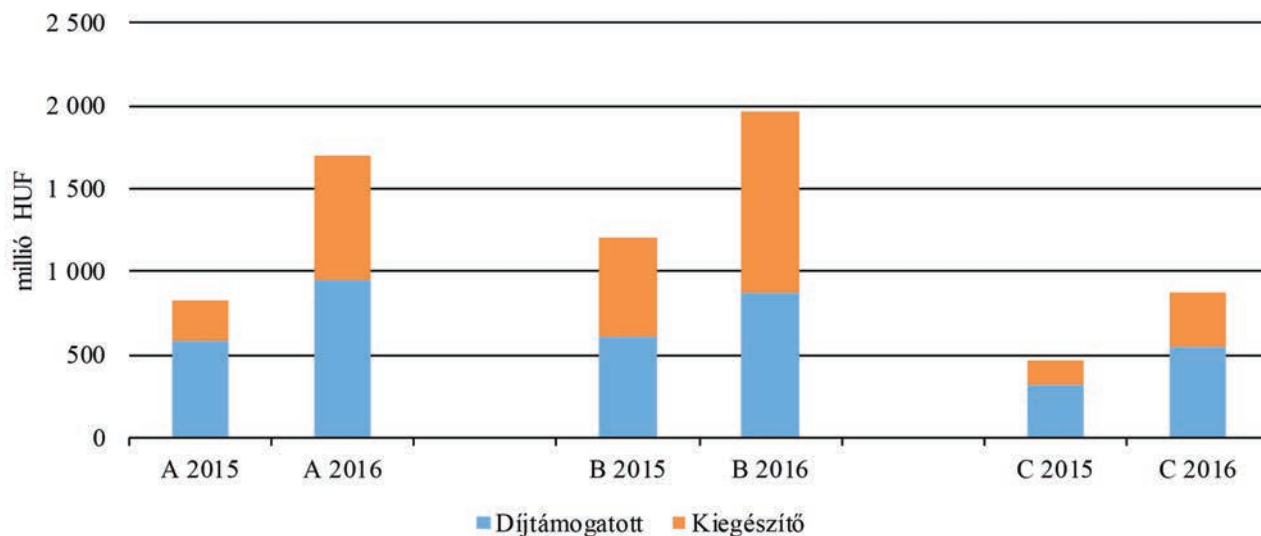
Biztosítási típusonkénti bontás

A díjtámogatott és kiegészítő biztosítási kárkifizetések összege 81,3 százalékkal nőtt az előző évhez képest. Az „A” típusú biztosításnál a kárkifizetés összege több mint másfélszeresére (+62,0 százalék) emelkedett. A „B” kategóriánál a díjtámogatott biztosítás kifizetése 43,8 százalékkal, a „C” biztosítási típusnál 72,8 százalékkal nőtt. A kiegészítő biztosítások kártérítései jóval erőteljesebben emelkedtek, mint

a díjtámogatott biztosítások keretében kifizetett összegek, így a növekedés 82–213 százalék között változott. Legjobban az „A” típus kiegészítő biztosítása bővült, több mint háromszorosára (46. ábra).

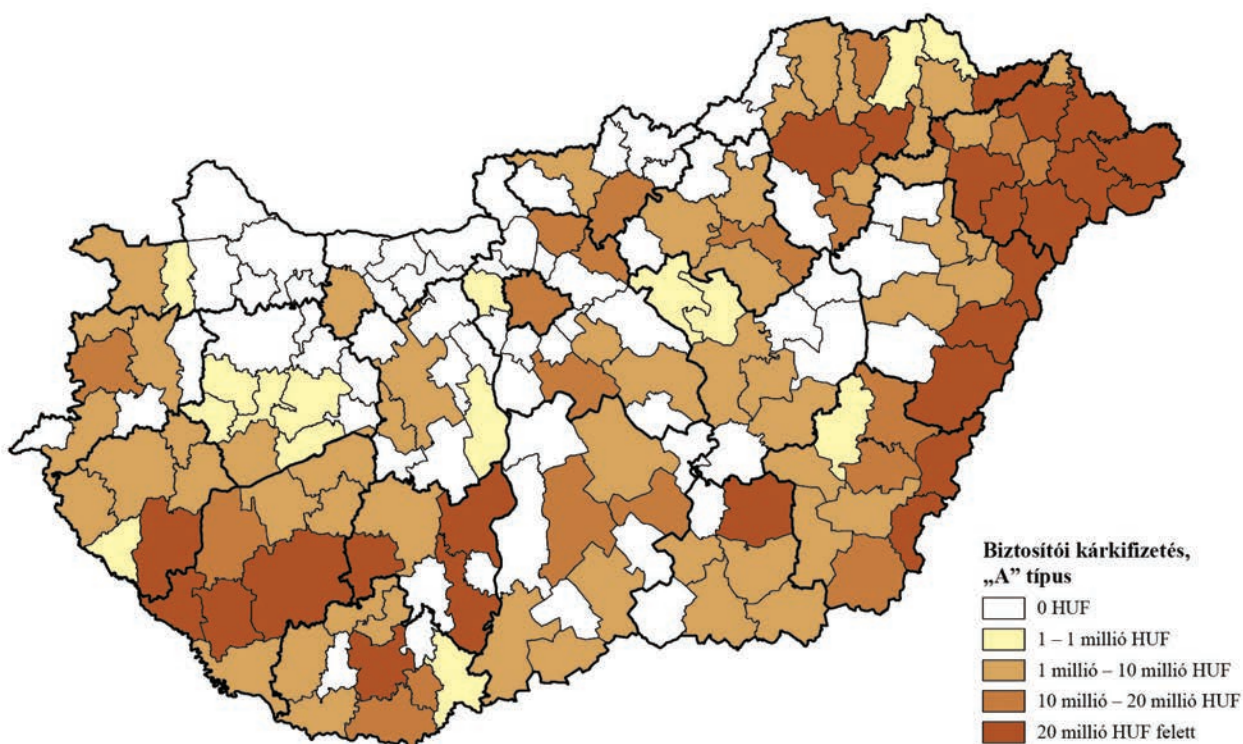
Az „A” típusú biztosításnál a káresemények száma nőtt, a kárkifizetések pedig megkétszereződtek 2016-ban. Az összes járás közül 63-ban nem fordult elő „A” típusú biztosításra történő kárkifizetés, ugyanakkor 15 járásban a kárösszegek nem haladták meg az 1 millió

46. ábra: A biztosítói kárkifizetések összege típusonként 2015-ben és 2016-ban

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

47. ábra: „A” típusú biztosítás kárkifizetései 2016-ban (díjtámogatott és kiegészítő)

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

forintot. A legnagyobb károkat Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar és Baranya megye, valamint a Duna menti és a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei járások szenvedték el. Ezeken a területeken a kifizetések meghaladták a 20 millió forintot. Tizenkilenc járásban (10,8 százalék) a károk 10–20 millió, 54 járásban (30,7 százalék) pedig 1–10 millió forint közé estek (47. ábra). A növények közül elsősorban a kukorica és a napraforgó károsodott.

A „B” típusú biztosítások esetében is jelentősen sötétedett a kifizetési térkép, a kárkifizetések összege 63,1 százalékkal haladta meg az egy évvel ezelőttit. A járások 23,3 százalékában nem történt kárkifizetés, ugyanakkor további 13,6 százalékuknál 20 millió forintot meghaladó összegben adtak kártérítést a biztosítók. 22 járásban (12,5 százalék) 10–20 millió forint közé, 89 járásban (50,6 százalék) pedig 10 millió forint alá estek az összegek. A legnagyobb károk az Alföld déli és keleti részein, a Kisalföld nyugati csücskében, valamint az ország középső részein elszórva fordultak elő 2016-ban (48. ábra).

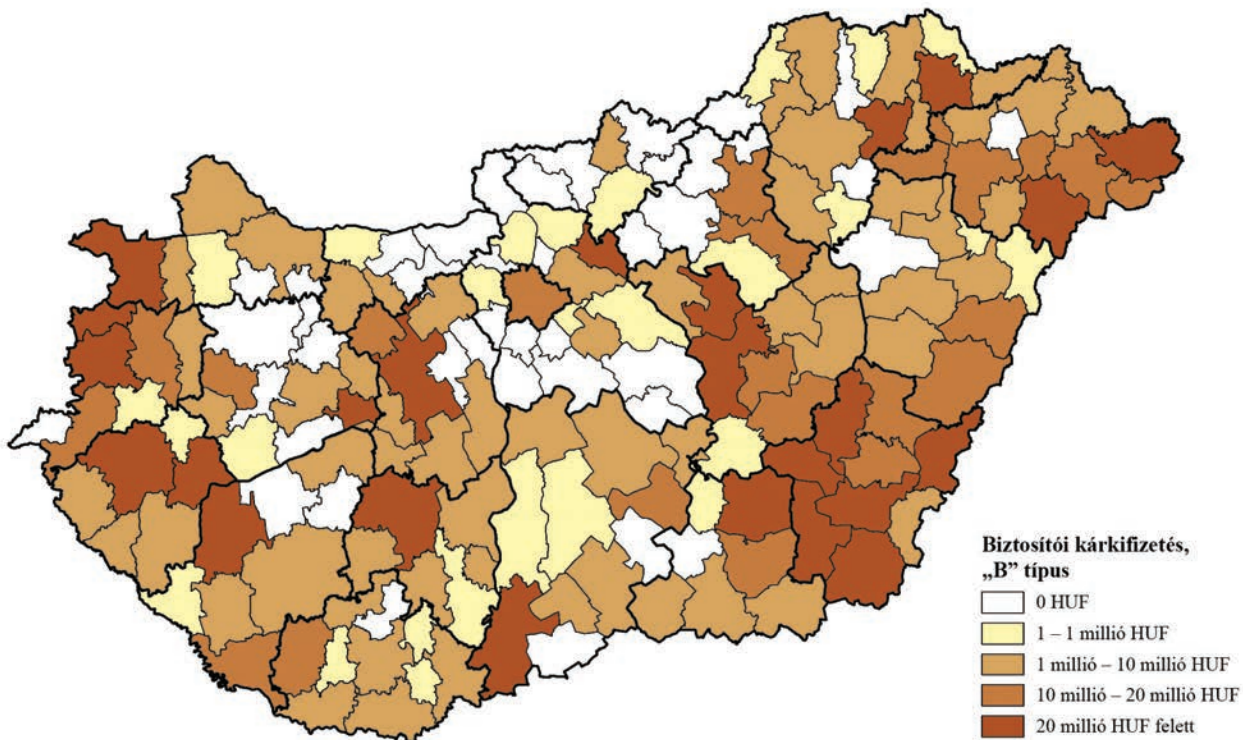
A „C” típusú biztosításra 72,8 százalékkal fizettek ki többet a biztosítók, mint az előző évben. A legnagyobb károk a Szombathelyi, a Kisvárdai és a Baktalórántházi járásokban fordultak elő, itt a kifizetett összegek meg-

haladták az 50 millió forintot. 18 járásban (10,2 százalék) 10–50 millió forint közötti kárkifizetésre került sor, 43 járásban (24,4 százalék) 10 millió forint alatt volt a kiadás. „C” típusú biztosításra 82 járásban (46,6 százalék) nem történt kifizetés (49. ábra).

A főbb szántóföldi kultúrák közül a kukorica, a napraforgó, a káposztarepce és a búza kárkifizetései voltak a legmagasabbak. A károkat elsősorban a jégverés, a tavaszi fagy és a viharkárok okozták. Összességében a négy növény a kárkifizetésekből 76,2 százalékkal részesedett. Ezt követte az árpa, a cukorrépa, a szója és a dohány, amelyek összesen 15,8 százalékos részarányt tettek ki az összes szántóföldi növény kárkifizetéseiből (50. ábra).

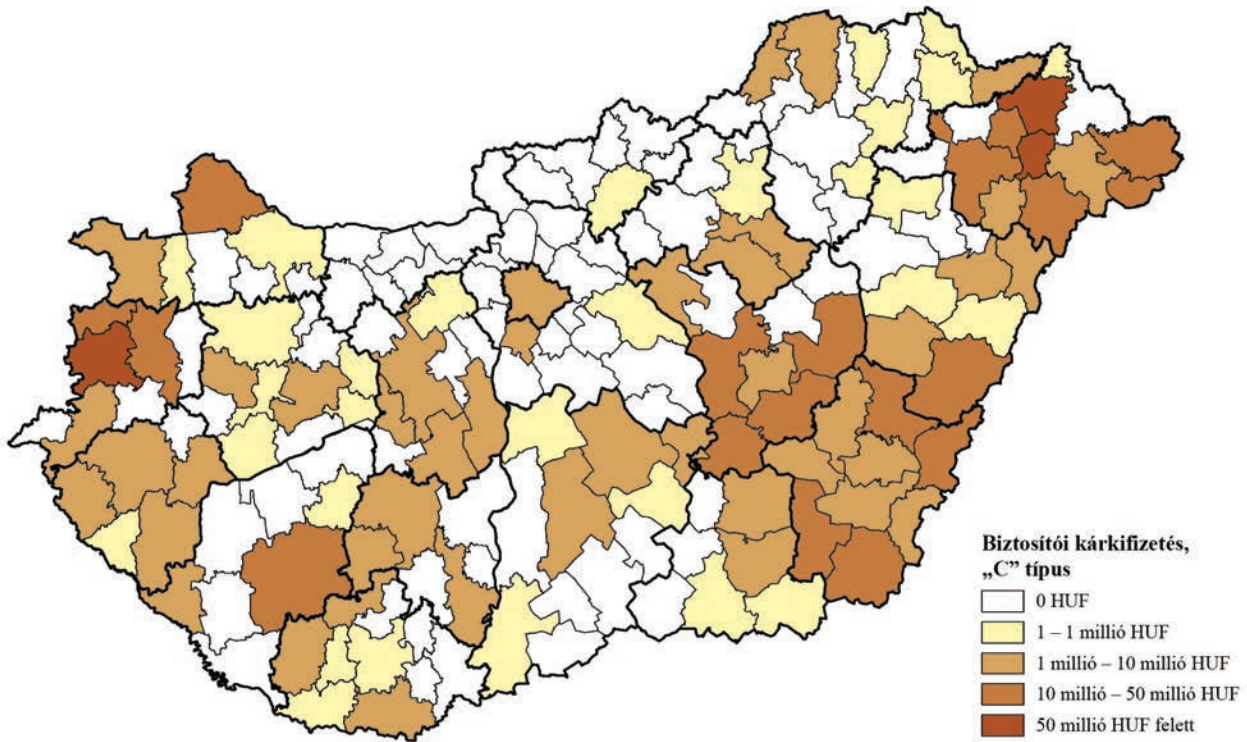
Az egyes biztosítási típusok kárkifizetéseit vizsgálva megállapítható, hogy a szántóföldi növénykultúrákon belül a búzát, a napraforgót és a kukoricát érték jelentősebb károk 2016-ban. A legtöbbet, közel 409,8 millió forintot a „B” díjtámogatott biztosítási típusnál fizettek ki kukoricára, búzára és napraforgóra, amely 81,8 százalékos részesedést jelent a díjtámogatott „B” kategórián belül. A „C” típusnál a kifizetésekből a káposztarepcére 140,5, a dohányra 207,4 millió forintot fordítottak, ami az összes „C” típusú kifizetésen belül 75,2 százalékot tett ki (14. táblázat).

48. ábra: „B” típusú biztosítás kárkifizetései 2016-ban (díjtámogatott és kiegészítő)

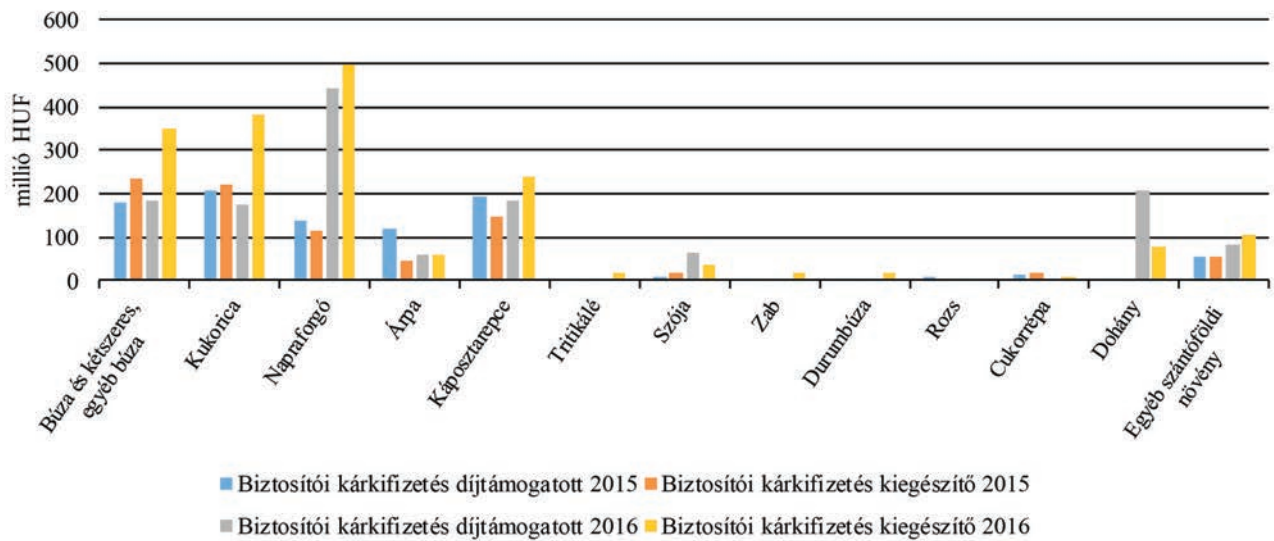
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

49. ábra: „C” típusú biztosítás kárkifizései 2016-ban (díjtámogatott és kiegészítő)

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

50. ábra: A főbb szántóföldi kultúrákra kifizetett kártérítések alakulása

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

14. táblázat: A főbb szántóföldi kultúrákra kifizetett kártérítések megoszlása biztosítási típusonként

Megnevezés	Biztosítói kárkifizetés, díjtámogatott, 2015, millió HUF			Biztosítói kárkifizetés, kiegészítő, 2015, millió HUF			Biztosítói kárkifizetés, díjtámogatott, 2016, millió HUF			Biztosítói kárkifizetés, kiegészítő, 2016, millió HUF		
	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
Búza és kétszeres, egyéb búza	6,2	173,6	0,0	64,6	169,6	0,0	29,3	152,0	1,2	122,4	226,2	3,2
Kukorica	89,9	117,7	0,0	37,0	185,7	0,0	29,1	146,6	0,0	125,4	251,6	5,8
Napraforgó	34,4	104,6	0,0	41,0	75,3	0,0	326,4	111,2	5,1	215,0	269,7	14,3
Árpa	25,6	–	93,5	11,5	–	33,8	20,0	–	38,6	14,4	–	43,1
Káposztarepce	44,4	–	146,7	73,2	–	73,4	44,2	–	140,5	130,5	–	108,8
Tritikálé	0,1	–	4,1	0,2	–	0,8	0,6	–	5,8	13,5	–	2,6
Szója	–	8,3	0,0	–	20,1	0,0	–	63,0	0,0	–	38,7	0,0
Zab	–	4,6	0,0	–	4,6	0,0	–	3,9	0,0	–	20,4	0,0
Rozs	3,0	–	7,8	0,0	–	2,9	0,0	–	1,3	0,0	–	0,2
Durumbúza	0,0	0,3	0,0	0,4	6,2	0,0	0,0	4,6	0,0	1,0	17,2	0,0
Cukorrépa	–	15,9	0,0	–	17,1	0,7	–	0,0	0,0	–	8,0	0,0
Dohány	–	–	1,3	–	–	0,6	–	–	207,4	–	–	77,4
Egyéb szántóföldi növény	0,0	31,4	23,2	0,0	20,8	34,3	0,0	19,6	62,8	1,5	54,7	49,0
Szántóföldi növény összesen	203,8	456,4	276,7	227,8	499,3	146,6	449,6	500,9	462,7	623,7	886,5	304,4

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

Az ültetvénykultúrákban bekövetkezett jelentősebb károk hatására a kárkifizetések a díjtámogatott és a kiegészítő biztosítással együtt 61,0 százalékkal emelkedtek az előző évhez képest. A veszélynemeket tekintve elsősorban a tavaszi fagy és a jégeső okozott terméskiesést. Az ültetvénykultúrák közül az almánál volt a legmagasabb a kár összege (díjtámogatott és kiegészítő), így a kifizetés az előző évi 392,5 millió forintról 622,6 millió forintra nőtt. Jelentősen károsodott még a kajszli, a körte és a meggy is 2016-ban (51. ábra).

Az ültetvénykultúrák esetében a díjtámogatott és a kiegészítő biztosítások kifizetései jelentősen emelkedtek az előző évi kártérítésekhez képest. Az „A” típusú biztosításnál az almára kifizetett 373,0 millió forint 20,9 százalékkal 451,2 millió forintra nőtt, a borszőlőé 8,4 millió forintról 145,8 százalékkal 20,6 millió forintra emelkedett 2016-ban. A „B” biztosítások kártérítésének jelentős része a meggyet, a kajszit és a cseesznyét termelő gazdaságokhoz került. A „C” típusnál a borszőlőre 5,6, az almára pedig 54,9 millió forintot fizettek ki, amely az összes „C” biztosításon belül 77,6 százalékos részarányt jelentett (15. táblázat).

A szántóföldi zöldségeknél a tavaszi fagy kártétele jóval kisebb volt, mint az ültetvénykultúrákban. A kedvezőtlen időjárás Tolna megyében a már kiültetett dinnyét, a kikelő borsót és a csemegekukoricát károsította elsősorban.

A díjtámogatott biztosításokon belül a főbb zöldségkultúrák közül a legnagyobb kárkifizetések az egyéb szántóföldi zöldségeknél (115,9 millió forint)¹³, a dinnyénél (81,9 millió forint) és a borsónál (54,7 millió forint) fordultak elő. Ezt követték a vöröshagyma és a paprika 14–22 millió forint közötti kártérítéssel, majd a csemegekukorica, a tök, a paradicsom kárkifizetései 2–4,2 millió forinttal.

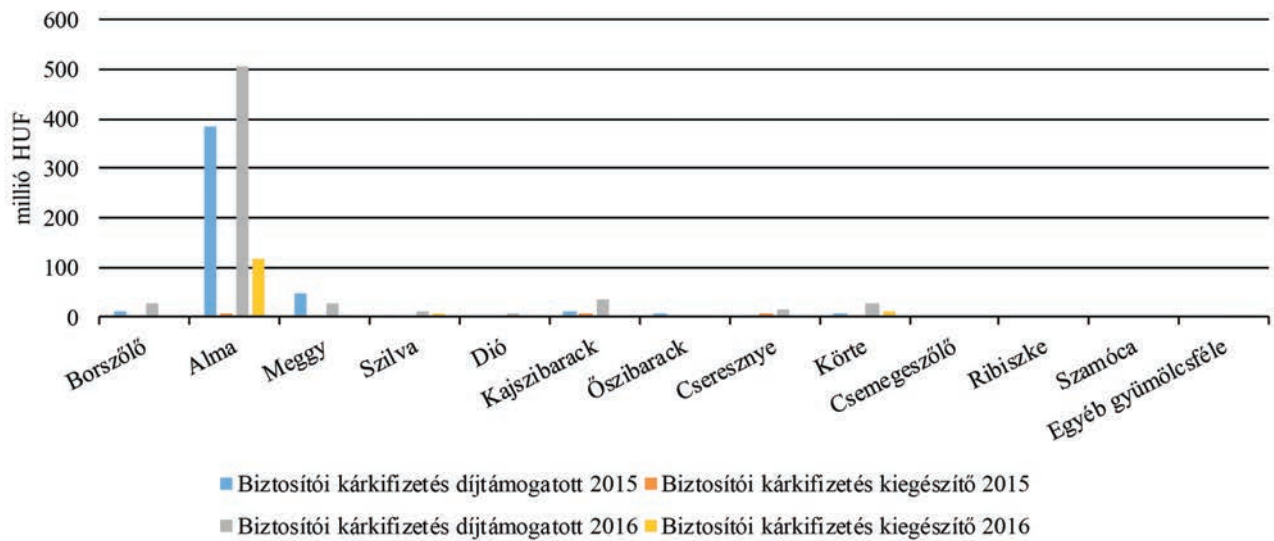
A kiegészítő biztosítói kárkifizetéseknél is a fentebb említett növénykultúrák részesedése volt a legnagyobb, összességében a kifizetések 95,7 százalékát tették ki (52. ábra).

Az egyes zöldségkultúrákon belül a kifizetett kártérítési összeg a díjtámogatott „B” típusnál 286,0 millió forint volt, ami több mint 190 millió forinttal haladta meg az előző évi 95,7 millió forintot. A kifizetések a „C” biztosításnál két és félszeresére nőttek 2016-ban. Figyelemreméltó, hogy a díjtámogatott „B” típusú biztosítás összes kárkifizetésén belül (2016: 873,8 millió forint) a szántóföldi zöldségkultúrák kifizetéseinek (2016: 286,0 millió forint) részaránya 15,7 százalékról 32,7 százalékra bővült, ugyanakkor a „C” típusnál csak 0,7 százalékpontos a növekedés. A „B” típusnál a kiegészítő biztosítások kifizetése 108,8 millió forinttal nőtt, a „C” esetében közel azonos szintről beszélhetünk a 2015. évi értékekhez képest (16. táblázat).

¹³ Az egyéb szántóföldi zöldségre jutó kifizetés kiugróan magas, túlnyomó részben az olajtököt (VEG39) érintette: ez számszerűen a díjtámogatott biztosításoknál 97,38 millió forintot, a kiegészítő biztosításoknál 33,5 millió forintot jelentett. Olajtökre 305 termelő kötött biztosítást, ebből 40 részesült kifizetésben.

51. ábra: A főbb ültetvénykultúrákra kifizetett kártérítések alakulása

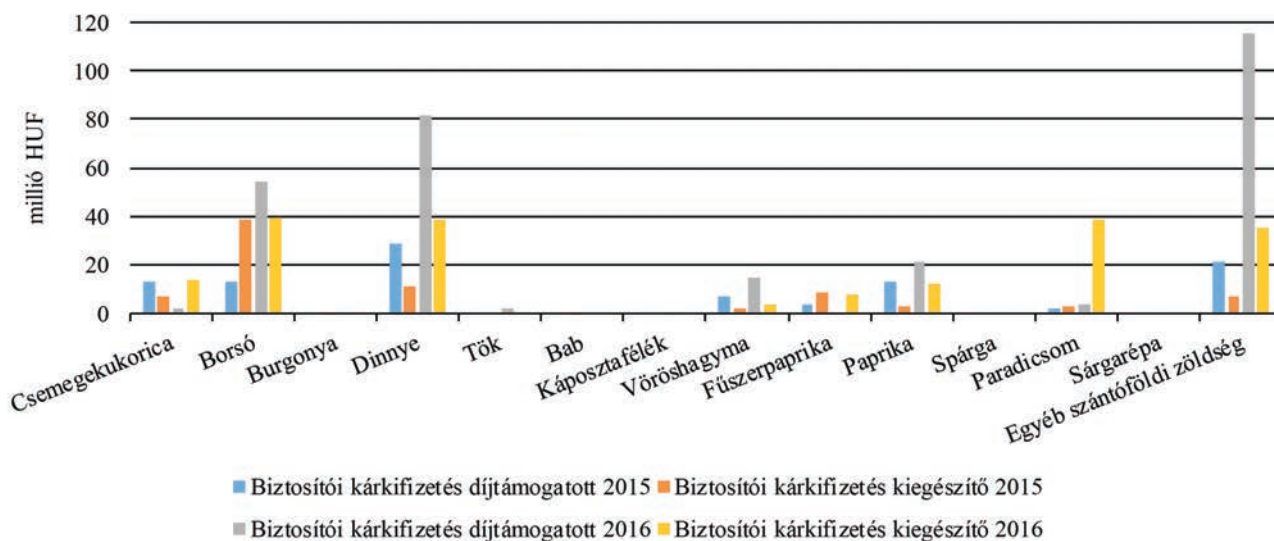
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

15. táblázat: A főbb ültetvénykultúrákra kifizetett kártérítések megoszlása biztosítási típusonként

Megnevezés	Biztosítói kárkifizetés, díjtámogatott, 2015, millió HUF			Biztosítói kárkifizetés, kiegészítő, 2015, millió HUF			Biztosítói kárkifizetés, díjtámogatott, 2016, millió HUF			Biztosítói kárkifizetés, kiegészítő, 2016, millió HUF		
	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
Borszőlő	8,4	–	2,4	0,2	–	1,2	20,6	–	5,6	1,0	–	0,9
Alma	373,0	–	11,0	7,5	–	1,0	451,2	–	54,9	109,9	–	6,7
Meggy	–	38,6	9,9	–	0,9	0,0	–	22,1	6,2	–	0,3	3,1
Szilva	–	0,0	0,8	–	0,0	0,0	–	8,3	4,0	–	6,4	0,0
Dió	–	0,0	0,0	–	0,0	0,0	–	6,8	0,0	–	2,1	0,0
Kajsziбарack	–	10,9	1,5	–	7,0	0,0	–	35,5	0,0	–	3,3	0,0
Őszibarack	–	5,7	3,7	–	0,4	0,0	–	3,9	0,5	–	0,4	0,0
Cseresznye	–	0,3	1,1	–	7,6	0,0	–	10,3	6,8	–	0,0	0,0
Körte	0,0	–	8,2	2,2	–	0,0	26,6	–	0,0	10,2	–	2,5
Egyéb szőlőültetvény	0,0	–	0,0	0,0	–	0,0	0,0	–	0,0	0,0	–	0,0
Ribiszke	–	0,0	0,0	–	0,0	0,0	–	0,0	0,0	–	0,0	0,0
Szamóca	–	0,0	0,0	–	0,0	0,0	–	0,0	0,0	–	0,0	0,0
Egyéb gyümölcsféle	–	0,0	0,0	–	0,0	0,0	–	0,0	0,1	–	0,0	0,0
Ültetvény összesen	381,4	55,5	38,5	9,9	15,8	2,2	498,3	87,0	78,0	121,1	12,4	13,3

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

52. ábra: A főbb zöldségkultúrákra kifizetett kártérítések alakulása

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

16. táblázat: A főbb zöldségkultúrákra kifizetett kártérítések megoszlása biztosítási típusonként

Megnevezés	Biztosítói kártérítés, díjtámogatott, 2015, millió HUF			Biztosítói kártérítés, kiegészítő, 2015, millió HUF			Biztosítói kártérítés, díjtámogatott, 2016, millió HUF			Biztosítói kártérítés, kiegészítő, 2016, millió HUF		
	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
Csemegekukorica	–	12,6	0,0	–	7,3	0,0	–	2,2	0,0	–	14,1	0,1
Borsó	–	12,8	0,0	–	38,9	0,0	–	54,7	0,0	–	39,5	0,0
Burgonya	–	0,0	0,0	–	0,3	0,0	–	0,4	0,0	–	0,4	0,0
Dinnye	–	28,3	0,0	–	11,4	0,0	–	76,3	5,6	–	38,7	0,0
Tök	–	0,0	0,0	–	0,0	0,0	–	2,2	0,0	–	0,9	0,0
Bab	–	0,0	0,0	–	0,1	0,0	–	0,0	0,0	–	0,0	0,0
Káposztafélék	–	0,0	0,0	–	0,0	0,0	–	0,6	0,0	–	0,0	0,0
Vöröshagyma	–	7,0	0,0	–	2,4	0,0	–	14,7	0,0	–	4,1	0,0
Fűszerpaprika	–	4,0	0,0	–	9,2	0,0	–	0,9	0,0	–	7,7	0,0
Paprika	–	13,2	0,0	–	2,6	0,0	–	17,1	4,3	–	12,5	0,0
Spárga	–	0,0	0,0	–	0,0	0,0	–	0,0	0,0	–	0,0	0,0
Paradicsom	–	2,0	0,0	–	3,3	0,0	–	4,2	0,0	–	38,2	0,0
Sárgarépa	–	0,0	0,0	–	0,0	0,0	–	0,0	0,0	–	0,0	0,0
Egyéb szántóföldi zöldség	–	15,8	5,1	–	5,2	1,6	–	112,8	3,1	–	33,7	1,7
Szántóföldi zöldség összesen	–	95,7	5,1	–	80,8	1,6	–	286,0	13,0	–	189,7	1,8

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

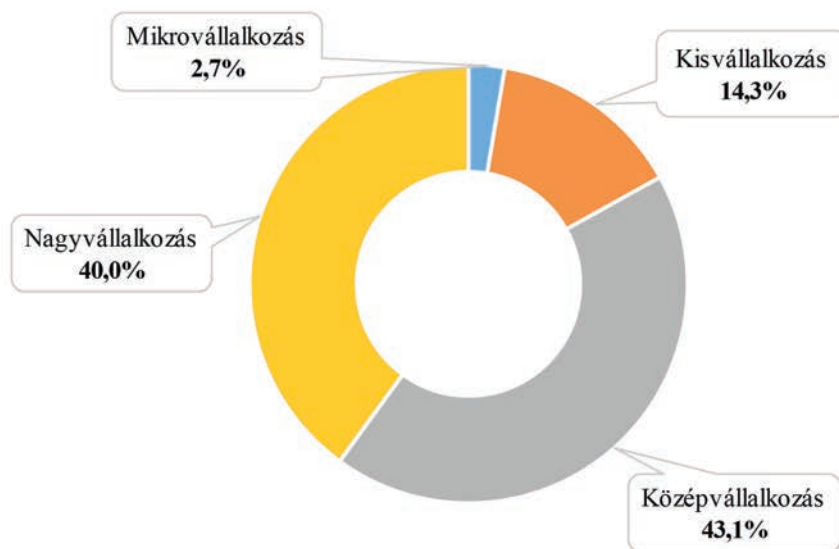
Méret szerinti bontás

A díjtámogatott biztosítások kárkifizéseinek megoszlásában az előző évhez képest kisebb átrendeződések történtek az arányokban. A nagyvállalkozásoknál a kárkifizések összege az előző évihez képest 12 százalékponttal csökkent (a nagyobb méretből fakadó üzemen belüli kockázatporlasztás miatt a kárkifizetés aránya e szegmensben jóval kisebb, mint a díjbefizetés), de még így is a második legnagyobb kárkifizési összeggel rendelkeztek az egyes méretkategóriákon belül 2016-ban. A középvállalkozások kárkifizéséből való részesedése 43,1 százalék volt, ez 3,9 szá-

zalékponttal magasabb az előző évi 39,2 százalékos részaránynál (53. ábra). A kis- és mikrovállalkozások aránya a kifizetéseken belül 7,0, illetve 1,2 százalékponttal nőtt.

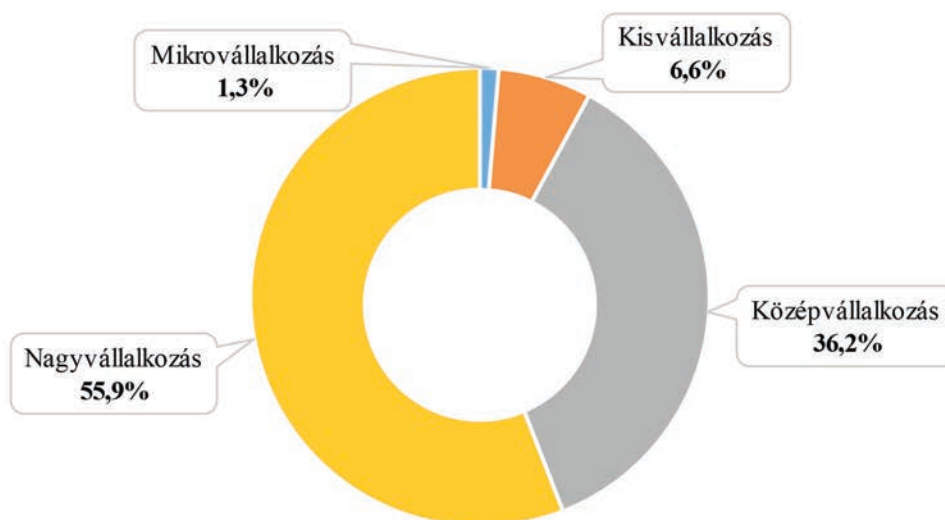
A kiegészítő biztosítások kárkifizéseinél is módosulás történt az egyes méretkategóriák részesedésében. A kisvállalkozások előző évi 3,1 százalékos aránya 6,6 százalékra, ugyanakkor a mikrovállalkozások részesedése 1,1 százalékponttal, a középvállalkozásoké 8,2 százalékponttal nőtt. A nagyvállalkozások részesedése 12,8 százalékponttal esett az előző évihez képest 2016-ban (54. ábra).

53. ábra: Díjtámogatott biztosítások kárkifizéseinek megoszlása méretkategóriák szerint 2016-ban

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

54. ábra: Kiegészítő biztosítások kárkifizéseinek megoszlása méretkategóriák szerint 2016-ban

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

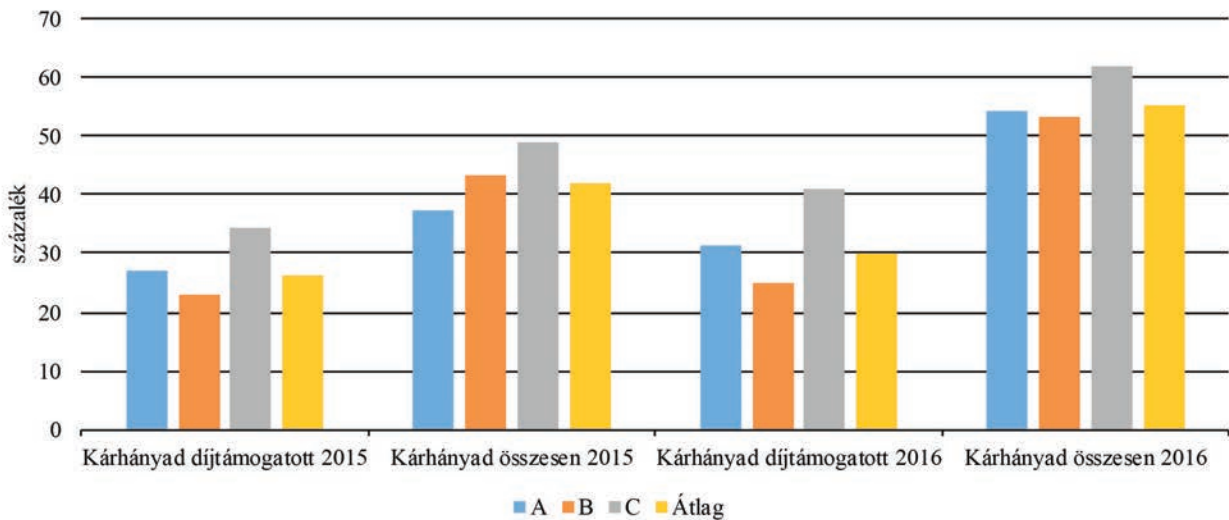
Kárhányadok

Biztosítási típusonkénti bontás

Az előző évinél kedvezőtlenebb és hektikusabb időjárás következtében a kárhányadok átlagosan 31,8 százalékkal nőttek 2016-ban. A legnagyobb mértékű változás az „A” típusú díjtámogatott és kiegészítő biztosítás együttesen számított kárhányadában történt, amely közel másfélszer (+45,6 százalék) volt nagyobb az

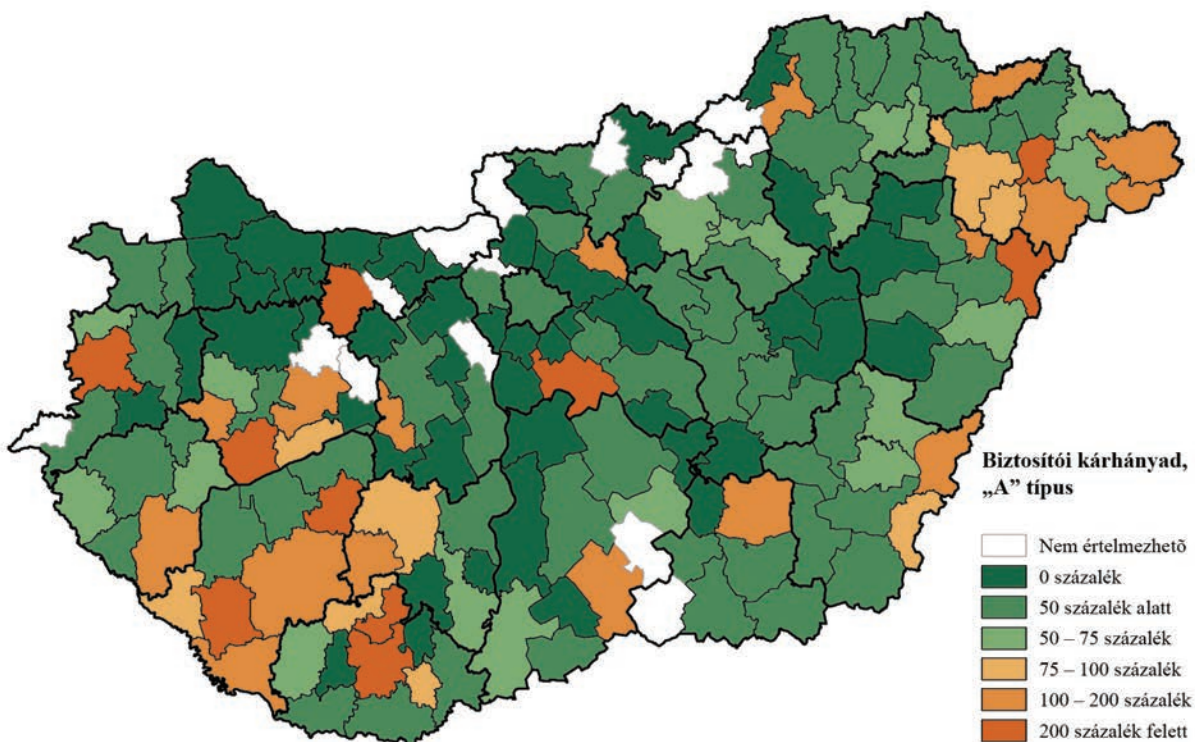
előző évinél (55. ábra). Az „A” típusú biztosítás nagyobb kárhányada elsősorban a napraforgót, továbbá az almát ért tavaszi fagy, vihar- és jégesókérral magyarázható. A „C” és „B” típusú biztosításoknál a kárhányadok 23-27 százalékra emelkedtek az aktuális évben, ahol is főként a búza, a kukorica, valamint az ültetvénykultúrákon belül az alma, a meggy, a kajszji és a cseresznye károsodott.

55. ábra: Kárhányadok biztosítási típusonkénti alakulása 2016-ban

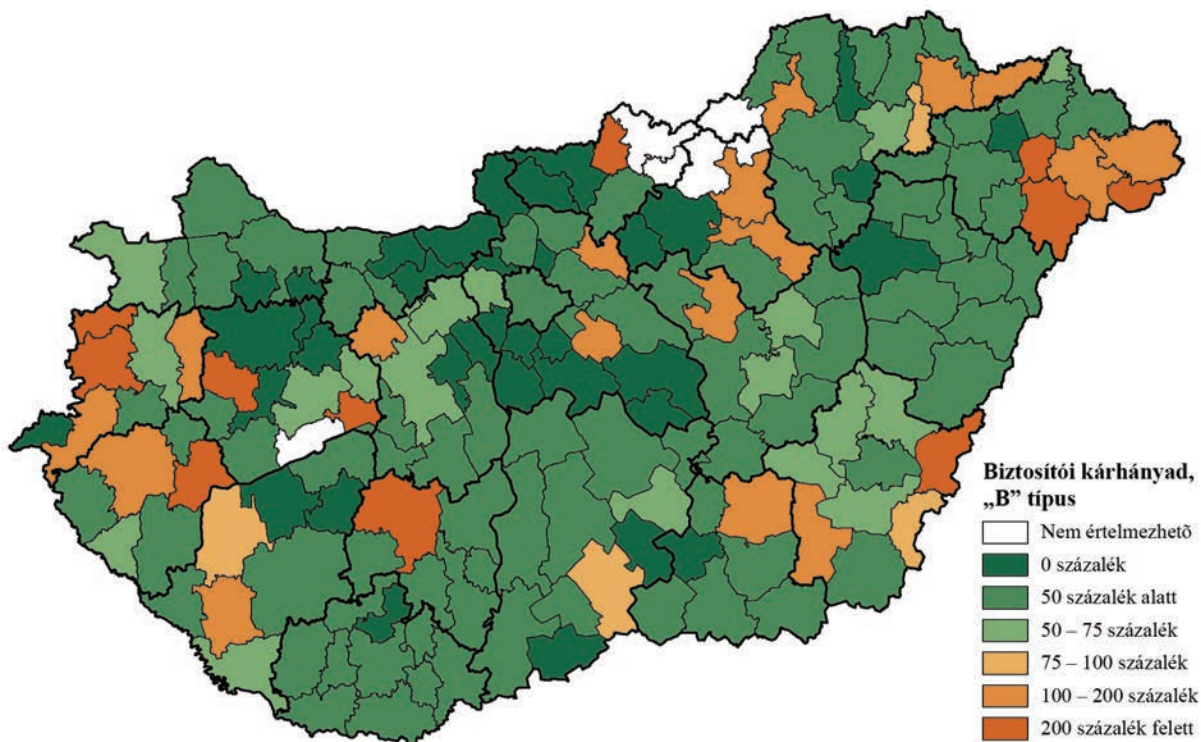
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

56. ábra: Kárhányadok járásonkénti alakulása az „A” típusú biztosítás esetén (díjtámogatott és kiegészítő)

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

57. ábra: Kárhányadok járásonkénti alakulása a „B” típusú biztosítás esetén (díjtámogatott és kiegészítő)

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

Járásonkénti bontás

A kárhányadok területi alakulása nagyon fontos a biztosítók számára (jelenleg egyetlen biztosító sem alkalmazza járásokra lebontva) a bonus-malus rendszer kialakításában.¹⁴

A térképen látható, hogy a 2016. évi időjárás az ország egyes területein jelentős károkat okozott. Tíz járásban (5,7 százalék) az „A” típus esetében 200 százalék feletti kárhányadok jelentkeztek, 43 járásban (24,4 százalék) 75–200 százalék közötti kárhányadokról beszélhetünk, 60 járásban (34,1 százalék) 50 százalék alatti kárhányadok keletkeztek, 48 járásban (27,3 százalék) pedig nem keletkezett kár 2016-ban (56. ábra).

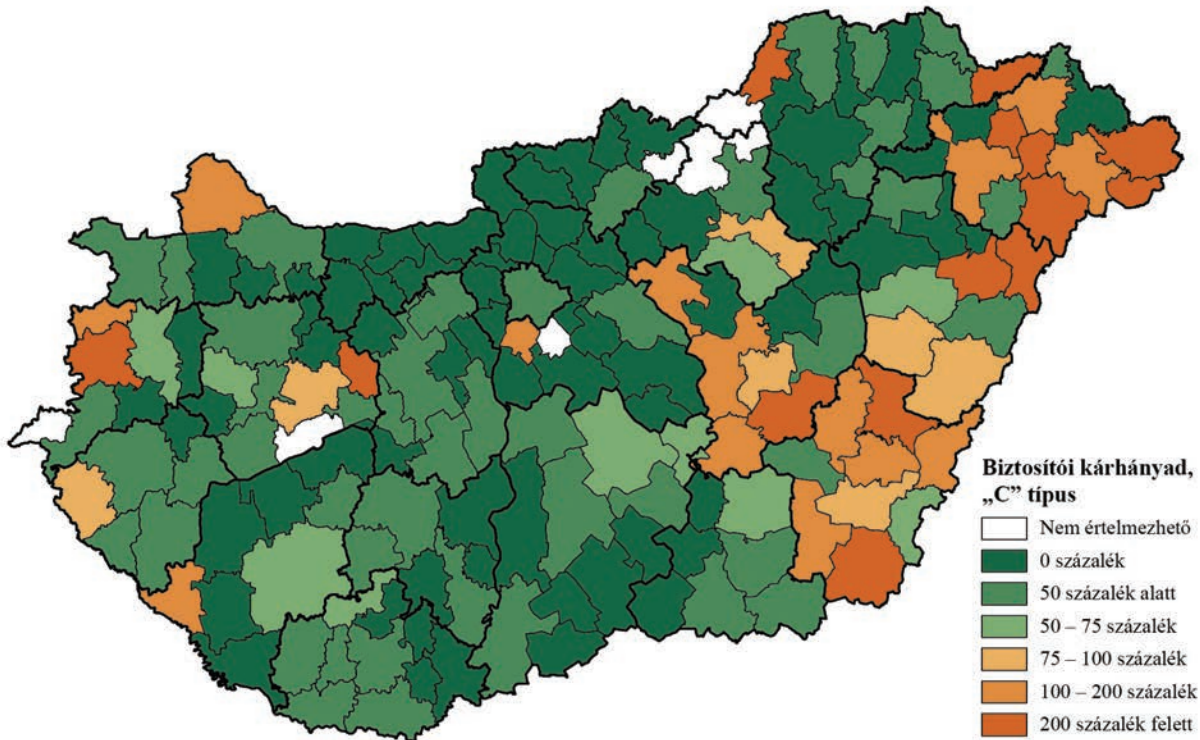
A „B” típusú biztosításoknál az előző évhez képest szintén több jelentős káresemény fordult elő. Első

sorban a jégeső, a vihar és a tavaszi fagy tizedelte a növényeket 2016-ban. A legmagasabb kárhányadok Vas, Zala, Veszprém, Tolna, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Békés és Borsod-Abaúj-Zemplén megyékben (11 járás) voltak, értékük meghaladta a 200 százalékot. 39 járásban (22,2 százalék) a kárhányadok 75–200, 85 járásban (48,3 százalék) pedig 50 százalék alatt alakultak. 35 járásban (19,9 százalék) pedig nem keletkezett kár (57. ábra).

A „C” típusú biztosítási kategóriában az előző évhez képest 14 járásban (azaz az összes járás 8,0 százaléka) jelentkezett 200 százalék feletti kárhányad, ami elsősorban az Alföld járásaira helyeződött. 31 járásban (17,6 százalék) 75–200 százalék közötti, 49 járásban 50 százalék alatti kárhányadról számolhatunk be, 75 járásban (42,6 százalék) nem volt kár (58. ábra).

¹⁴ Ha egy járás sorozatosan kedvezőtlen (75 százalék feletti) kárhányadokat produkál, a biztosítók az adott járásban várhatóan emelni fogják a díjakat, hogy csökkenték az adott járás kárhányadát és hozzáigazítsák a biztosítások díját a kárfizetésekhez. Emellett azonban egy-egy járás egy-egy éves kárhányadának drasztikus eltérése az éves országos kárhányadtól nem jelent extrém esetet: a biztosítói működés lényegéhez tartozik, hogy a veszélyközösségtől összegyűjtött biztosítási díjakat az adott évben éppen károsodó termelő vagy járás kapja meg, amelynek kárhányada így természetesen jóval meghaladhatja nemcsak a 75 százalékot, hanem a 100 százalékot is.

58. ábra: Kárhányadok járásonkénti alakulása a „C” típusú biztosítás esetén (díjtámogatott és kiegészítő)

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

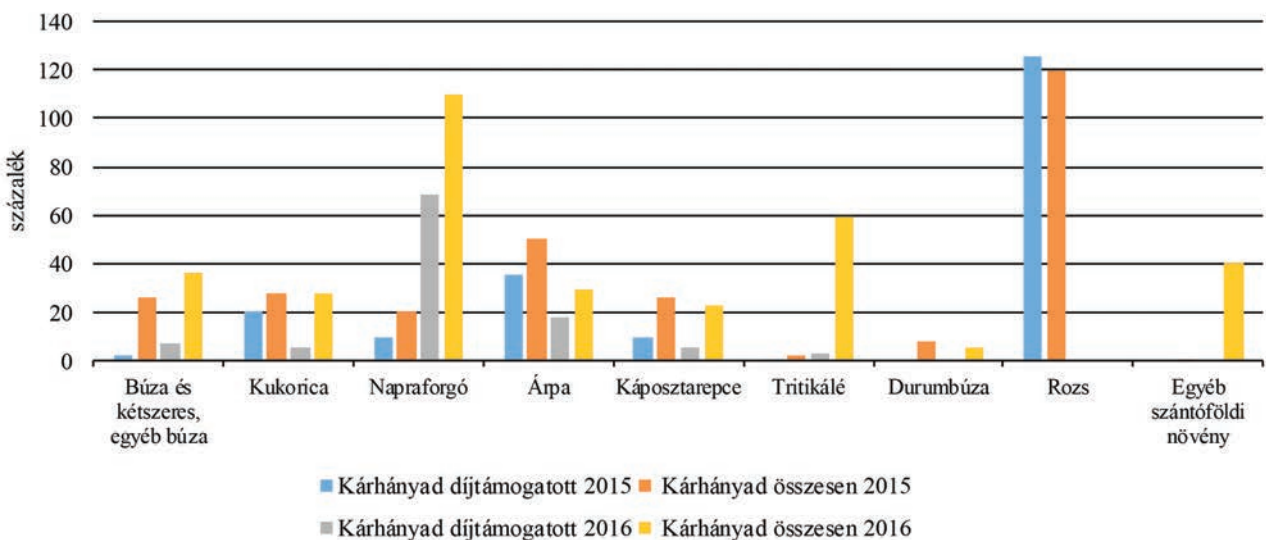
Ágazatonkénti bontás

A szántóföldi növénykultúráknál a kárhányadok jellemzően nőttek. A napraforgóhoz tartozó arányszám volt a legmagasabb (110,3 százalék), hiszen a 2016. évi rendkívül csapadékos-viharos időjárás jelentős károkat okozott a táblákon. Az özőnvízszerű esők a legsérülékenyebb időszakában érték a növényt (még lágy, törékeny a szára, a gyökérzete sem kiterjedt, a tányérnak

azonban már jelentős súlya volt). A második legjobban károsodott növény a tritikálé volt 59,3 százalékos kárhányaddal. A nagyobb területen termesztett kukorica és a kalászosok kárhányada elsősorban a tavaszi fagyoknak köszönhetően 20–36 százalék közé esett az aktuális évben (59. ábra).

A „B” biztosításnál a legnagyobb kárhányad a zabnál keletkezett (190,7 százalék), ezt követte a nap-

59. ábra: A főbb szántóföldi kultúrák kárhányadai a II. pillérben „A” típus esetében

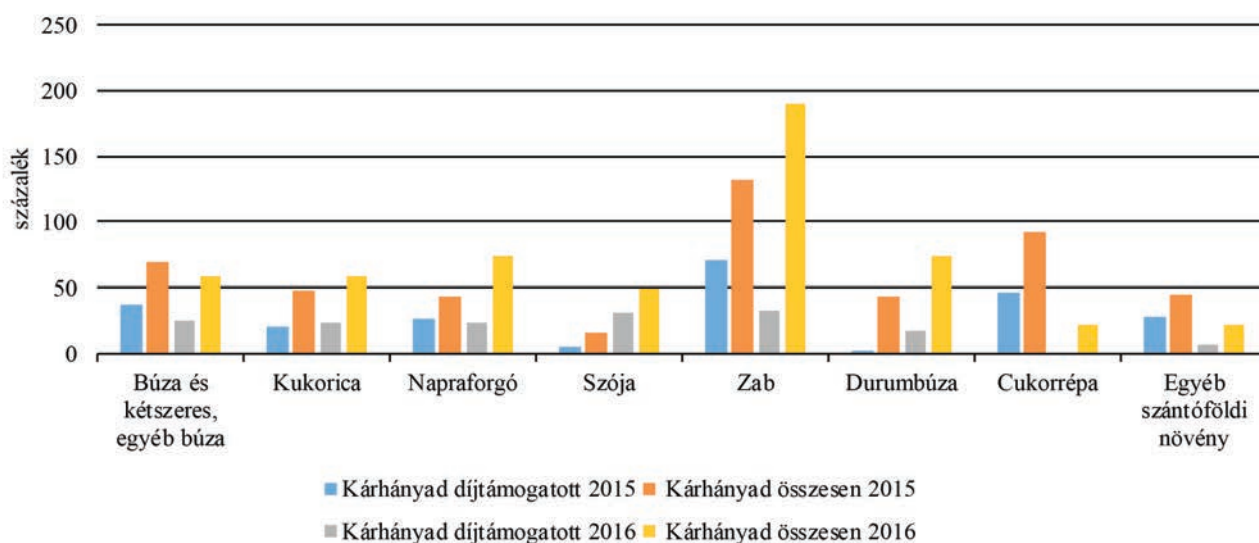
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

raforgó és a durumbúza 73,5–73,6 százalékos kárhánnyal. A többi szántóföldi növénynél a kárhánnyadok 20–60 százalék között változtak, a legkisebb kárhánnyal a cukorrépa és az egyéb szántóföldi növények rendelkeztek (60. ábra). Összehasonlítva az „A” típusú biztosítás kárhánnyadait elmondható, hogy a „B” kategória kárhánnyadai átlagosan 30 százalékkal haladták meg az „A” biztosításét 2016-ban. Az „A” típusú biztosítás magasabb díj ellenében az aszályra kínál többletfezetet, de mivel a 2016-os évben nem volt aszály, így mind a „B”, mind az „A” típus esetében elsősorban a jégesőre fizettek, ezért az alacsonyabb díjú „B” bizto-

sítás kárhánnyada 2016-ban magasabb volt, mint az „A” biztosításoké.

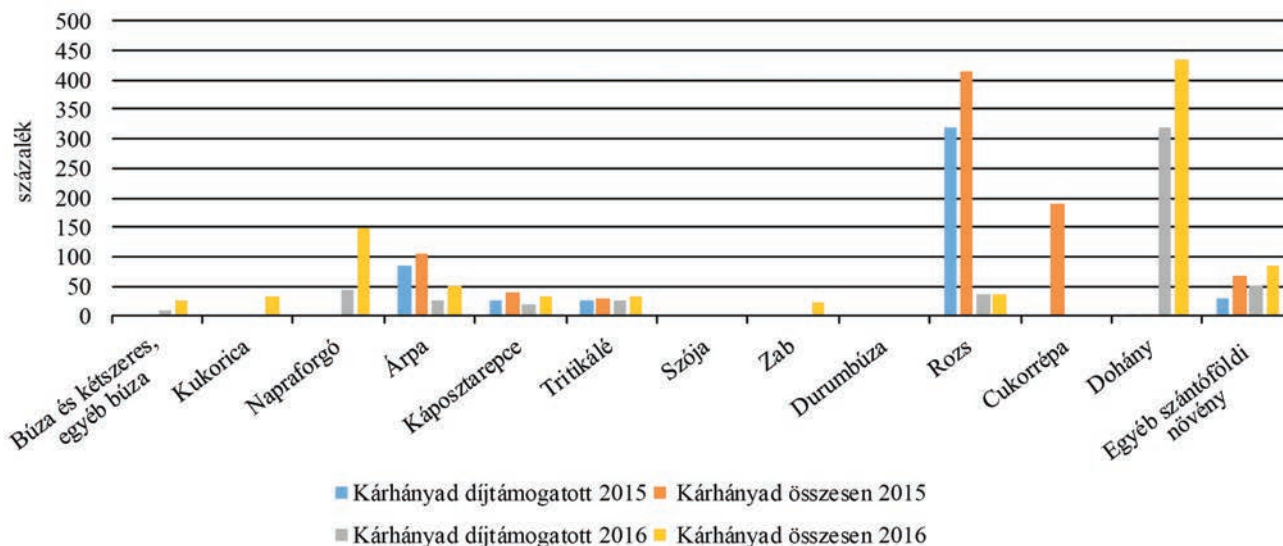
Az előző évhez képest a biztosítások kárhánnyada „C” típusú díjtámogatott biztosításnál is nőtt. A legnagyobb kárhánnyal a dohány (435,1 százalék) és a napraforgó (150,5 százalék) rendelkezett. A legnagyobb területen termesztett búza és kukorica kárhánnyada 27–34 százalék között változott, itt elsősorban a tavaszi fagyok okoztak kieséseket. A cukorrépa, annak ellenére, hogy előző évben az egyik legmagasabb kárhánnyalal bíró növény volt, nem fizettek kárterítést 2016-ban (61. ábra).

60. ábra: A főbb szántóföldi kultúrák kárhánnyadai a II. pillérben „B” típus esetében

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

61. ábra: A főbb szántóföldi kultúrák kárhánnyadai a II. pillérben „C” típus esetében

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

A főbb ültetvénykultúráknál az előző évhez képest a kárhányadok az „A” típuson belül az almánál, a körtenél és a borszőlőnél a tavaszi fagyok következtében emelkedtek. A legnagyobb kárhányaddal az alma (89,2 százalék) és a körte (84,3 százalék) bírt, ezt követte a borszőlő 54,8 százalékkal (62. ábra).

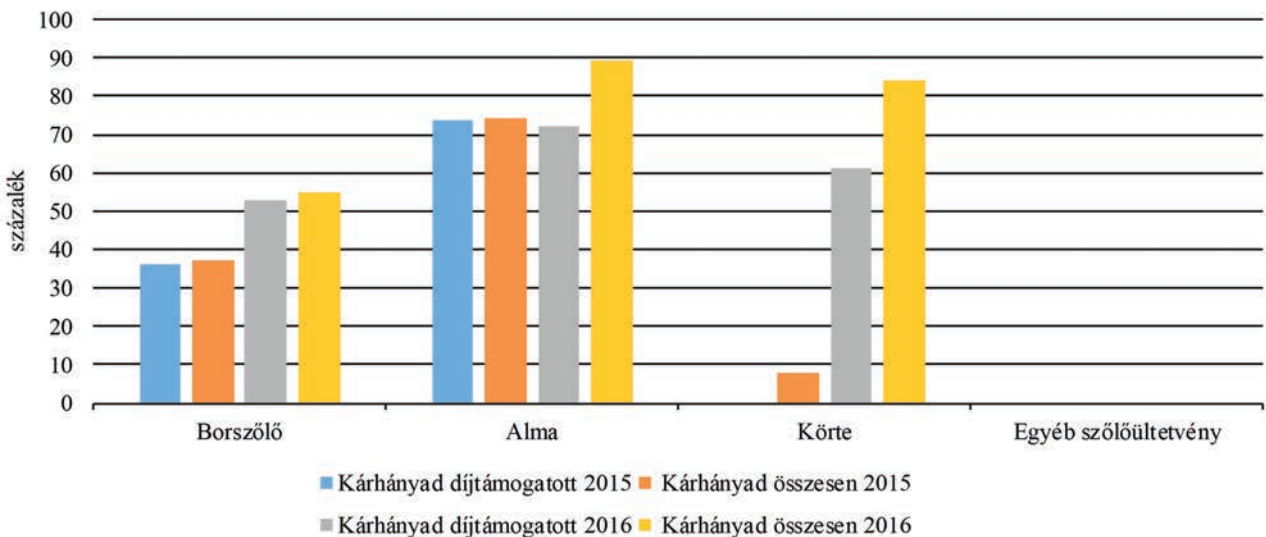
A főbb ültetvénykultúrák kárhányadai a „B” típusú díjtámogatott biztosítás esetében jellemzően az előző évhez képest mérséklődtek. Ez alól kivételt képez a kajszibarack, ahol 22,3 százalékról 43,6 százalékra nőtt a mutató értéke, vagyis megkétszereződött. A legmagasabb kárhányad a diónál keletkezett 79,6 százalékkal, ezt követte a szilva 62,6, majd a kajszibarack 43,6 százalékkal. A meggy, a cseresznye és az

őszibarack kárhányada 22–38 százalék között változott 2016-ban (63. ábra).

A díjtámogatott „C” típusú biztosításnál az ültetvénykultúrák esetében az alma, a szilva és a cseresznye kárhányada 130–191 százalékkal nőtt az előző évhez képest. Több mint 70 százalékkal esett az őszi-barack és a körte kárhányada. Annak ellenére, hogy a meggy és a borszőlő kárhányada az előző évhez képest kicsivel kevesebb mint 20 százalékkal csökkent, még így is jelentősen károsodtak ezek az ültetvények (36–64 százalékos kárhányad) 2016-ban (64. ábra).

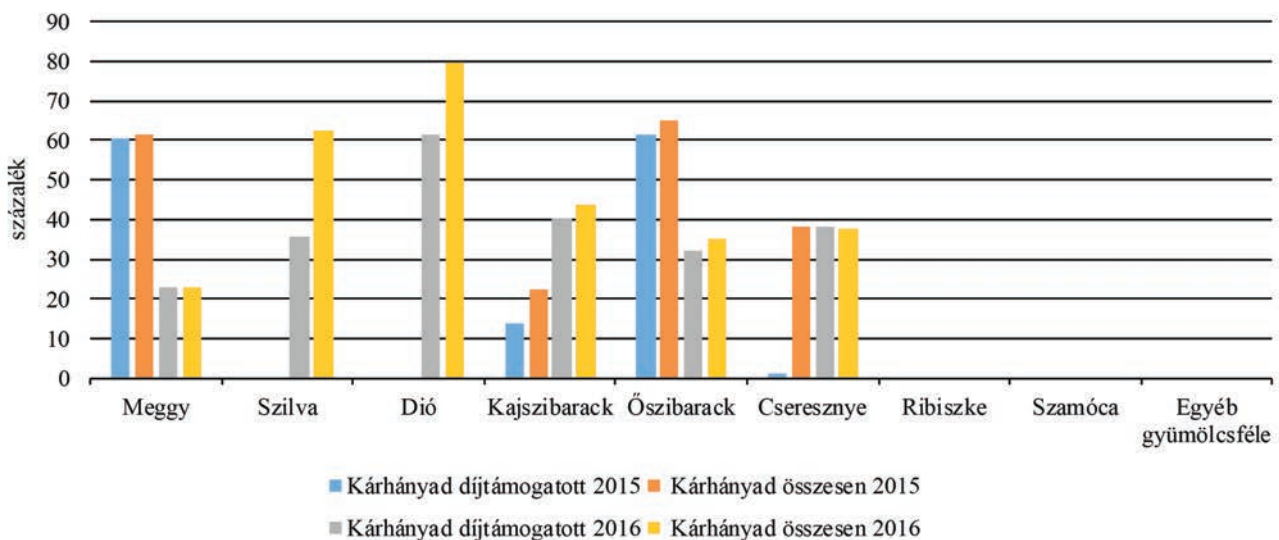
A főbb zöldségkultúráknál 15–446 százalékkal nőtt a kárhányad a „B” típusú biztosítás esetében 2016-ban. A legnagyobb kárhányaddal az egyéb szántóföldi zöldség

62. ábra: A főbb ültetvénykultúrák kárhányadai a II. pillérben „A” típus esetében

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

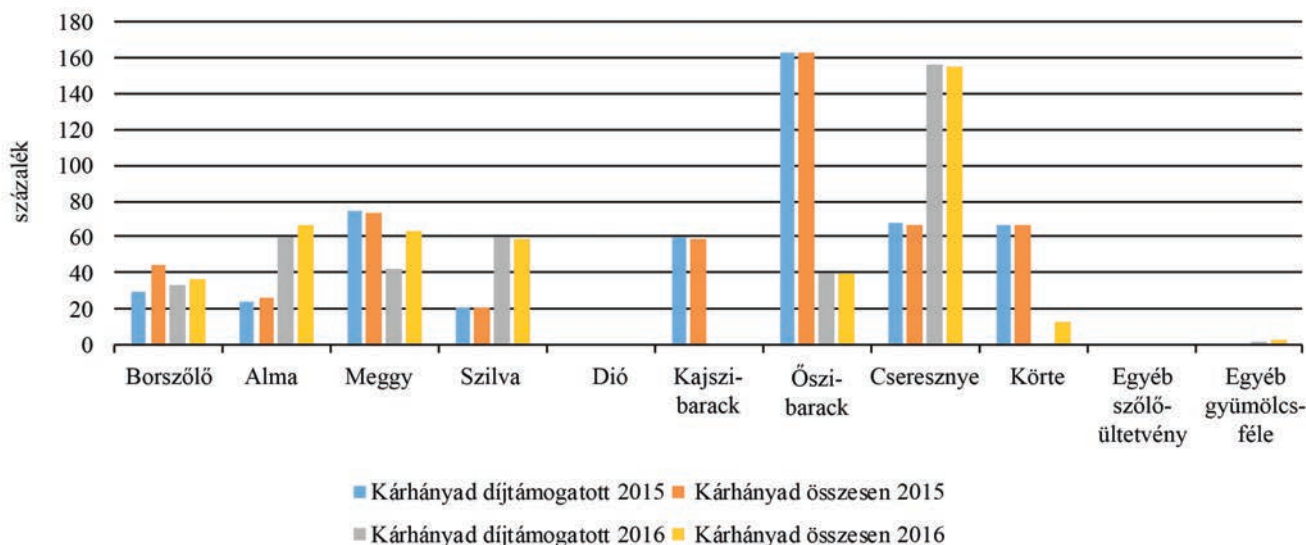
63. ábra: A főbb ültetvénykultúrák kárhányadai a II. pillérben „B” típus esetében

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

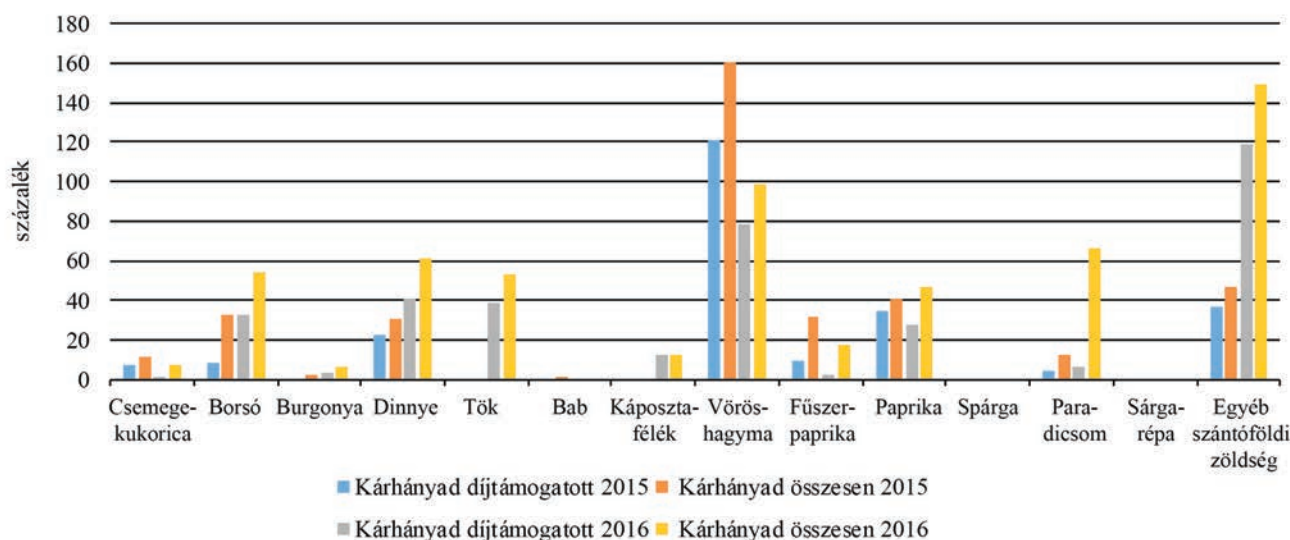
64. ábra: A főbb ültetvénykultúrák kárhányadai a II. pillérben „C” típus esetében^{a)}

^{a)} Azok a növények maradtak ki az ábráról, amelyekre nem kötöttek „C” típusú biztosítást.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

65. ábra: A főbb zöldségkultúrák kárhányadai a II. pillérben „B” típus esetében

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

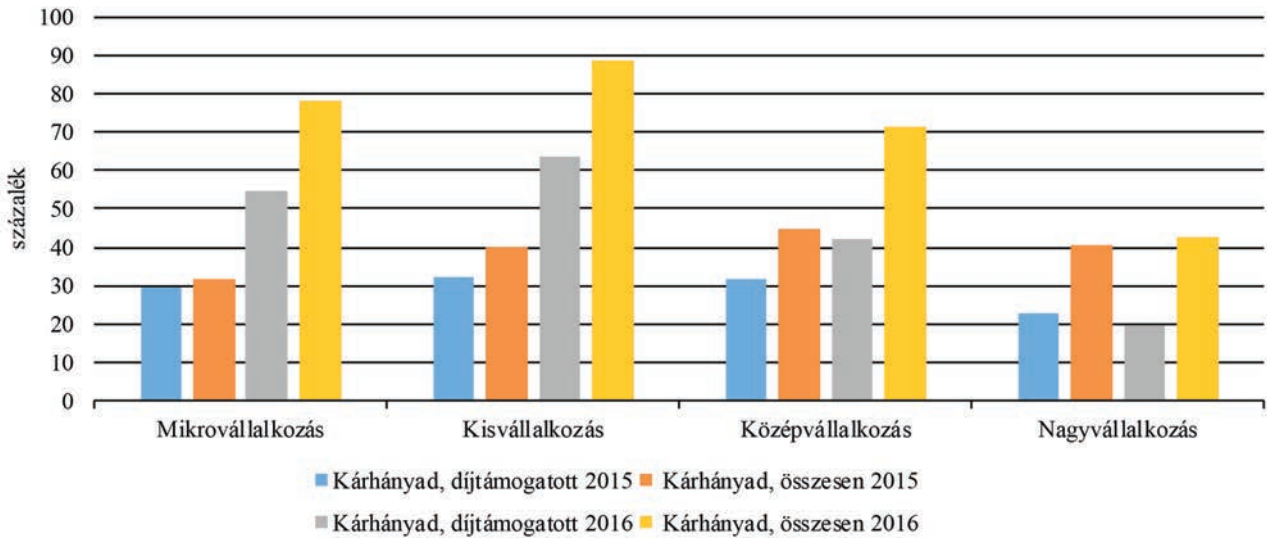
ségnövények rendelkeztek (149,1 százalék), a vöröshagyma, a borsó, a paprika, a dinnye, a paradicsom kárhányada 47–99 százalék között alakult. A legjobban a csemegekukorica kárhányada csökkent, közel 40 százalékkal (65. ábra).

Méret szerinti bontás

A díjtámogatott és kiegészítő biztosítások együttes kárhányada összességében jelentősen emelkedett az

előző évhez képest. A legnagyobb arányokkal a kisvállalkozások rendelkeztek (88,4 százalék), ezt követték a mikro- és középvállalkozások 70 százalék feletti értékekkel. A nagyvállalkozások kárhányada a kockázatorlasztás következtében 42,7 százalék volt. Legjelentősebben az előző évhez képest a mikrovállalkozások díjtámogatott és kiegészítő biztosításainak együttes kárhányada emelkedett, közel két és félszeresére (66. ábra).

66. ábra: A kárhányadok méretkategóriánkénti alakulása a II. pillérben 2015–2016-ban

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

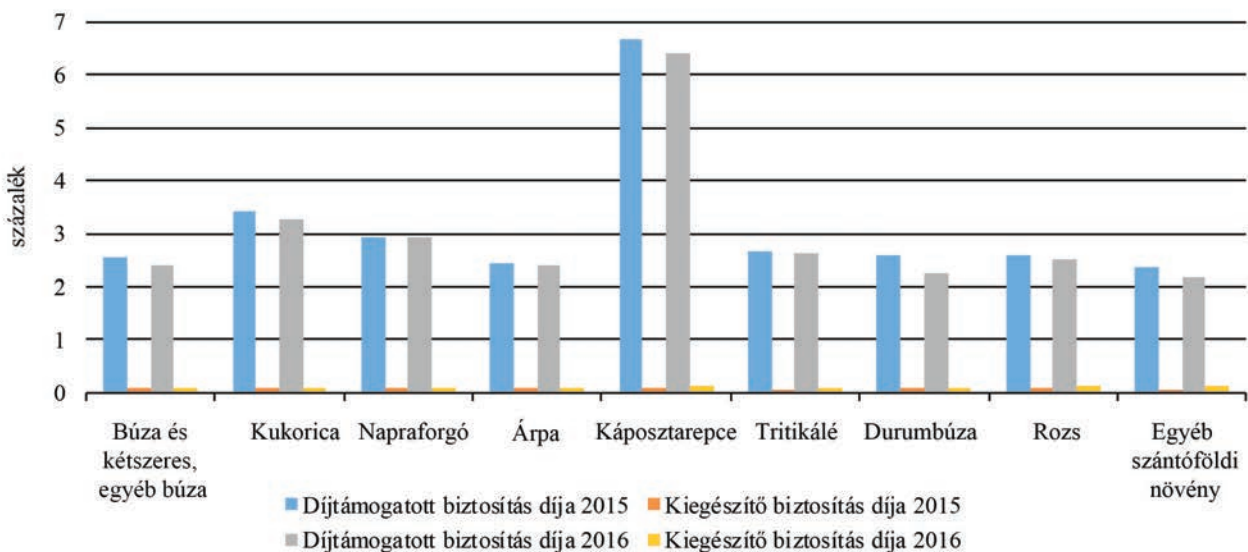
A biztosítási díjak változása

A biztosítási díjak kulcstényezőt jelentenek úgy a termelői kockázatvállalás tekintetében, mint a biztosítói kárhányadok alakulásában. Ennek megfelelően a következőkben bemutatjuk, hogy az egyes ágazatok esetében milyen biztosítási díjtételekkel¹⁵ találkozhatnak a termelők és milyen változások következtek be 2015 és 2016 között az egyes biztosítási típusok között. Mivel az „A” típusú biztosítások esetében azonos a biztosítók által lefedett kockázat, a „B” típusú biztosítások esetében pedig az esetek döntő többségében jég,

esetleg jég-tűz-vihar biztosításról van szó, ezért ezt a két típust vizsgáljuk meg. A „C” típusú biztosítások esetében bármilyen veszélynem bekerülhet a fedezett kockázatok körébe, így e típust – mivel az egyes biztosítások igen eltérő kockázatokat fedhetnek le – nem elemezzük.

A szántóföldi növényekre kötött „A” típusú biztosítások díjtétele az alapidíjak tekintetében 1,4-12,3 százalékkal csökkent, miközben a kiegészítő biztosítások esetében átlagosan 30 százalékos növekedés történt. Az alapidíjtételeknél a búza, a durumbúza és az egyéb szántóföldi növények díjtétele esett a legjobban (6,5-

67. ábra: Az „A” típusú biztosítások átlagos díjtámogatott és kiegészítő díjtételének változása 2015–2016-ban a szántóföldi növények körében

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

¹⁵ A díjtétel a biztosított terményérték (biztosítási összeg) meghatározott százaléka.

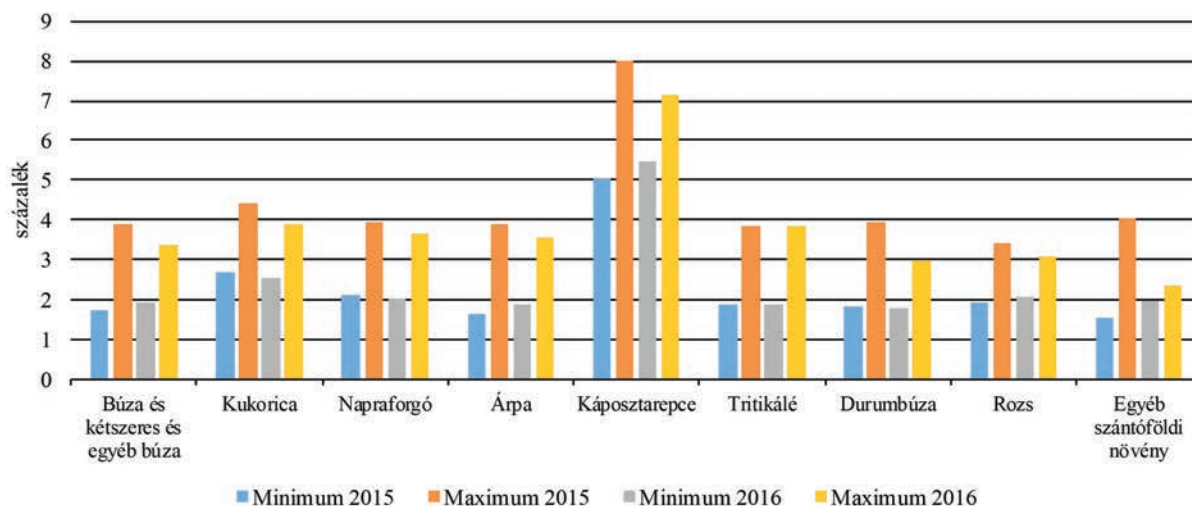
12,3 százalékkal), ezt követte a kukorica és a káposztarepce (4,0-4,2 százalékkal). A kiegészítő biztosítások díjtételei változatosan bővültek, az egyéb szántóföldi növény és a tritikálé díjtételei 42-116 százalékkal múltak felül az előző évi értékeket (67. ábra).

A mezőgazdasági biztosításokat kínáló piaci szereplők díjtételei között, illetve az egyes növénykultúrák előző évi díjszabásaihoz képest jelentős eltérések mutatkoztak. A szántóföldi növényeknél az „A” biztosítási típus minimumdíjai átlagosan 6,1 százalékkal nőttek, a maximumdíjak átlagosan 14,3 százalékkal mérséklődtek a 2015. évi díjtételekhez képest. A legnagyobb mértékben az egyéb szántóföldi növényeknél nőtt a minimumdíj, ugyanakkor a maximumdíjak is itt csökkentek a legjobban. A minimum- és maximumdíjak

közötti különbséget nézve megállapítható, hogy minden növénynél csökkent a díjtételek közötti különbség, a legjobban, 2,1 százalékponttal az egyéb szántóföldi növényeknél, a káposztarepcénél, az árpánál, a búzánál és a durumbúzánál. A többi növény esetében a minimum- és maximumdíjak közötti közeledés 0,2–1,3 százalékpont intervallumon belül változott (68. ábra).

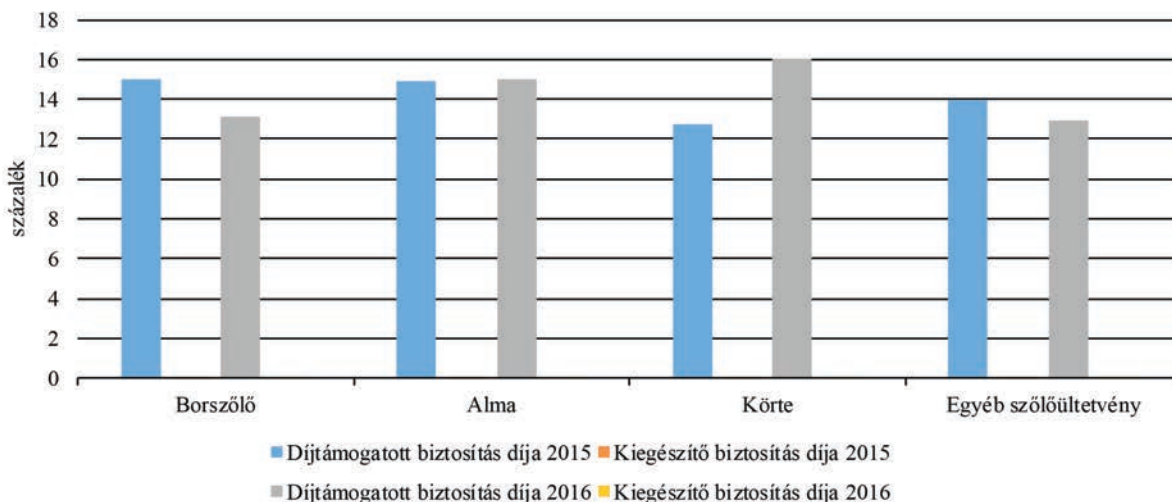
Az ültetvénykultúráknál az „A” típusú biztosítások díjtételei a körte esetében 25,5 százalékkal emelkedtek, ugyanakkor a borszőlő díjtámogatott biztosítási díja több mint 20 százalékkal, az egyéb szőlőültetvényeké 7,5 százalékkal csökkent 2016-ban. Az alma díjtámogatott biztosításának díjtétele alig változott az előző évhez képest. A kiegészítő díjtételek az alma kivételével 12–31 százalékkal emelkedtek a tárgyévben (69. ábra).

68. ábra: Az „A” típusú díjtámogatott biztosítások minimum- és maximumdíjtételének változása 2015–2016-ban a szántóföldi növények körében

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

69. ábra: Az ültetvénykultúrákra kötött „A” típusú biztosítások átlagos díjtámogatott és kiegészítő díjtételének változása 2015–2016-ban

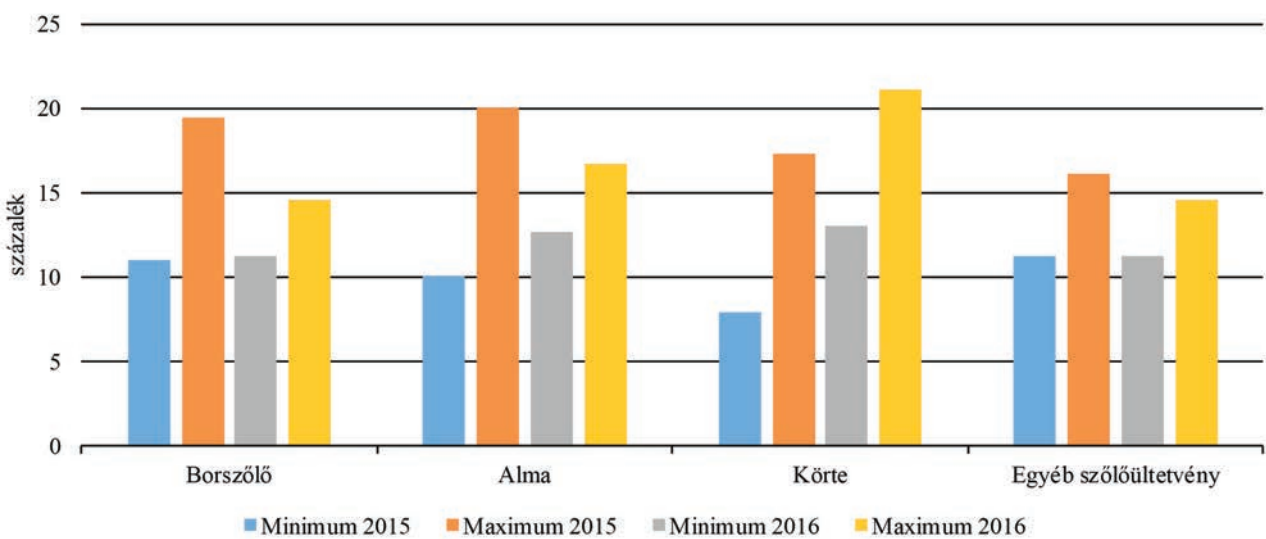
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

Az „A” biztosítási kategóriában a minimumdíjtételek átlagosan 23,6 százalékkal haladták meg az előző évit. A körténél 65,8, a borszőlőnél 2,4, az almánál 26,0 százalékkal emelkedtek a biztosítás minimumdíjtételei. A maximumdíjtételek az almánál 17,8 százalékkal, a borszőlőnél 25,1 százalékkal, az egyéb szőlőültetvényénél 9,1 százalékkal csökkentek, a körténél 21,4 százalékos emelkedés volt elkönnyelhető. A maximum- és a minimumdíjak közötti különbség csökkent az előző évhez képest, az eltérés legjobban (5-6 százalékponttal) az almánál és a borszőlőnél mérséklődött (70. ábra).

A „B” típusú biztosítások díjtételei a zab és az egyéb szántóföldi növényeknél 6,2–11,1 százalékkal növekedtek, a többi növényenél 0,8–7,6 százalékos mérséklődés történt. Legnagyobb mértékben a durumbúza díjai csökkentek (-7,6 százalékkal), a nagy szántóterületen termesztett növények díjtételei 1,3–5,7 százalékkal maradtak el a 2015. évi értékektől. A kiegészítő díjtételek a durumbúza és a cukorrépa kivételével összességében 0,6–13,4 százalékkal bővültek az előző évhez képest 2016-ban (71. ábra).

A „B” típusú biztosítások esetében a minimum- és a maximumdíjak szinte változatlanul maradtak az előző

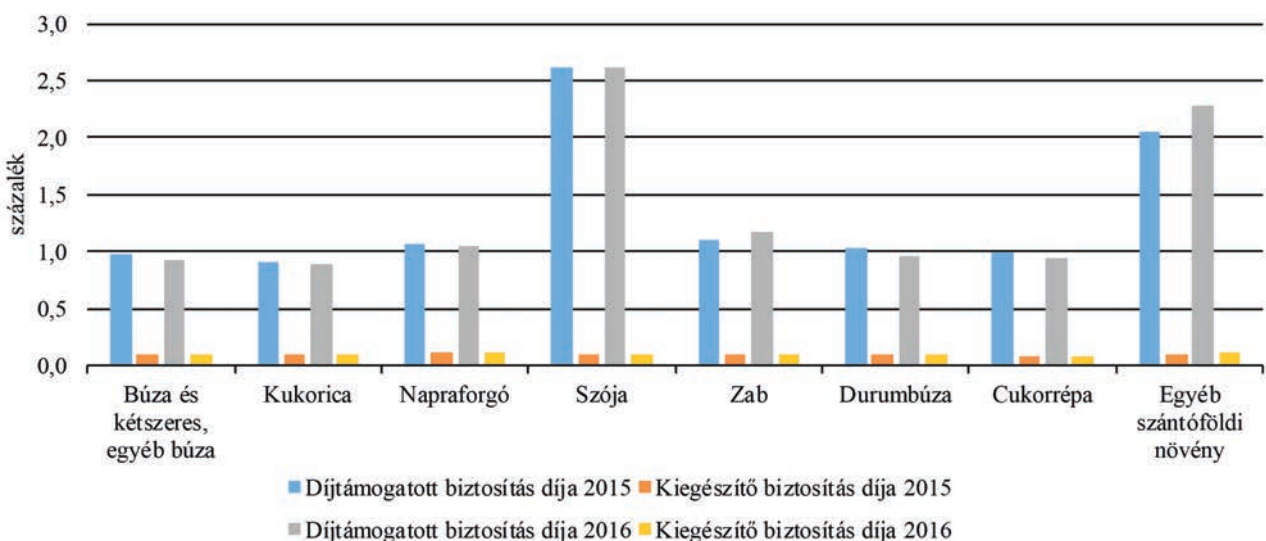
70. ábra: Az „A” típusú díjtámogatott biztosítások minimum- és maximumdíjtételének változása 2015–2016-ban a gyümölcsök esetén

Megjegyzés: A teljes listából azok kerültek be, ahol mindkét évre volt biztosítás ebben a típusban.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

71. ábra: A „B” típusú biztosítások átlagos díjtámogatott és kiegészítő díjtételének változása 2015–2016-ban a szántóföldi növények esetén

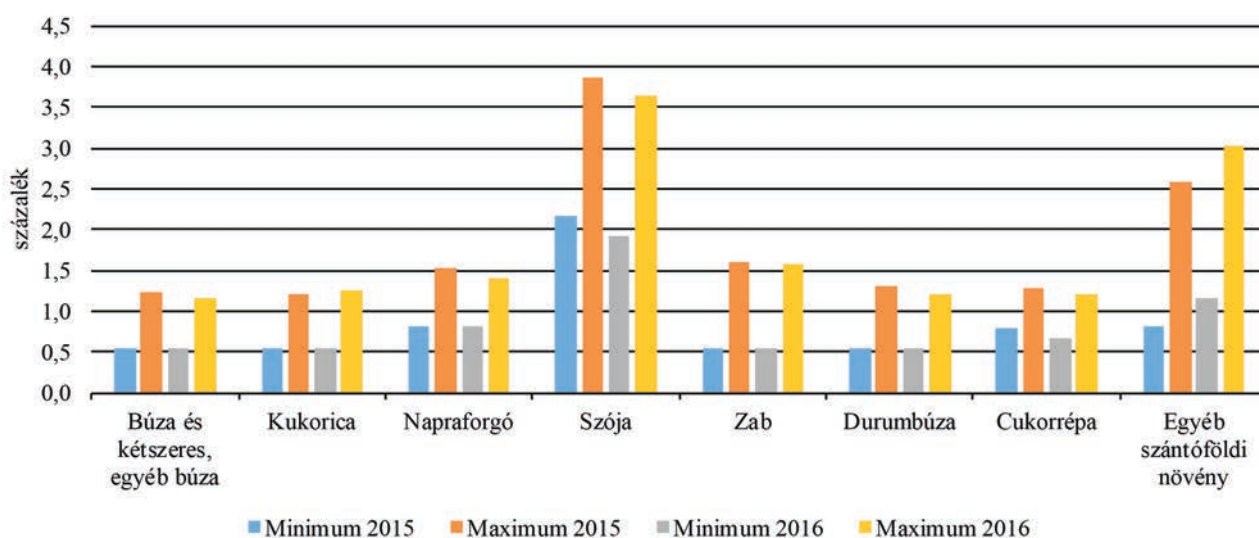
Megjegyzés: A teljes listából azok kerültek be, ahol mindkét évre volt biztosítás ebben a típusban.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

évi díjtételekhez képest. A maximumdíjak a kukoricán és az egyéb szántóföldi növényeken kívül mindössze 0,03–0,21 százalékponttal csökkentek. A minimumdíjaknál a napraforgónál, a szójánál és a cukorrépánál mérséklődés következett be, a többi növény esetében stagnálás volt megfigyelhető. Egyedül az egyéb szántóföldi növénykategória minimumdíjtételei emelkedtek 0,36 százalékponttal 2016-ban. A minimum- és a maximumdíjtételek közötti különbség a „B” biztosítási kategóriánál nem változott jelentősen az előző évihez képest (72. ábra).

A dió és az egyéb gyümölcsfélék kivételével az alapdíjtételek a „B” biztosításnál átlagosan 4–20 százalékkal visszaestek az előző évihez képest. Legjelentősebben az őszibarack alapbiztosításának díjtétele esett, 19,5 százalékkal. Ezt követték a cseresznye és a szamóca alapdíjai több mint 9 százalékos csökkenő értékekkel. A kiegészítő biztosítási díjaknál változatosan alakult a kép, a legnagyobb mértékben, több mint 30 százalékkal a szilva és a kajszibarack kiegészítő biztosítási díja emelkedett. Ugyanakkor a dió és az egyéb gyümölcsfélék díjai csökkentek 2016-ban (73. ábra).

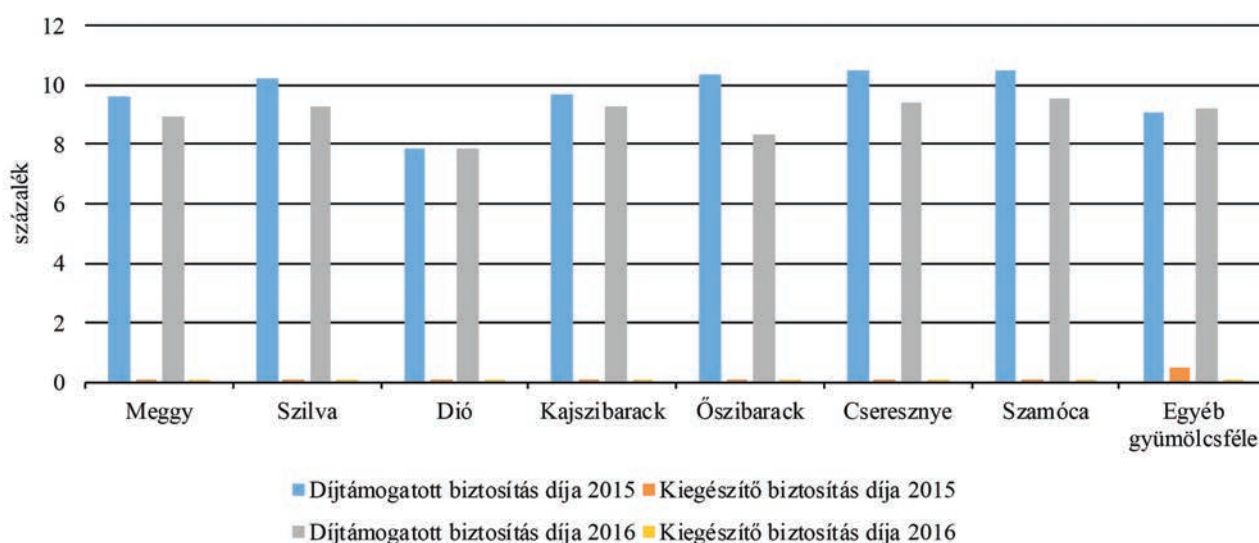
72. ábra: A „B” típusú díjtámogatott biztosítások minimum- és maximumdíjtételének változása 2015–2016-ban a szántóföldi növények esetén

Megjegyzés: A teljes listából azok kerültek be, ahol mindkét évre volt biztosítás ebben a típusban.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

73. ábra: A „B” típusú biztosítások átlagos díjtámogatott és kiegészítő díjtételének változása 2015–2016-ban a gyümölcsök esetén

Megjegyzés: A teljes listából azok kerültek be, ahol mindkét évre volt biztosítás ebben a típusban.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

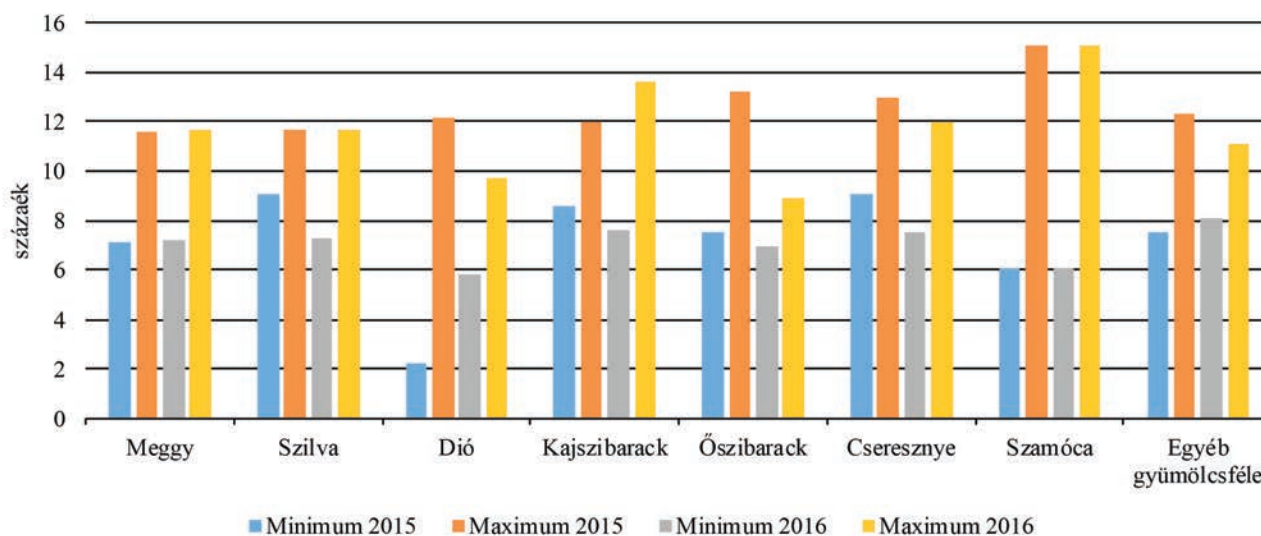
Az ültetvénykultúráknál a maximumdíjak a meggy, a szilva, a kajszibarack és a szamóca kivételével átlagosan 1–5 százalékponttal csökkentek az előző évihez képest. A minimumdíjaknál is 0,5–1,8 százalékpontos csökkenés következett be, kivéve a meggyet, a diót és az egyéb gyümölcsöket (74. ábra).

A zöldségeknél a „B” típusú biztosítások alapdíjtételei egyes esetekben jelentősen megugrottak, más növényeknél jelentős csökkenés volt megfigyelhető. Legjelentősebb visszaesés a spárga díjtételénél követ-

kezett be (32,1 százalék). A kiegészítő díjak a dinnyénél és a paprikánál 40–50 százalékkal csökkentek az előző évihez képest, néhány esetben (bab, vöröshagyma) jelentős, több mint 60 százalékos növekedés történt (75. ábra).

Bár a minimum- és maximumdíjtételek a zöldségeknél átlagosan 4,1–9,9 százalékkal csökkentek az előző évihez képest, mégis egyes esetekben jelentős változás történt. A legnagyobb mértékben a paprika és a spárga maximumdíja esett (több mint 20 százalék), ugyanak-

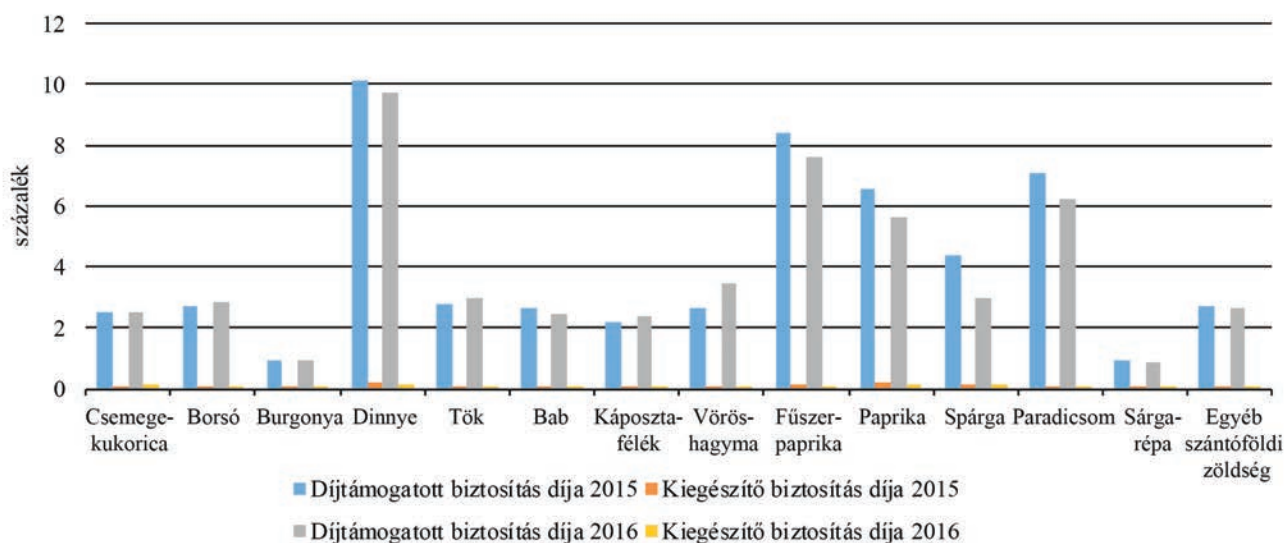
74. ábra: A „B” típusú díjtámogatott biztosítások minimum- és maximumdíjtételének változása 2015–2016-ban a gyümölcsök esetén

Megjegyzés: A teljes listából azok kerültek be, ahol mindkét évre volt biztosítás ebben a típusban.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

75. ábra: A „B” típusú biztosítások átlagos díjtámogatott és kiegészítő díjtételének változása 2015–2016-ban a zöldségek esetén

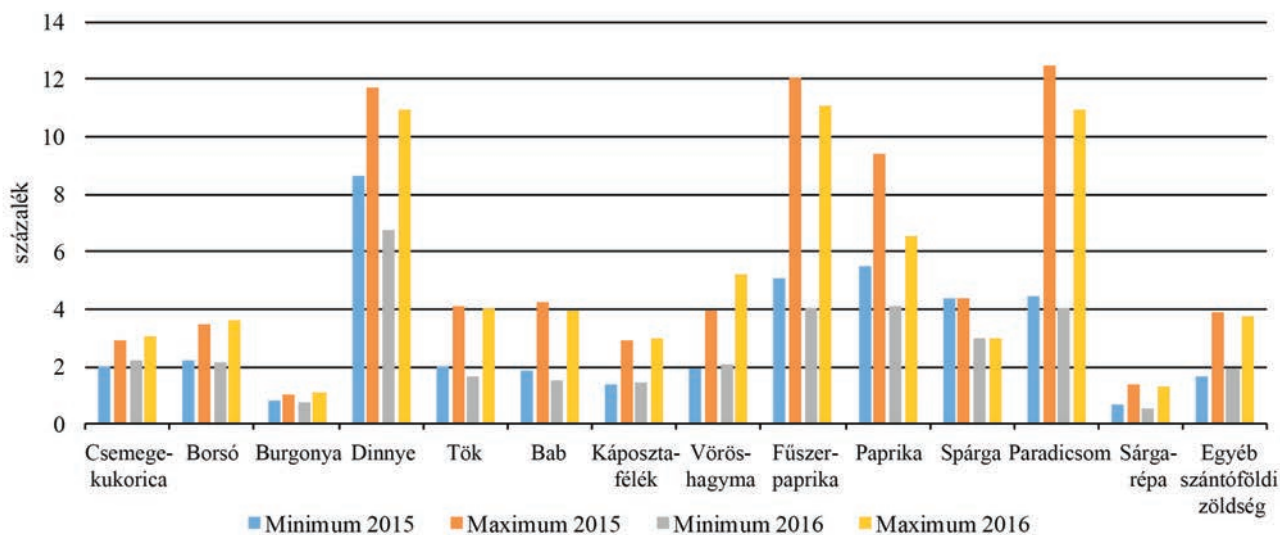
Megjegyzés: A teljes listából azok kerültek be, ahol mindkét évre volt biztosítás ebben a típusban.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

kor a vöröshagyma, a burgonya, a csemegekukorica, a borsó és a káposztafélék díjtételei 3,8–31,3 százalékkal emelkedtek 2016-ban. A minimumdíjak esetében a csemegekukorica, a káposztafélék, a vöröshagyma és az egyéb szántóföldi zöldségek díja 7–16 százalé-

kal nőtt, a többi növénynél csökkenés figyelhető meg. A minimum- és maximumdíjak egyes esetekben közeltek, más növényeknél távolodtak egymáshoz képest (76. ábra).

76. ábra: A „B” típusú díjtámogatott biztosítások minimum- és maximumdíjtételének változása 2015–2016-ban a zöldségek esetén

Megjegyzés: A teljes listából azok kerültek be, ahol mindkét évre volt biztosítás ebben a típusban.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

Összefoglalás

Az agrár-kockázatkezelési rendszer működésének értékelése 2016

Kemény Gábor (szerk.) és Lámfalusi Ibolya (szerk.)

1. Az elmúlt időszakban a kockázatkezelési rendszer I. pillérében több kedvező módosítás történt, melyek éreztetik pozitív hatásukat. A 2016. évi kockázatkezelési rendszer I. pillérében a termelők száma 1,5 százalékkal nőtt az előző évihez képest, 72 474-ről 72 543 főre változott. A befizetett kárenyhítési hozzájárulás 0,6 százalékkal emelkedett, 4160-ról 4184 millió forintra. A kárenyhítési alap tárgyévi forrása tovább bővült 9,5 százalékkal, így a 2016. évi károk kezelésére 23,5 milliárd forint áll rendelkezésre.
2. Az egyes ágazatokban a kárenyhítési rendszer által lefedett területek nagysága a zöldségkultúrák esetében csökkent, a szántóföldi növénykultúrákban és az ültetvénykultúrákban növekedett az előző évhez képest. A legjobb penetrációval továbbra is az ültetvénykultúrák rendelkeztek, értékük 98 százalék felett alakult átlagosan.
3. Az átlagosnál kedvezőbb időjárási viszonyok jellemezték a 2016-os évet, ebből kifolyólag a bejelentett károsodott terület és a kárkifizetések összege mérséklődött az előző, szélsőséges időjárási elemekkel (főként aszályal) jobban sújtott évhez képest. A legjelentősebb károkat a tavaszi fagy és a jégeső okozta. A károk zöme az ültetvénykultúrákat érintette. A bejelentett károsodott terület nagysága 35,2 százalékkal mérséklődött. A kárenyhítő juttatás alapját képező (jogosnak ítélt) károsodott terület 52,9 százalékkal csökkent, 29 143 hektár volt, szemben a 2015. évi 61 824 hektárral. A jogosnak megítélt kárenyhítő juttatás iránti kérelmek száma nagyságrendileg nem változott, az igényelt összeg négyötöde volt az előző évi értéknek, 6050 millió forintról 4928 millió forintra csökkent. A kárenyhítő juttatás 62,6 százalékát tavaszi fagykár, 21,8 százalékát jégesőkár fizették ki. Ezen felül 6,9 százalékban belvízkár, 5,9 százalékban viharok, 1,7 százalékban felhőszakadéskár enyhítésére történt kifizetés. Az őszi és téli fagykárhoz, valamint az aszálykárhoz kapcsolódó kárenyhítés aránya 1 százalék alatt maradt. Magyarországon a növénykultúrák bontás alapján az összes kárenyhítő juttatásból a gyümölcsfélék 59,5 százalékkal, a szántóföldi növények 20,5 százalékkal, a borszőlő 8,7 százalékkal és a szántóföldi zöldségek 11,3 százalékkal részesedtek a tárgyévben. A kifizetett kárenyhítő juttatás és a befizetett kárenyhítési hozzájárulás hányadosaként számolt kárhányad nagysága járásonként eltérően változott. A legmagasabb, 200 százalék feletti kárhányad 35 járásban fordult elő, ezek Szabolcs-Szatmár-Bereg megye, Pest megye, Veszprém megye területén, illetve az ország nyugati részén találhatók. A mikro- és kisvállalkozások a kárenyhítési rendszer fő kedvezményezettjei, befizetéseik többszörösét kapták meg kárenyhítési juttatásként. A mikrovállalkozások kárhányadértéke meghaladta az 550 százalékot, a kisvállalkozásoké 248,1 százalék volt. A közép- és nagyvállalkozások kevésbé károsodtak, mint az előző aszályos évben. A közép- és nagyvállalkozások kárhányada 181,4 százalékról 148,5 százalékra, a nagyvállalkozások kárhányada 85,0 százalékról 39,9 százalékra mérséklődött.
4. A II. pillérben a díjtámogatott biztosítási díjat befizető gazdaságok száma és a befizetett díjak is jelentősen emelkedtek a 2015. évhez képest a tárgyévben. A díjtámogatott biztosítást kötött gazdaságok száma közel 30 százalékkal (29,2 százalék) emelkedett a II. pillérben 2016-ban, ezáltal a díjbevételek is 37,7 százalékkal, 6,0 milliárd forintról 8,2 milliárd forintra gyarapodtak. Az egyes díjtámogatott biztosítások díjait nézve megállapítható, hogy mindhárom kategóriában több mint 30 százalékkal növekedtek a díjak, legnagyobb mértékben a „C” típusú (+45,3 százalék). Az „A” típusú díjtámogatott biztosítás értéke 40,5 százalékkal múlta felül a 2015. évi díjösszeget, a „B” biztosítási kategóriában 31,4 százalékkal bővült a díjbevételek mértéke. Bár a növekedés mértéke a „C” biztosítás esetében volt a legmagasabb, a biztosítási díj értékét tekintve azonban a „B” típusúnál volt a legnagyobb (3,5 milliárd forint). Ezt követte az „A” típusú 3 milliárd és a „C” 1,4 milliárd forinttal. A kiegészítő biztosítási díjak – szemben az előző évi csökkenéssel – jelentősen, 53,8 százalékkal emelkedtek a tárgyévben. A kárkifizetések és kárhányadok az előző évinél kedvezőtlenebb időjárás következtében jelentősen emelkedtek, elsősorban a jégverés, a tavaszi fagy és a viharok károsították a szántóföldi növénykultúrákat és az ültetvényeket.

területeit. A legnagyobb kárhányadváltozás az „A” és a „C” típusú díjtámogatott biztosítás esetében volt, vagyis a kárhányadok 15–19 százalékkal haladták meg a 2015. évi százalékos értékeket. A „B” kategória kárhányada 9,4 százalékkal nőtt az előző évi kárhányadértékhez viszonyítva. A díjtámogatott és a kiegészítő biztosításokat egyesítve a kárhányad százalékos értéke több mint 30 százalékkal, a kárkifizetés 81,3 százalékkal volt magasabb az előző évi értékeknél. 2016-tól a mezőgazdasági biztosítási díjtámogatás a Vidékfejlesztési Program (VP) keretében került meghirdetésre, így a biztosítási díjtámogatás éves forrása az előző évi 3 milliárd forintról 4 milliárd forintra emelkedett. A támogatási igény ismét meghaladta a rendelkezésre álló forrásokat, ezért az elmúlt két évhez hasonlóan a 2016. évi biztosítási díjtámogatás esetén is visszaosztás vált szükségessé. A kifizető ügynökségtől származó információk alapján az „A” típusú biztosítást kötő termelők a biztosítási díj 65 százalékát, a „B” típusú biztosítással rendelkező termelők a díj 43 százalékát, míg a „C” típusú biztosítást kötő termelők a befizetett biztosítási díj 40 százalékát kapják vissza támo-

gatásként. A szántóföldi növényeknél a penetráció mindhárom biztosítási típusnál 1,5–3,5 százalékponttal nőtt, ami a díjtámogatott biztosítások népszerűségét mutatja. A legmagasabb penetrációval (18,0 százalék) összességében a „B” típus rendelkezett, miközben az „A” és „C” esetében 6 százalék körülire tehető a biztosított terület vetésterületéhez viszonyított aránya. Az ültetvénykultúrák és a szántóföldi zöldségkultúrák esetében is átlagosan 2,3–8,3 százalékponttal emelkedett a penetráció az előző évihez viszonyítva. Összességében megállapítható, hogy az országban az előző évhez képest a díjtámogatott biztosítások alaptámogatási díjai csökkentek és a kiegészítő díjai nőttek az előző évihez képest, a biztosítások területi lefedettsége minden növénykultúránál javult. A valamennyi növénykultúránál tapasztalható penetrációnövekedés ellenére az ültetvények lefedettsége (7 százalék) továbbra is alacsonynak tekinthető, a legnagyobb területen termesztett borszőlő biztosítotttsága pedig csupán 1,3 százalék a legmagasabb támogatási intenzitással jellemezhető „A” típusú biztosítás mellett is.

Summary

Evaluation of the operation of the agricultural risk management system, 2016

KEMÉNY, Gábor (ed.) and LÁMFALUSI, Ibolya (ed.)

1. Some significant changes in the system have taken place recently, with positive effects on the first pillar of the risk management system. The number of participating farmers went up from 72,474 in 2016 to 72,543, an increase of by 1.5 per cent. Contributions paid in the compensation fund rose by 0.6 per cent, from HUF 4,160 million to HUF 4,184 million. The source of the compensation fund base expanded further, by 9.5 per cent, so HUF 23.5 billion was available in 2016.
2. The area covered by the compensation scheme declined for vegetables and increased for arable crops and plantations compared to the previous year. Plantations had the best penetration, with an average rate of more than 98 per cent.
3. In 2016, weather conditions were more favourable than the average, so the reported area of damage and the compensation benefit paid decreased compared to the previous year when unfavourable weather conditions (mainly drought) were dominant. The most significant damage was caused by hail and spring frosts, and the plantations suffered the most. The total area of reported damage decreased by 35.2 per cent. The area of damage eligible for compensation benefit fell from 61,824 ha in 2015 to 29,143 ha in 2016, i.e. by 52.9 per cent. The number of applications eligible for compensation benefit remained at a similar level to the previous year. The claimed compensation benefit declined from HUF 6,050 million to HUF 4,928 million. The share of the total benefit paid on spring freezing was 62.6 per cent, and 21.8 per cent was paid on hail. Inland water, storm and heavy rain damage accounted for 6.9, 5.9 and 1.7 per cent respectively of the total compensation benefit paid. For drought, autumn and winter freezing damage, the share of the benefit remained under 1.0 per cent of the total amount. Arable crops received 20.5 per cent, plantations obtained 59.5, wine-grapes 8.7 per cent and field vegetables 11.3 per cent of the total compensation benefits in Hungary. The loss rate exceeded 200 per cent in 35 districts in Szabolcs-Szatmár-Bereg, Pest and Veszprém counties, and in the western part of the country. Micro and small enterprises received multiple payments for the main beneficiaries of the scheme, as compensation benefits. The loss ratio of micro enterprises exceeded 550 per cent, while small businesses accounted for 248.1 per cent. Medium and large enterprises were less affected than in the previous (drought) year. The loss rate of medium-sized enterprises ranged from 181.4 per cent to 148.5 per cent, while the loss rate of the large-scale business declined from 85.0 per cent to 39.9 per cent.
4. For the second pillar, the number of holdings having paid their subsidised insurance fee and the total fee increased considerably in 2016 compared to the previous year. The number of holdings with subsidised insurance increased by 29.2 per cent in 2016, thus premium revenue grew by 37.7 per cent from HUF 6.0 billion to HUF 8.2 billion. Concerning the fee of each subsidised premium, it is clear that in all three categories the fees increased by more than 30 per cent, mostly the 'C' type (+45.3 per cent). The 'A' type of subsidised premium exceeded the 2015 premium rate by 40.5 per cent, while the 'B' type premium increased by 31.4 per cent. The growth rate was the highest in the 'C' type, however the highest value was for the 'B' type (HUF 3.5 billion). This was followed by the 'A' (HUF 3 billion) and 'C' (HUF 1.4 billion) types. Supplementary insurance fees increased by 53.8 per cent in 2016 compared to the decline of the previous year. In 2016, damage claims and compensation rates increased significantly compared to the previous year, due to the bad weather conditions such as hail, spring frost and storms, which damaged arable crops and plantations. The largest changes in loss rates were for the 'A' and 'C' types of subsidised insurance, which means that the loss rates exceeded the 2015 percentages by 15 to 19 per cent. The loss rate of 'B' type decreased by 9.4 per cent compared to 2015. Summing the subsidised insurance and the additional insurance, their percentage increased by over 30.0 per cent and the gross payments on claims increased by 81.3 per cent compared to the previous year. From 2016, the agricultural insurance premium subsidy was launched under the Rural Development Programme 2014-2020, thus the annual source of insurance premium subsidy rose from

HUF 3 billion to HUF 4 billion. The claims had been expected to exceed the available resources, so in 2016, as in the previous two years, it was necessary to redistribute the insurance premium subsidy. According to the information provided by the paying agency, the producers received compensation of 65 per cent of the insurance fee in the 'A' type, whereas in the 'B' type it was 43 per cent and the 'C' type 40 per cent. The penetration of all three insurance ('A', 'B', 'C' types) increased by 1.5-3.5 per cent for arable crops, which indicated the popularity of subsidised insurance. The 'B' type had the highest penetration (18.0 per cent),

while that of the 'A' and the 'C' types was about 6 per cent in 2016. The penetrations of plantations and vegetables increased by 2.3-8.3 per cent compared to the previous year. Overall, the base fees of the subsidised insurance decreased, and the additional fees increased compared to 2015. The penetration improved for all crops. The penetration of the plantations was still lower (7 per cent) and that of wine grapes (they were the largest area plantations in 2016) was 1.3 per cent, in spite of the 'A' type insurance providing the highest intensity of support.

Kivonat

Az agrár-kockázatkezelési rendszer működésének értékelése 2016

Kemény Gábor (szerk.) és Lámfalusi Ibolya (szerk.)

A kiadvány a Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR) működését és eredményeit mutatja be a 2016. évre vonatkozóan. Az MKR I. pillérében (azaz az agrárkárenyhítésben) az elmúlt időszakban végrehajtott jogszabályi változásoknak köszönhetően 2016-ban nőtt a részt vevő termelők száma és a befizetett kárenyhítési hozzájárulás. Az említett év időjárásában az előző évvel ellentétben az aszály nem volt számottevő, a tavaszi fagy és a jégeső azonban súlyos károkat okozott. Így összességében a károsodott területek és a kárenyhítő juttatásként kifizetett összegek 2016-ban jelentős mértékben csökkentek az előző évhez képest. Kárenyhítő juttatásban elsősorban a közepes és kis méretű gyümölcsstermelő üzemek részesültek. A II. pillérben, azaz a díjtámogatott biztosításoknál ugrásszerűen megemelkedett a biztosítást kötő ter-

melők száma, és azzal együtt a díjállomány, valamint a kártérítés is. Mindhárom kategóriában több mint 30 százalékkal növekedtek a díjak. A biztosítások területi lefedettsége minden növénykultúránál javult. A kárkifizetések és kárhányadok jelentősen emelkedtek, elsősorban a jégverés, a tavaszi fagy és a viharok sújtotta szántóföldi növénykultúrák és ültetvények esetében. A mezőgazdasági biztosítási díjtámogatás 2016-tól a Vidékfejlesztési Program (VP) keretében került meghirdetésre, így a biztosítási díjtámogatás éves forrása az előző évi 3 milliárd forintról 4 milliárd forintra emelkedett. A támogatási igény ismét meghaladta a rendelkezésre álló forrásokat, ezért az elmúlt két évhez hasonlóan a 2016. évi biztosítási díjtámogatás esetén is visszaosztás vált szükségessé.

Abstract

Evaluation of the operation of the agricultural risk management system, 2016

KEMÉNY, Gábor (ed.) and LÁMFALUSI, Ibolya (ed.)

This publication presents the achievements and the operation of the risk management system in 2016. In the first pillar, the number of farmers and the compensation contribution increased due to some recent, favourable changes in the risk management system's regulations. In the weather conditions of this year, drought was of no significance compared to 2015, but hail and spring freezing caused serious damage. In total, the area of damage and the amount of contribution benefit substantially increased in 2016 compared to the previous year. Small and medium-sized fruit farmers mostly received the benefit. The number of farmers with subsidised insurance in the second pillar, together with the

fee-stock and the compensation, increased considerably. All three categories increased the fees by over 30.0 per cent. The penetration in land area improved for all crops. The insurance compensation and the loss rate significantly increased, mainly for arable crops and plantations where hail, spring freezing and storms caused the most damage. The insurance premium subsidy increased from HUF 3 billion to HUF 4 billion in 2016 and was temporarily financed by the budget of the Rural Development Programme 2014-2020. The claims for subsidies again exceeded HUF 4 billion, so in 2016 it was necessary to redistribute the compensation, just as in the previous two years.

Mellékletek

Mellékletek jegyzéke

1. melléklet: „B” és „C” típusú biztosítások igénybevétele veszélynemenként és főbb növénycsoportonként 2016-ban ...	76	7. melléklet: „A” típusú biztosítással lefedett területek 2016-ban	86
2. melléklet: „B” és „C” típusú biztosítások igénybevétele veszélynemenként és főbb növénycsoportonként 2015-ben	77	8. melléklet: „B” típusú biztosítással lefedett területek 2016-ban	87
3. melléklet: Az elemzéseink során alkalmazott növénykategóriák	78	9. melléklet: „C” típusú biztosítással lefedett területek 2016-ban	87
4. melléklet: Téli fagykárra kifizetett kárenyhítő juttatás összege járasonként 2016-ban	85	10. melléklet: „A” típusú biztosítással lefedett károsodott területek 2016-ban	88
5. melléklet: Őszi fagykárra kifizetett kárenyhítő juttatás összege járasonként 2016-ban	85	11. melléklet: „B” típusú biztosítással lefedett károsodott területek 2016-ban	88
6. melléklet: Téli fagykárra kifizetett biztosítói kártérítési összegek járasonként 2016-ban (díjtámogatott és kiegészítő)	86	12. melléklet: „C” típusú biztosítással lefedett károsodott területek 2016-ban	89
		13. melléklet: A „B” és „C” típusú biztosítások aránya veszélynemenként néhány főbb növénykultúra esetében	89
		14. melléklet: Magyarország járási rendszere	90

1. melléklet: „B” és „C” típusú biztosítások igénybevétele veszélynemenként és főbb növénycsoportonként 2016-ban

Megnevezés	Biztosított terület 2016-ban, ha				Díjbevétel 2016-ban, millió HUF			
	Veszélynem	Szántóföldi növénykul- túrák	Ültetvények	Zöldségkul- túrák	Összesen	Szántóföldi növénykul- túrák	Ültetvények	Zöldségkul- túrák
„B” típusú biztosítások								
Jégeső	657 760	2 657	39 862	700 279	1 952,8	278,5	842,5	3 073,8
Őszi fagy	4 136	0	1 282	5 417	4,5	0,0	14,7	19,3
Téli fagy	3 774	3	0	3 778	7,6	0,1	0,2	7,9
Tűz	514 993	1 485	20 874	537 352	77,3	3,7	11,7	92,7
Vihar	83 783	249	4 576	88 608	260,6	3,9	29,5	293,9
„B” típusú biztosítások összesen	659 952	2 839	40 342	703 133	2 302,8	286,2	898,6	3 487,6
„C” típusú biztosítások								
Aszály	601	1	10	611	3,7	0,0	0,1	3,9
Felhőszakadás	728	296	84	1 108	1,4	1,1	0,5	3,1
Jégeső	205 930	1 859	1 875	209 663	935,0	137,2	24,5	1 096,8
Mezőgazdasági árvíz	113	0	72	185	0,1	0,0	0,1	0,2
Őszi fagy	2	0	0	2	0,0	0,0	0,0	0,0
Tavaszi fagy	127	286	0	413	0,6	15,6	0,0	16,2
Téli fagy	2 857	3	0	2 860	18,8	0,1	0,0	18,9
Tűz	144 120	1 010	1 123	146 253	20,3	2,1	0,3	22,7
Vihar	42 258	199	197	42 655	182,0	6,8	1,7	190,4
„C” típusú biztosítások összesen	207 485	2 605	2 031	212 121	1 161,9	162,9	27,2	1 352,0

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

2. melléklet: „B” és „C” típusú biztosítások igénybevétele veszélynemenként és főbb növénycsoportonként 2015-ben

Megnevezés	Biztosított terület 2015-ben, ha				Díjbevétel 2015-ben, millió HUF			
	Szántóföldi növénykul- túrák	Ültetvények	Zöldségkul- túrák	Összesen	Szántóföldi növénykul- túrák	Ültetvények	Zöldségkul- túrák	Összesen
„B” típusú biztosítások								
Jégeső	539 945	1 772	31 446	573 162	1 530,0	213,6	627,8	2 371,3
Téli fagy	3 030	0	0	3 030	7,1	0,0	0,0	7,1
Tűz	438 680	880	16 539	456 099	62,6	1,3	5,2	69,1
Vihar	64 251	10	3 245	67 506	188,4	0,2	17,5	206,2
Nincs megadva	541 839	1 806	31 446	575 091	1 788,1	215,1	650,4	2 653,6
„B” típusú biztosítások összesen	539 945	1 772	31 446	573 162	1 530,0	213,6	627,8	2 371,3
„C” típusú biztosítások								
Aszály	110	0	0	110	0,7	0,0	0,0	0,7
Felhőszakadás	1 328	1	50	1 379	4,1	0,0	0,4	4,6
Jégeső	138 831	710	1 760	141 301	670,7	74,4	14,8	759,8
Mezőgazdasági árvíz	233	0	0	233	0,2	0,0	0,0	0,2
Tavaszi fagy	280	216	6	501	0,4	9,3	0,3	10,0
Téli fagy	2 768	67	0	2 835	20,2	1,0	0,0	21,2
Tűz	110 257	517	1 649	112 423	14,4	1,4	0,4	16,2
Vihar	28 136	168	37	28 341	113,3	4,2	0,2	117,7
Nincs megadva	140 626	794	1 816	143 237	824,1	90,2	16,1	930,4
„C” típusú biztosítások összesen	110	0	0	110	0,7	0,0	0,0	0,7

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

3. melléklet: Az elemzéseink során alkalmazott növénykategóriák

Hasznosítási kód 2016	Növénykultúra	MKR-kategória	Növénykategória
KAL17	Őszi árpa	Szántóföldi kultúra	Árpa
KAL18	Tavaszi árpa	Szántóföldi kultúra	Árpa
KAL12	Őszi alakor búza	Szántóföldi kultúra	Búza és kétszeres, egyéb búza
KAL01	Őszi búza	Szántóföldi kultúra	Búza és kétszeres, egyéb búza
KAL08	Őszi novum búza	Szántóföldi kultúra	Búza és kétszeres, egyéb búza
KAL10	Őszi tönkebúza	Szántóföldi kultúra	Búza és kétszeres, egyéb búza
KAL06	Őszi tönkölybúza	Szántóföldi kultúra	Búza és kétszeres, egyéb búza
KAL13	Tavaszi alakor búza	Szántóföldi kultúra	Búza és kétszeres, egyéb búza
KAL09	Tavaszi novum búza	Szántóföldi kultúra	Búza és kétszeres, egyéb búza
KAL11	Tavaszi tönke búza	Szántóföldi kultúra	Búza és kétszeres, egyéb búza
KAL07	Tavaszi tönköly búza	Szántóföldi kultúra	Búza és kétszeres, egyéb búza
CUK01	Cukorrépa	Szántóföldi kultúra	Cukorrépa
DBU01	Dohány – Burley	Szántóföldi kultúra	Dohány
DVI02	Dohány – Virginia	Szántóföldi kultúra	Dohány
KAL04	Őszi durumbúza	Szántóföldi kultúra	Durumbúza
KAL05	Tavaszi durumbúza	Szántóföldi kultúra	Durumbúza
FOR14	Alexandriai here	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ08	Angol perje	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF02	Angyalgyökér	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF28	Ánizs	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF37	Ánizsízóp	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF38	Ánizsmenta	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF25	Anyarozs	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF21	Bazsalikom	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF39	Bíbor kasvirág (<i>Echinacea</i>)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR10	Bíborhere	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF44	Borágó	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF29	Borsikafű	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR52	Borsós kukoricacsalamádé	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR53	Borsós napraforgó-csalamádé	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ04	Cérnatippan	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF40	Cickafark	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF20	Citromfű	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL30	Cukorcirok	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ06	Csenkeszperje	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR36	Csicsóka	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ14	Csomós ebír	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF05	Digitalis	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ01	Ebtippan	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
EGY01	Egyéb szántóföldi termelt növény	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
EFU01	Energiafű	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR44	Évelő takarmánykeverék	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND11	Fehér mustár	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ03	Fehér tippan	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR11	Fehérhere	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL15	Fehérvirágú édes csillagfűt	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL16	Fehérvirágú édes csillagfűt (takarmánycélra)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL17	Fehérvirágú édes csillagfűt (zöldtrágyázásra)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény

3. melléklet: Az elemzéseink során alkalmazott növénykategóriák (folytatás)

Hasznosítási kód 2016	Növénykultúra	MKR-kategória	Növénykategória
FOR24	Fehérvirágú somkóró	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND12	Fekete mustár	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL38	Fénymag	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND09	Földimogyoró	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ05	Francia perje	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF19	Fűszerkömény	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR57	Füves here	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR56	Füves lucerna	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND21	Gomborka	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR39	Görög széna	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ19	Gumós komócsin	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF47	Gyermekláncfű	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL25	Hibrid kukorica	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND24	Hibrid napraforgó	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ09	Hibrid perje	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL37	Indiai köles	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL35	Indiánrizs	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF07	Izsóp	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF08	Jázmin	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF48	Jázmínpakóca (stevia)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ16	Juhcsenkesz	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF03	Kamilla	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF26	Kapor	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL21	Kékvirágú édes csillagfűrt	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL22	Kékvirágú édes csillagfűrt (takarmánycélra)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL23	Kékvirágú édes csillagfűrt (zöldtrágyázásra)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR40	Keleti kecskeruta	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KEN01	Kender	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF32	Kerti kakukkfű	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF36	Kerti ruta	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR46	Keszthelyi keverék (rozs és káposztarepce)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR04	Komlós lucerna	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR12	Korshere (svédhere)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF30	Koriander	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR30	Koronás baltavirág	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF15	Körömvirág	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR49	Legány-féle keverék (pannon- vagy szöszbükköny, rozs, búza, árpa vagy bíborhere keveréke)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF23	Lestyán	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF09	Levendula	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ10	Ligeti perje	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR15	Lódi lóhere	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR60	Lósóska	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR01	Lucerna	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR02	Lucerna erjesztett takarmány	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR03	Lucerna zöldtakarmány	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF17	Macskagyökérfű	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ22	Magyar rozsnok	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény

3. melléklet: Az elemzéseink során alkalmazott növénykategóriák (folytatás)

Hasznosítási kód 2016	Növénykultúra	MKR-kategória	Növénykategória
AGF10	Majoranna	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND14	Mák	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF31	Máriatövis	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF11	Menta	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF12	Meténg	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL02	Mezei borsó	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR41	Mézontófü (Facélia)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ12	Mocsári perje	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL29	Mohar	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR37	Murokrépa	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ15	Nádképű csenkesz	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR54	Napraforgós kukoricacsalamádé	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND19	Négermag	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR28	Nyúlzapuka	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND07	Olajlen	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND16	Olajretek	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ07	Olasz perje	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF41	Oregánó (szurokfű)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ02	Óriás tippán	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF35	Orvosi zsálya	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR48	Őszi búzás pannon bükköny	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL03	Őszi takarmányborsó	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR42	Őszi takarmánykeverék	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL27	Pannonbükköny	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR13	Perzsahere (fonákhere)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL28	Pohánka (hajdina)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR32	Réparepce	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ17	Réti csenkesz	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ20	Réti komócsin	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ11	Réti perje	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND13	Ricinus	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
RIZ03	Rizs	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND08	Rostlen	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF22	Rozmaring	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR47	Rozsos szöszösbükköny	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF14	Sáfrány	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF33	Sáfrányos szeklice	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL18	Sárgavirágú édes csillagfűrt	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL19	Sárgavirágú édes csillagfűrt (takarmánycélra)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL20	Sárgavirágú édes csillagfűrt (zöldtrágyázásra)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR23	Sárgavirágú somkóró (orvosi somkóró)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR05	Sárkerek lucerna	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL31	Seprűcirok	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL33	Silócirok	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL24	Silókukorica	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ13	Sovány perje	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR27	Szarvaskerep	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL30	Szegletes lednek	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény

3. melléklet: Az elemzéseink során alkalmazott növénykategóriák (folytatás)

Hasznosítási kód 2016	Növénykultúra	MKR-kategória	Növénykategória
KAL32	Szemes cirok	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR29	Szeradella	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND06	Szezámag	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR59	Szilfium	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR55	Szójás silókukorica	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF24	Szöszös ökörfarkkóró	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL26	Szöszösbükköny	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL34	Szudáni cirokfű	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR25	Takarmánybaltacím	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL25	Takarmánybükköny (Tavaszi bükköny)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
VEG07	Takarmánykáposzta	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR58	Takarmánymályva	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR35	Takarmányrépa	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND18	Takarmányretek	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR38	Tarka koronafürt	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR06	Tarkavirágú lucerna	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF18	Tárkony	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR34	Tarlórépa	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF06	Tárnics	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL02	Tavaszi búza	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL06	Tavaszi takarmányborsó	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR43	Tavaszi takarmánykeverék	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL36	Termesztett köles	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR33	Tifon	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF13	Útifű (<i>Psyllium</i>)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND20	Vadrepce	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ21	Veresnadrág csenkesz	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ18	Vörös csenkesz	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR09	Vöröshere	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR51	Zabos borsó	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR50	Zabos bükköny	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ23	Zöld pántlikafű	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND03	Őszi káposztarepce	Szántóföldi kultúra	Káposztarepce
IND04	Tavaszi káposztarepce	Szántóföldi kultúra	Káposztarepce
KAL21	Kukorica	Szántóföldi kultúra	Kukorica
IND23	Napraforgó	Szántóföldi kultúra	Napraforgó
KAL16	Évelő rozs	Szántóföldi kultúra	Rozs
KAL15	Rozs	Szántóföldi kultúra	Rozs
IND01	Szójabab	Szántóföldi kultúra	Szója
KAL27	Őszi tritikálé	Szántóföldi kultúra	Tritikálé
KAL26	Tavaszi tritikálé	Szántóföldi kultúra	Tritikálé
KAL20	Őszi zab	Szántóföldi kultúra	Zab
KAL19	Tavaszi zab	Szántóföldi kultúra	Zab
ULT01	Alma	Ültetvény	Alma
HAG01	Hagyományos gyümölcsös alma	Ültetvény	Alma
ULT19	Minőségi borszőlőültetvény	Ültetvény	Borszőlő
ULT17	Cseresznye	Ültetvény	Cseresznye
HAG17	Hagyományos gyümölcsös cseresznye	Ültetvény	Cseresznye

3. melléklet: Az elemzéseink során alkalmazott növénykategóriák (folytatás)

Hasznosítási kód 2016	Növénykultúra	MKR-kategória	Növénykategória
ULT08	Dió	Ültetvény	Dió
HAG08	Hagyományos gyümölcsös dió	Ültetvény	Dió
FRU17	Áfonya	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
FRU18	Berkenye	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT18	Birs	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT26	Csipkebogyó	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
FRU16	Egyéb bodza	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT28	Egyéb ültetvény	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT30	Fehér eperfa	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
FRU15	Fekete bodza	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT31	Fekete eperfa	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT21	Füge	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG22	Hagyományos gyümölcsös áfonya	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG23	Hagyományos gyümölcsös berkenye	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG18	Hagyományos gyümölcsös birs	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG20	Hagyományos gyümölcsös bodza	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG25	Hagyományos gyümölcsös fehér eperfa	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG24	Hagyományos gyümölcsös fekete berkenye	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG26	Hagyományos gyümölcsös fekete eperfa	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG21	Hagyományos gyümölcsös homoktövis	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG10	Hagyományos gyümölcsös mandula	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG09	Hagyományos gyümölcsös mogyoró	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG07	Hagyományos gyümölcsös naspolya	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG19	Hagyományos gyümölcsös nektarin	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG11	Hagyományos gyümölcsös szelídgesztenye	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG12	Hagyományos gyümölcsös vegyes	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
FRU14	Homoktövis	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT27	Kivi	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
FRU08	Málna	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT10	Mandula	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT09	Mogyoró	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT07	Naspolya	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
FRU09	Piszke	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
FRU11	Szeder	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT11	Szelídgesztenye	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
FRU12	Tüske nélküli szeder	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT12	Vegyes gyümölcsös	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
FRU13	Yosta (rikő)	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
KOM01	Komló	Ültetvény	Egyéb szántóföldi növény
ULT29	Csemegeszőlő-ültetvény	Ültetvény	Egyéb szőlőültetvény
ULT20	Egyéb borszőlő szőlőültetvény	Ültetvény	Egyéb szőlőültetvény
HAG04	Hagyományos gyümölcsös kajszibarack (sárgabarack)	Ültetvény	Kajszibarack
ULT04	Kajszibarack (sárgabarack)	Ültetvény	Kajszibarack
HAG15	Hagyományos gyümölcsös körte	Ültetvény	Körte
ULT15	Körte	Ültetvény	Körte
HAG16	Hagyományos gyümölcsös meggy	Ültetvény	Meggy
ULT16	Meggy	Ültetvény	Meggy
HAG03	Hagyományos gyümölcsös őszibarack	Ültetvény	Őszibarack

3. melléklet: Az elemzéseink során alkalmazott növénykategóriák (folytatás)

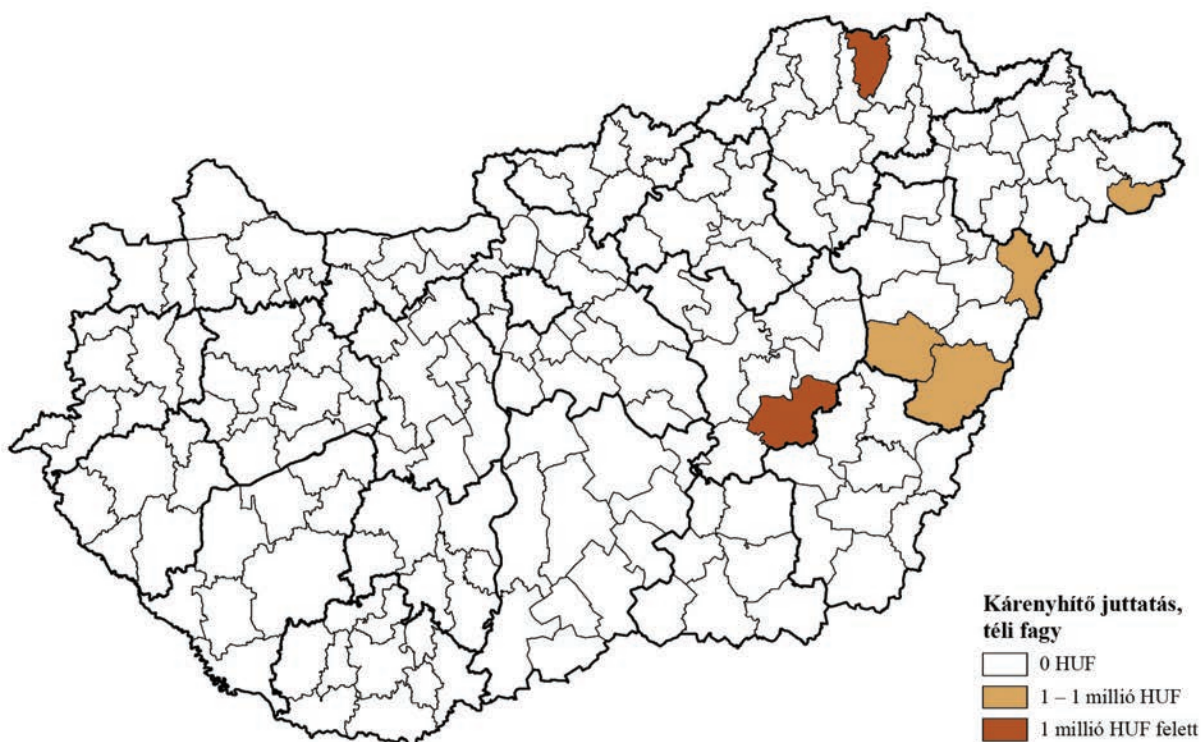
Hasznosítási kód 2016	Növénykultúra	MKR-kategória	Növénykategória
ULT05	Nektarin	Ültetvény	Őszibarack
ULT03	Őszibarack	Ültetvény	Őszibarack
FRU05	Ribiszke	Ültetvény	Ribiszke
FRU04	Földieper (szamóca)	Ültetvény	Szamóca
HAG06	Hagyományos gyümölcsös szilva	Ültetvény	Szilva
ULT06	Szilva	Ültetvény	Szilva
PIL09	Lóbab (disznóbab)	Szántóföldi zöldség	Bab
PIL12	Szárazbab	Szántóföldi zöldség	Bab
PIL13	Zöldbab	Szántóföldi zöldség	Bab
PIL01	Cukorborsó	Szántóföldi zöldség	Borsó
PIL04	Őszi zöldborsó	Szántóföldi zöldség	Borsó
PIL05	Szárazborsó (sárgaborsó)	Szántóföldi zöldség	Borsó
PIL07	Tavaszi zöldborsó	Szántóföldi zöldség	Borsó
BUR01	Burgonya	Szántóföldi zöldség	Burgonya
KAL23	Csemegekukorica	Szántóföldi zöldség	Csemegekukorica
FRU01	Görögdinnye	Szántóföldi zöldség	Dinnye
FRU03	Sárgadinnye	Szántóföldi zöldség	Dinnye
FRU02	Tökre oltott görögdinnye	Szántóföldi zöldség	Dinnye
VEG24	Articsóka	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG54	Batáta (édesburgonya)	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG03	Bimbóskel	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG55	Borsmustár (rukkola)	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG02	Brokkoli	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG46	Cékla	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
IND22	Cikória	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
PIL29	Csicseriborsó	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG30	Édeskömény	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG52	Egyéb zöldség	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG20	Endívia	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG19	Fejes saláta	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG47	Feketegyökér	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
PIL11	Futóbab	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG31	Galambegysaláta	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
PIL14	Homoki bab	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG08	Karalábé	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG09	Kínai kel	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
PIL24	Lencse	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG17	Lilahagyma	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG18	Metélőhagyma	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG51	Mezei csibehúr	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG39	Olajtök	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG12	Őszi fokhagyma	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG35	Padlizsán (tojásgyümölcs)	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG49	Pasztinák	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
KAL22	Pattogatni való kukorica	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG26	Petrezselyemgyökér (fehérrépa)	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG27	Petrezselyemlevél	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG11	Póréhagyma	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség

3. melléklet: Az elemzéseink során alkalmazott növénykategóriák (folytatás)

Hasznosítási kód 2016	Növénykultúra	MKR-kategória	Növénykategória
VEG29	Rebarbara	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
IND15	Retek	Szántóföldi Zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG21	Sóska	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG25	Spanyol articsóka	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG22	Spenót	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG13	Tavaszi fokhagyma	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG48	Torma	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG34	Uborka	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG50	Új-zélandi spenót	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG10	Zeller	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG32	Zsázsa	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG44	Fűszerpaprika	Szántóföldi zöldség	Fűszerpaprika
VEG04	Fejes káposzta	Szántóföldi zöldség	Káposztafélék
VEG01	Karfiol	Szántóföldi zöldség	Káposztafélék
VEG05	Kelkáposzta	Szántóföldi zöldség	Káposztafélék
VEG06	Vöröskáposzta	Szántóföldi zöldség	Káposztafélék
VEG43	Paprika	Szántóföldi zöldség	Paprika
VEG33	Paradicsom	Szántóföldi zöldség	Paradicsom
VEG45	Sárgarépa	Szántóföldi zöldség	Sárgarépa
VEG23	Spárga	Szántóföldi zöldség	Spárga
VEG42	Cukkini	Szántóföldi zöldség	Tök
VEG40	Csillagtök/patiszon	Szántóföldi zöldség	Tök
VEG36	Főzötök	Szántóföldi zöldség	Tök
VEG38	Káposztatök	Szántóföldi zöldség	Tök
VEG41	Spárgatök	Szántóföldi zöldség	Tök
VEG37	Sütőtök	Szántóföldi zöldség	Tök
VEG14	Csemegehagyma	Szántóföldi zöldség	Vöröshagyma
VEG15	Őszi vöröshagyma	Szántóföldi zöldség	Vöröshagyma
VEG53	Tavaszi vöröshagyma	Szántóföldi zöldség	Vöröshagyma

Forrás: Saját szerkesztés, AKI Horizontális Elemzési Osztály

4. melléklet: Téli fagykárra kifizetett kárenyhítő juttatás összege járásonként 2016-ban

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

5. melléklet: Őszi fagykárra kifizetett kárenyhítő juttatás összege járásonként 2016-ban

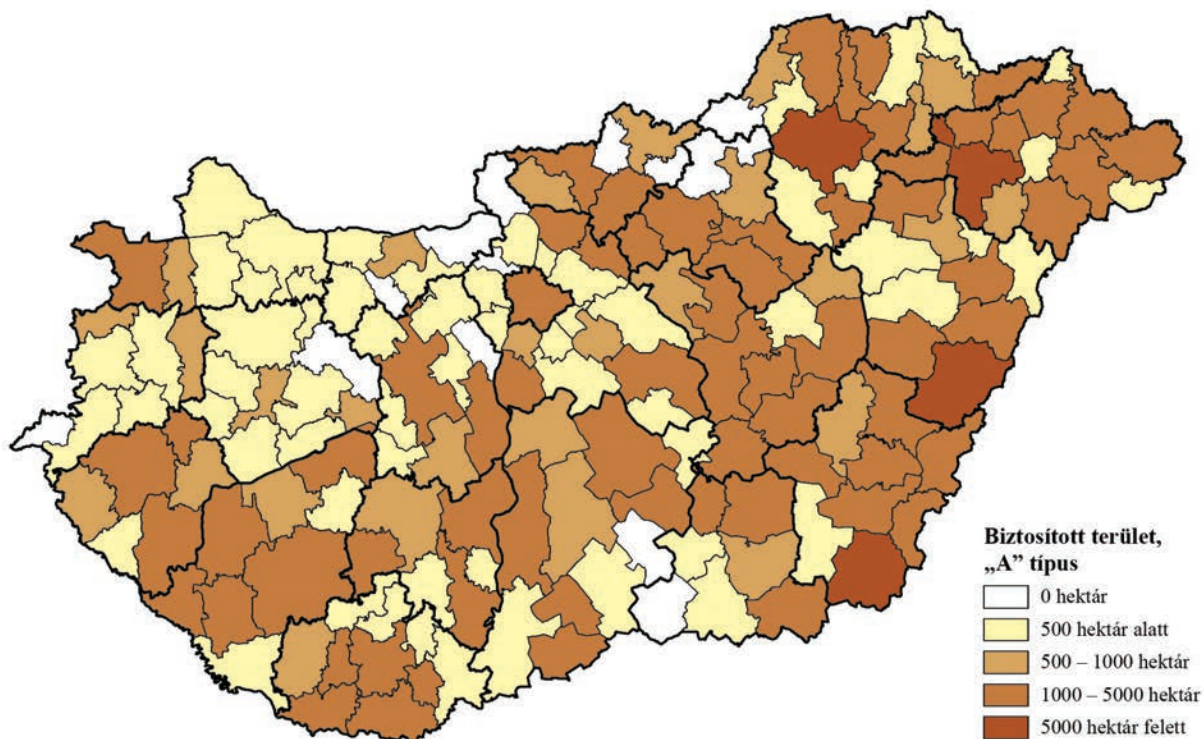
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

6. melléklet: **Téli fagykárra kifizetett biztosítói kártérítési összegek járásonként 2016-ban (díjtámogatott és kiegészítő)**

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

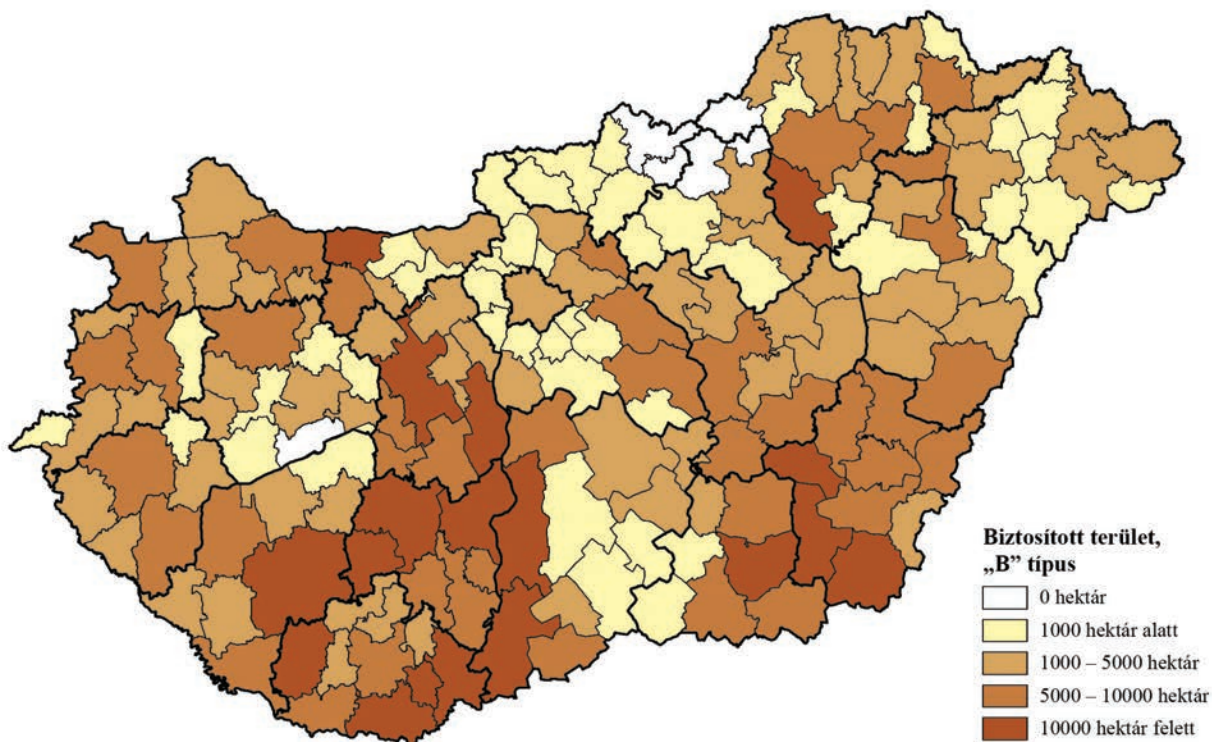
7. melléklet: **„A” típusú biztosítással lefedett területek 2016-ban**

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

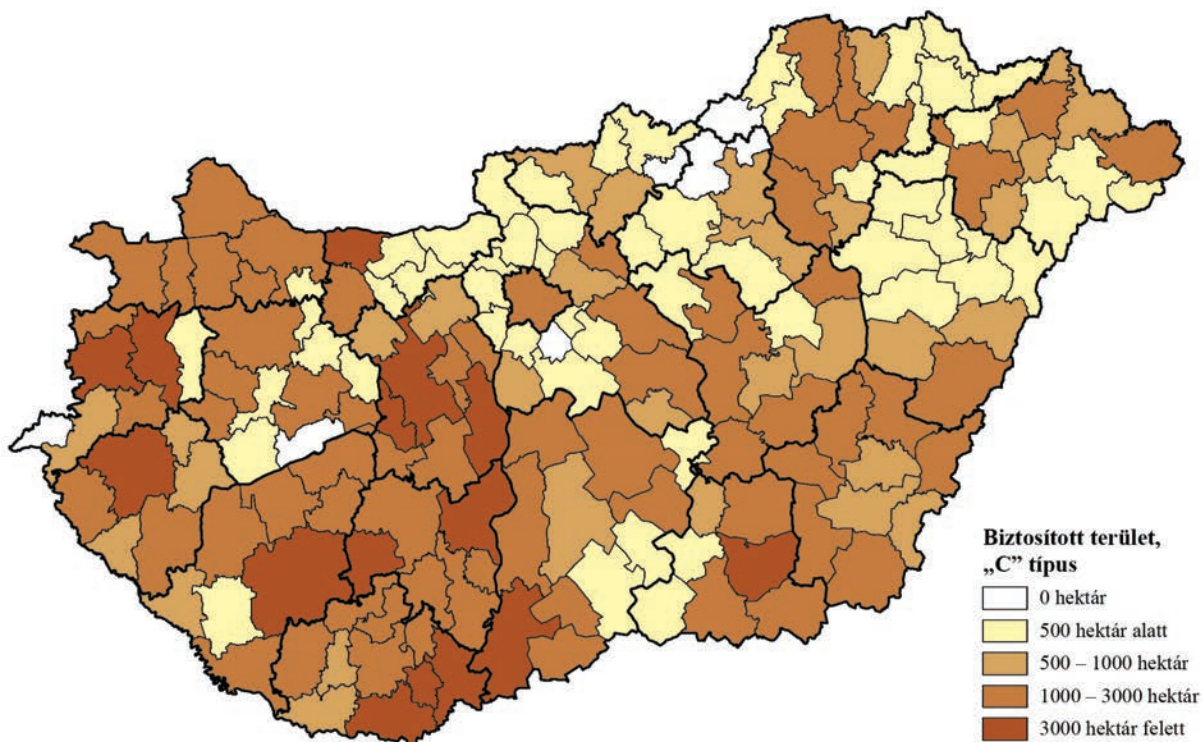

8. melléklet: „B” típusú biztosítással lefedett területek 2016-ban

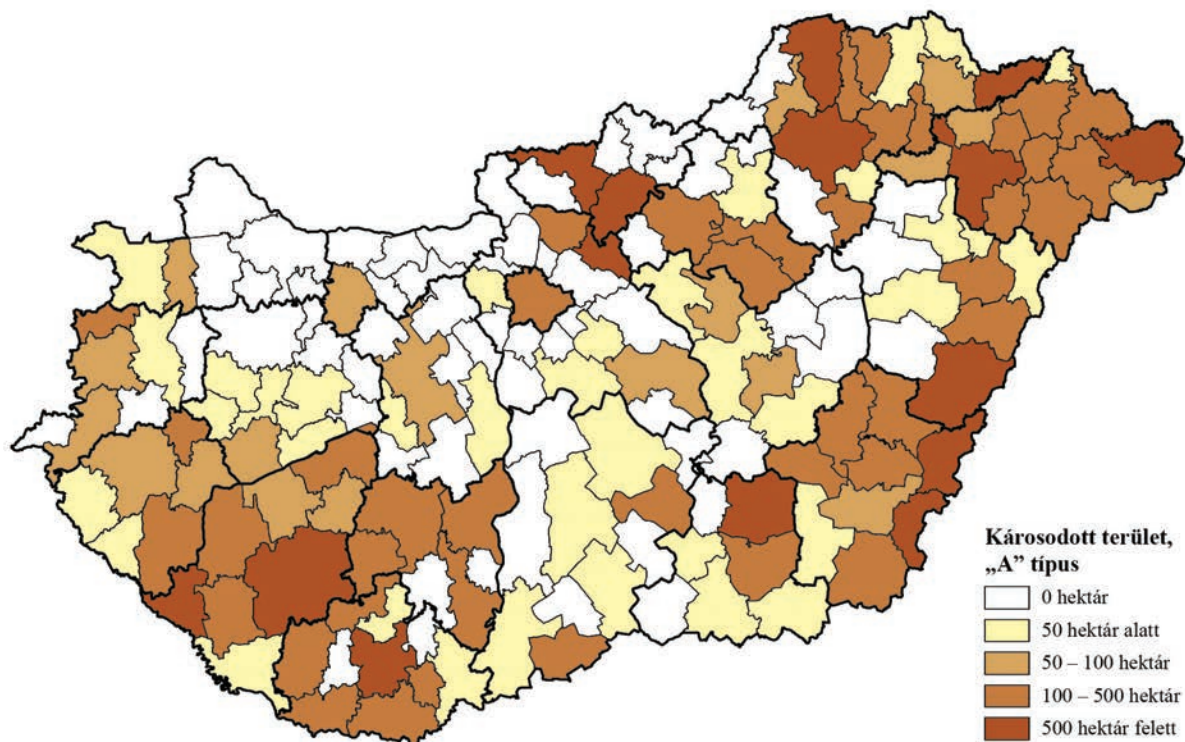
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

9. melléklet: „C” típusú biztosítással lefedett területek 2016-ban

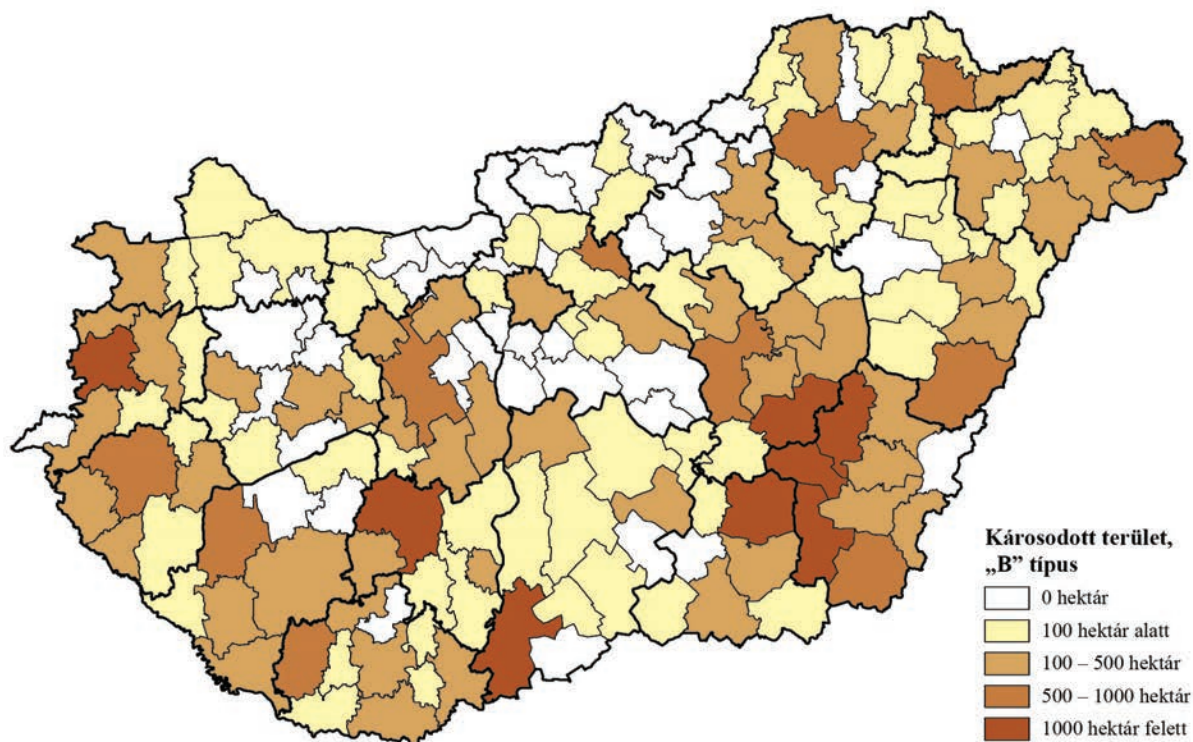
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

10. melléklet: „A” típusú biztosítással lefedett károsodott területek 2016-ban

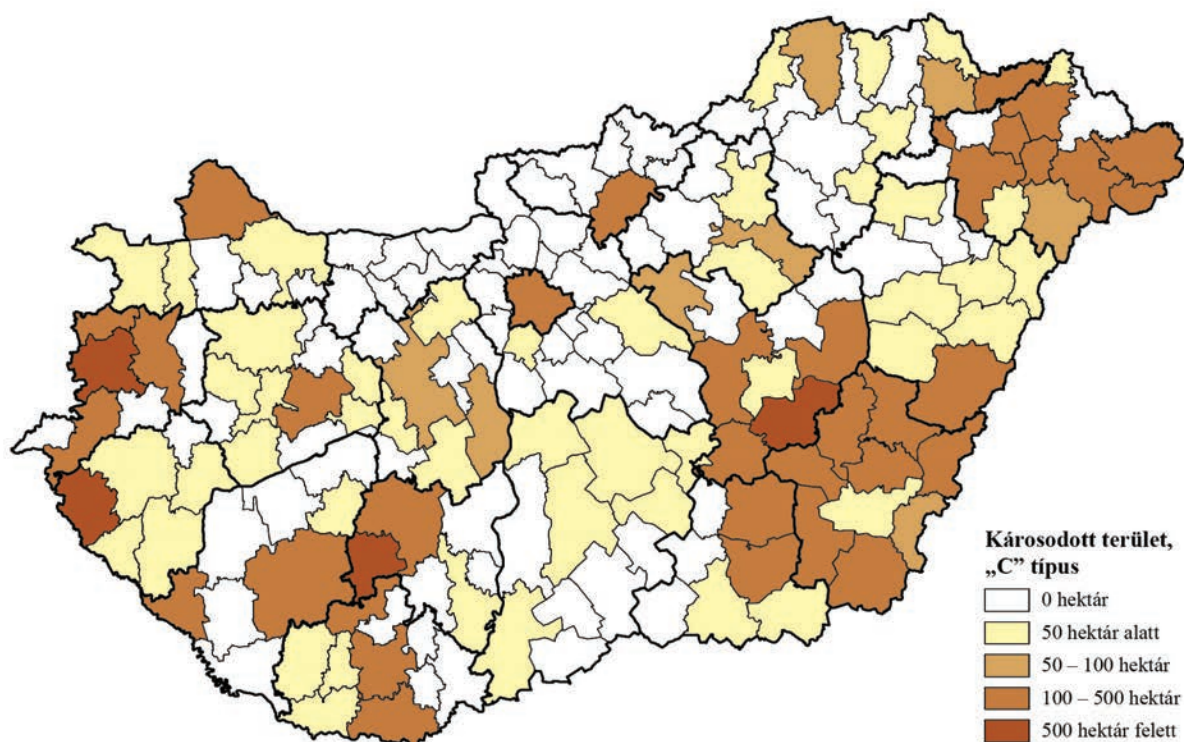
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

11. melléklet: „B” típusú biztosítással lefedett károsodott területek 2016-ban

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

12. melléklet: „C” típusú biztosítással lefedett károsodott területek 2016-ban

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

13. melléklet: A „B” és „C” típusú biztosítások aránya veszélynemenként néhány főbb növénykultúra esetében

százalék

Megnevezés	Búza és kétszeres, egyéb búza	Kukorica	Napraforgó	Meggy	Csemegekukorica
Terület alapján					
Jég	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
„B” típusú biztosítás	97,17	96,88	96,57	93,47	99,97
„C” típusú biztosítás	2,83	3,12	3,43	6,53	0,03
Egyéb	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
„B” típusú biztosítás	98,74	99,26	99,39	77,44	99,93
„C” típusú biztosítás	1,26	0,74	0,61	22,56	0,07
Biztosítói díjbevételek alapján					
Jég	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
„B” típusú biztosítás	97,95	97,96	97,86	92,13	99,96
„C” típusú biztosítás	2,05	2,04	2,14	7,87	0,04
Egyéb	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
„B” típusú biztosítás	97,72	95,85	97,04	36,52	99,93
„C” típusú biztosítás	2,28	4,15	2,96	63,48	0,07

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült az AKI Horizontális Elemzési Osztályán

